ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

นายเอกลักษณ์ ภักดีสุวรรณ

วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2569

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

นายเอกลักษณ์ ภักดีสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2569

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุมัติวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายเอกลักษณ์ ภักดีสุวรรณ แล้ว
เห็นสมควรเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

_____ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไธสง)

_____ กรรมการ _____ กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคณาภูมิ)

_____ กรรมการ _____ กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร) (รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

_____ _____
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชาคร คัยนันทน์) (รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษกนก ดวงชาทม)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....ปี.....

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
ผู้วิจัย : นายเอกลักษณ์ ภักดีสุวรรณ
ปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร
รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ
ปีการศึกษา : 2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม และ (3) แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม การวิจัยเป็นเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมงานก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านวัสดุ และด้านคน โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการควบคุมงานก่อสร้างได้ร้อยละ 77.20 และ (3) แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรพัฒนาประสิทธิภาพการควบคุมงานก่อสร้าง โดยมุ่งเน้น 4 ด้านหลัก ได้แก่ (1) ด้านคน ควรพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านวิชาชีพ กฎหมาย และจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง พร้อมจัดสรรกำลังคนให้เหมาะสมกับภาระงาน (2) ด้านการเงิน ควรบริหารงบประมาณอย่างรอบคอบ โปร่งใส และมีระบบติดตามการเบิกจ่ายที่มีประสิทธิภาพ (3) ด้านวัสดุ ควรกำหนดมาตรฐานการจัดหาและควบคุมคุณภาพวัสดุก่อสร้างอย่างเป็นระบบ และ (4) ด้านการจัดการ ควรพัฒนาระบบบริหารจัดการและการติดตามงานก่อสร้างที่ทันสมัย โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการประสานงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนและบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการควบคุมงานก่อสร้าง, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, จังหวัดมหาสารคาม

_____อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : Factors Affecting the Efficiency of Construction Supervision of Local Administrative Organizations in Mueang Maha Sarakham District, Maha Sarakham Province
Author : Mr. Ekkalak Phukdeesuwan
Degree : Master of Public Administration (Public Administration) Rajabhat Maha SaraKham University
Advisor : Associate Professor Dr. Saovalak Kosonkittiumporn
Associate Professor Dr. Yupaporn Yupass
Year : 2026

ABSTRACT

This research has the objective: (1) examine the level of construction supervision efficiency of local administrative organizations in Mueang Maha Sarakham District, Maha Sarakham Province, (2) analyze the factors influencing construction supervision efficiency of these organizations, And (3) propose guidelines for enhancing construction supervision efficiency. A quantitative research design was employed. The sample consisted of 291 personnel from local administrative organizations in Mueang Maha Sarakham District, Maha Sarakham Province. Data were collected using a questionnaire. The statistical methods used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The findings revealed that; (1) the overall level of construction supervision efficiency of local administrative organizations was at a high level, (2) three factors financial, material, and human factors had a statistically significant influence on construction supervision efficiency at the .05 level, jointly explaining 77.20% of the variance, And (3) guidelines for improving construction supervision efficiency indicated that local administrative organizations should focus on four key dimensions: (1) human resources, by continuously developing personnel capacity in professional skills, legal knowledge, and ethics, and allocating manpower appropriately to workload, (2) finance, by managing budgets carefully and transparently with effective expenditure monitoring systems, (3) materials, by establishing clear procurement standards and systematic quality control of construction materials, And (4) management, by developing modern construction management and monitoring systems through the use of information technology and effective coordination, in order

to ensure that construction projects are implemented according to plan and achieve their intended objectives efficiently.

Keywords: Construction Supervision Efficiency, Local Administrative Organizations, Maha Sarakham Province

_____Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร. ยุภาพร ยุภาศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไธสง ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคณาภูมิ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลการวิจัย และบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถามการวิจัย ครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา-มารดา ที่คอยสนับสนุน อำนวยความสะดวกและให้กำลังใจข้าพเจ้าตลอดมา จนทำให้การศึกษาครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นายเอกลักษณ์ ภักดีสุวรรณ

สารบัญ

หัวเรื่อง **หน้า**

บทคัดย่อ ..... ก
ABSTRACT ..... ข
กิตติกรรมประกาศ ..... ง
สารบัญ ..... จ
สารบัญตาราง ..... ช
สารบัญภาพ ..... ฌ
บทที่ 1 บทนำ 1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย 4
1.3 สมมุติฐานการวิจัย 4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย 4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ 5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม 8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร 8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน 15
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ 22
2.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้าง 33
2.5 บริบทการควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง มหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม 41
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 46
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย 58
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 59
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 59
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 60
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล 62
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล 62
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย 63
บทที่ 4 ผลการวิจัย 64
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย 64
4.2 ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย 65
4.3 ผลการวิจัย 65

หัวเรื่อง **หน้า**

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 89
5.1 สรุป 89
5.2 อภิปรายผล 94
5.3 ข้อเสนอแนะ 96
บรรณานุกรม 98
ภาคผนวก 106
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย 107
ภาคผนวก ข ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย 115
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย 118
ภาคผนวก ง ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์ 121
การเผยแพร่ผลงานวิจัย 123
ประวัติผู้วิจัย 124

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

3.1 รายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในจังหวัดมหาสารคาม 60
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 65
4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน 67
4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านคน 68
4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านการเงิน 69
4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านวัสดุ 70
4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านการจัดการ 71
4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านการจัดการ 71
4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน 72
4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านคุณภาพของงาน 73

ตารางที่ **หน้า**

4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านปริมาณงาน 74
4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านเวลา 75
4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 76
4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร 78
4.14 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม 79
4.15 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม 80
ข.1 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย 116
ค.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย 119

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 58

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานนับเป็นภารกิจสำคัญลำดับต้น ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งมีบทบาทในการจัดการบริการสาธารณะเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะในด้านการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต การเดินทาง การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับฐานราก กิจกรรมงานก่อสร้างที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความหลากหลาย เช่น การก่อสร้างถนนคอนกรีตหรือถนนลาดยาง เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคมระหว่างชุมชน การสร้างสะพานข้ามลำห้วยหรือแม่น้ำเพื่อให้เกิดความสะดวกในการเดินทาง การก่อสร้างอาคารสำนักงานส่วนราชการ โรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลาดสด หรืออาคารอเนกประสงค์ต่าง ๆ ตลอดจนโครงการสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ระบบประปาหมู่บ้าน ระบบไฟฟ้าส่องสว่าง และระบบระบายน้ำ เป็นต้น โครงการเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิตของประชาชน ไม่เพียงแต่ในแง่ของความสะดวกและความปลอดภัยเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวพันกับการส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในระดับท้องถิ่นอีกด้วย ดังนั้นการควบคุมงานก่อสร้างจึงมิใช่เพียงกระบวนการในการตรวจสอบความก้าวหน้าของงานเท่านั้น หากแต่หมายรวมถึงการวางแผน การบริหารจัดการ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผลในทุกขั้นตอนของโครงการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลงานก่อสร้างมีคุณภาพเป็นไปตามแบบแปลนและรายละเอียดทางเทคนิค (Specification) ที่กำหนดไว้ เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพวิศวกรรม และดำเนินการภายใต้ข้อจำกัดของเวลา งบประมาณ และทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและโปร่งใส การควบคุมงานก่อสร้างที่มีประสิทธิภาพยังสะท้อนถึงขีดความสามารถในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารโครงการ การประสานงานระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้องและการใช้กลไกการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนในการตรวจสอบและติดตามการดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการทำงานของภาครัฐ และลดปัญหาความไม่โปร่งใสหรือข้อร้องเรียนต่าง ๆ ได้ในระยะยาว (สำนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2561)

ในทางปฏิบัติ แม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและดำเนินโครงการก่อสร้างเพื่อสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน แต่หลายแห่งยังคงประสบกับข้อจำกัดและปัญหาในการควบคุมงานก่อสร้างอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นผ่านปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น ความล่าช้าในการดำเนินโครงการเมื่อเทียบกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงาน งานก่อสร้างที่แล้วเสร็จแล้วไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐานวิศวกรรม ขาดความมั่นคงแข็งแรง หรือมีอายุการใช้งานสั้นกว่าที่ควรจะเป็น รวมทั้งการใช้งบประมาณที่เกินกว่าที่ได้วางแผนไว้ (งบประมาณบานปลาย) ซึ่งส่งผลให้เกิดการสิ้นเปลืองทรัพยากรโดยไม่จำเป็น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2564) อีกประเด็นที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน คือ การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นในขั้นตอนของการเสนอความต้องการ การให้ข้อเสนอแนะต่อแบบก่อสร้าง หรือแม้แต่การมีบทบาท

ในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินโครงการ ซึ่งนำไปสู่การขาดความโปร่งใสและการสร้างความรู้สึกไม่ไว้วางใจระหว่างภาคประชาชนกับภาครัฐ ส่งผลกระทบต่อการยอมรับโครงการในระยะยาว เมื่อพิจารณาในเชิงลึกจะพบว่าปัญหาดังกล่าวมิได้เกิดขึ้นจากเพียงปัจจัยด้านใดด้านหนึ่ง แต่เป็นผลสะท้อนของหลายปัจจัยที่เกี่ยวเนื่องกัน เช่น การขาดแคลนบุคลากรผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิศวกรรมหรือการบริหารโครงการก่อสร้าง โดยเฉพาะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการจ้างผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ชัดเจนหรือไม่เป็นระบบ อาจเปิดช่องให้เกิดความล่าช้า ความไม่โปร่งใส หรือแม้แต่การเลือกผู้รับเหมาที่ไม่มีคุณภาพ ส่งผลให้ผลงานก่อสร้างที่ได้ต่ำกว่ามาตรฐานที่ควรจะเป็นปัญหาด้านการตรวจสอบและติดตามผลก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ หากขาดการติดตามตรวจสอบอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง หรือไม่มีเกณฑ์วัดผลที่ชัดเจน อาจทำให้ไม่สามารถควบคุมคุณภาพหรือระยะเวลาของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน การประสานงานระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กรก็ยังพบว่าขาดการบูรณาการ เช่น ระหว่างฝ่ายก่อสร้างกับฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายการคลัง กับหน่วยตรวจสอบภายในหรือแม้แต่ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความล่าช้า ความซ้ำซ้อน หรือการขาดความชัดเจนในการรับผิดชอบ (ชาญชัย สุวรรณธาดา, 2562)

การควบคุมงานก่อสร้างที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความมั่นใจว่าผลงานจะแล้วเสร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ หากแต่ยังสะท้อนถึงคุณภาพของการบริหารจัดการภาครัฐในระดับท้องถิ่นอีกด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรดำเนินการควบคุมงานก่อสร้างอยู่บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม ความคุ้มค่า ความเสมอภาค และหลักนิติธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ตรวจสอบได้ โปร่งใส และเป็นที่ยอมรับของประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2562) นอกจากนี้การควบคุมงานก่อสร้างอย่างมีประสิทธิภาพยังควรอิงกับแนวคิดด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะแนวคิดของ Peterson and Plowman (1953) ซึ่งให้คำจำกัดความของประสิทธิภาพ (Efficiency) ว่าเป็นความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดผลผลิตสูงสุดโดยใช้ต้นทุนให้น้อยที่สุด ทั้งนี้การพิจารณาว่าการดำเนินงานมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาทั้งในแง่ของปริมาณผลผลิต (Output) และความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับทรัพยากรที่ใช้ไป (Input) ซึ่งแนวคิดนี้มีความสอดคล้องกับบริบทของงานก่อสร้างในภาครัฐที่จำเป็นต้องดำเนินการภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณ เวลา และกำลังคน หากสามารถบริหารจัดการให้งานก่อสร้างแล้วเสร็จตรงตามเป้าหมายโดยใช้งบประมาณที่เหมาะสมไม่สูญเสียโดยเปล่าประโยชน์ ก็ถือว่าเป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพตามแนวทางของ Peterson and Plowman เมื่อแนวคิดด้านประสิทธิภาพนี้ถูกนำมาใช้ควบคู่กับหลักธรรมาภิบาลจะช่วยให้เกิดสมดุลระหว่างการมุ่งเน้นผลผลิตกับความถูกต้อง โปร่งใส และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นอกจากนี้หากนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับหลักการบริหาร PDCA (Plan-Do-Check-Act) ของ Deming (1986) ก็จะทำให้องค์กรสามารถบริหารและควบคุมโครงการก่อสร้างได้อย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ควรกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจน ทั้งด้านคุณภาพ ปริมาณ งบประมาณ และระยะเวลาดำเนินการโดยให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ จากนั้นจึงดำเนินการตามแผนที่กำหนดในขั้น การดำเนินงาน (Do) โดยอาศัยบุคลากรที่มีความสามารถในการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างให้ได้ตามมาตรฐานทางวิศวกรรม ในขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)

ควรมีการตรวจวัดผลลัพธ์เทียบกับเป้าหมายเดิม และวิเคราะห์ว่างานที่ดำเนินไปนั้นใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าหรือไม่ เช่น งบประมาณ เวลา และวัสดุที่ใช้ โดยอาจใช้ดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพ เช่น ต้นทุนต่อหน่วยพื้นที่ หรือค่าใช้จ่ายต่อความคืบหน้าของโครงการ และสุดท้ายในขั้น การปรับปรุง (Act) จะต้องนำข้อผิดพลาดหรือจุดอ่อนมาทบทวนและกำหนดแนวทางการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในโครงการต่อไป

พื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ถือเป็นศูนย์กลางการพัฒนาในระดับจังหวัดที่มีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การศึกษา การบริการ และสังคม โดยเฉพาะการเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาขนาดใหญ่ เช่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งดึงดูดทั้งประชากรในพื้นที่และประชากรแฝงจากจังหวัดใกล้เคียงให้เข้ามาศึกษาและประกอบอาชีพ ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็ว มีความต้องการใช้บริการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เช่น ถนน ทางเท้า ระบบระบายน้ำ สถานศึกษา อาคารสาธารณะ และระบบสาธารณูปโภคอื่น ๆ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563) การขยายตัวดังกล่าวส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม เช่น เทศบาลเมืองมหาสารคาม เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่าง ๆ จำเป็นต้องรับบทบาทในการบริหารจัดการโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะงานก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งครอบคลุมทั้งงานวางแผน ออกแบบ ดำเนินการ ควบคุม และตรวจรับงานก่อสร้างเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของการพัฒนาเมืองในระยะยาว (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2564) อย่างไรก็ตามแม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จะมีบทบาทสำคัญในการดำเนินโครงการพัฒนาต่าง ๆ แต่ในทางปฏิบัติยังคงพบข้อท้าทายหลายประการ โดยเฉพาะในด้านประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการควบคุมงานก่อสร้าง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทางไม่เพียงพอ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่ซับซ้อนและอาจเกิดความล่าช้า การขาดระบบติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ยังอยู่ในระดับจำกัด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อคุณภาพของโครงการก่อสร้าง ซึ่งอาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่และก่อให้เกิดปัญหาต่อเนื่องทั้งในด้านงบประมาณ เวลา และความคุ้มค่าในการลงทุนของภาครัฐ (ชาญชัย สุวรรณธาดา, 2562 และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2564)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม ซึ่งการควบคุมงานก่อสร้างมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น เมื่อพิจารณาถึงบทบาทที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีในการดำเนินงานก่อสร้างในพื้นที่ การควบคุมงานที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถช่วยลดปัญหาความล่าช้าในโครงการ ลดการสูญเสียทรัพยากรและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการควบคุมงานก่อสร้างจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถระบุปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินการและการควบคุมงานก่อสร้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างละเอียด ซึ่งอาจรวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรที่มีทักษะไม่เพียงพอ การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ไม่ดี การจัดการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่มีประสิทธิภาพ หรือการขาดการติดตามและประเมินผลที่มีความเข้มงวด การศึกษาปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้สามารถสร้างแนวทางการแก้ไขและปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการในท้องถิ่นได้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์

ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงระบบการควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยจะช่วยให้สามารถวางแผนการดำเนินงานในอนาคตได้ดีขึ้น เช่น การพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในงานก่อสร้าง การพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ การพัฒนากลไกในการติดตามและประเมินผลที่มีความเข้มงวดมากขึ้น และการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจและตรวจสอบงานก่อสร้าง ซึ่งทั้งหมดนี้จะทำให้การควบคุมงานก่อสร้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนในระยะยาว การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการควบคุมงานก่อสร้างนี้จึงมีความสำคัญในเชิงการพัฒนาแนวทางการบริหารงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงและสามารถทำให้การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานในระดับท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าที่สุด นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้และการฝึกอบรมบุคลากรในระดับท้องถิ่น รวมถึงการออกแบบนโยบายและกลยุทธ์ที่ช่วยให้การควบคุมงานก่อสร้างในท้องถิ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

1.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ด้านคน ด้านการเงิน ด้านวัสดุ ด้านการจัดการ

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตพื้นที่ของการวิจัย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.4.2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้วิจัยนำแนวคิดปัจจัยในการบริหารของ Koontz and Weihrich (2007), Anthony and Govindarajan (2001), Daft (2010) and Fayol (1916) มาเป็นตัวแปร ได้แก่

1) ด้านคน
2) ด้านการเงิน
3) ด้านวัสดุ
4) ด้านการจัดการ

1.4.2.2 ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้วิจัยนำจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามแนวคิดของ (Peterson and Plowman, 1953) ประกอบด้วย

1) ด้านคุณภาพของงาน
2) ด้านปริมาณงาน
3) ด้านเวลา
4) ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

1.4.3 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.3.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 1,065 คน

1.4.3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 291 คน โดยการใช้สูตรหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Yamane, 1973, p. 727) และการสุ่มอย่างง่าย

1.4.3.3 กลุ่มเป้าหมายการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) ปลัดเทศบาล จำนวน 3 คน 2) ผู้อำนวยการกองช่าง จำนวน 3 คน และ 3) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควบคุมงานก่อสร้าง จำนวน 4 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.4.4 ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ อยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2568

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้าง หมายถึง ปัจจัยในการบริหารที่ส่งผลต่อความสามารถในการควบคุม ดูแล และติดตามกระบวนการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยปรับปรุงจากแนวคิดด้านการบริหารงานขององค์การ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบุคลากร หมายถึง ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ ความรับผิดชอบ และแรงจูงใจของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการควบคุมงานก่อสร้าง เช่น วิศวกรโยธา เจ้าหน้าที่ฝ่ายช่าง หัวหน้าฝ่ายพัสดุ หรือนายช่างโยธา ซึ่งคุณลักษณะของบุคลากรเหล่านี้จะสะท้อนถึงความเชี่ยวชาญและความรอบคอบในการตรวจสอบ กำกับ และติดตามความก้าวหน้าของงานก่อสร้าง รวมถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและสื่อสารประสานงานกับผู้รับเหมา

2. ด้านการเงิน หมายถึง เงิน หรือแหล่งงบประมาณที่หน่วยงานได้รับจัดสรรหรือระดมมาเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการก่อสร้าง โดยรวมถึงงบประมาณประจำปี งบพิเศษ งบอุดหนุน หรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ การมีงบประมาณที่เพียงพอและการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

จะส่งผลต่อความสามารถของหน่วยงานในการดำเนินโครงการก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามแผน และลดโอกาสเกิดปัญหาการเบิกจ่ายล่าช้าหรือการทุจริต

3. ด้านวัสดุ และอุปกรณ์ หมายถึง ความพร้อมของวัสดุก่อสร้าง เครื่องมือ เครื่องจักร และทรัพยากรทางกายภาพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานก่อสร้าง เช่น คอนกรีต เหล็กเสริม วัสดุทดแทน หรืออุปกรณ์ทดสอบมาตรฐาน โดยคุณภาพความเพียงพอ และการจัดสรรวัสดุที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อความราบรื่นในการดำเนินงาน ลดความสูญเสีย และทำให้การควบคุมงานก่อสร้างเป็นไปตามมาตรฐานและระยะเวลาที่กำหนด

4. ด้านการจัดการ หมายถึง ความสามารถในการวางแผนงาน การกำหนดเป้าหมาย การจัดโครงสร้างงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร การประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก รวมถึงการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน โดยการบริหารจัดการที่ดีจะเอื้อให้เกิดความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและสามารถป้องกันความผิดพลาดหรือความล่าช้าในการดำเนินโครงการก่อสร้างได้

ประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้าง หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการบริหารจัดการงานก่อสร้างอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การสามารถบรรลุผลลัพธ์ของโครงการก่อสร้างตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนงานทั้งในด้านคุณภาพ ปริมาณ เวลา และค่าใช้จ่าย โดยที่องค์กรสามารถจัดการงานก่อสร้างได้ตามข้อกำหนดต่างๆ ที่ได้ตั้งเอาไว้ ในขณะที่ยังคงรักษาความคุ้มค่าและความเป็นไปได้ของโครงการในระยะยาวได้อย่างดี ได้แก่

1. ด้านคุณภาพของงาน หมายถึง ระดับของมาตรฐานงานก่อสร้างที่มีความสอดคล้องกับข้อกำหนดทางวิศวกรรมและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องผ่านการตรวจสอบและรับรองจากหน่วยงานที่รับผิดชอบให้มั่นใจว่าโครงการก่อสร้างนั้น ๆ ไม่มีข้อบกพร่อง หรือข้อผิดพลาดที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้งานในอนาคต เช่น งานก่อสร้างอาคารถนน หรือโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ จะต้องมั่นใจได้ว่าโครงสร้างดังกล่าวมีความมั่นคง แข็งแรง ไม่เกิดความเสียหายจากการใช้งานภายในระยะเวลาที่กำหนดและสามารถรองรับความต้องการของผู้ใช้งานได้จริง ซึ่งการควบคุมคุณภาพของงานนั้นรวมถึงการตรวจสอบตั้งแต่กระบวนการก่อสร้างจนถึงการส่งมอบงานให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ

2. ด้านปริมาณงาน หมายถึง ความสามารถในการดำเนินการตามปริมาณที่ได้กำหนดไว้ในแผนงาน เช่น จำนวนตารางเมตรของพื้นที่ก่อสร้างที่ต้องดำเนินการ จำนวนอาคารที่ต้องก่อสร้าง หรือจำนวนงานระบบต่าง ๆ ที่ต้องติดตั้งภายในโครงการ กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวางแผนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ทั้งในแง่ของแรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ และเงินทุน ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบให้แน่ใจว่าโครงการสามารถดำเนินไปได้ตามปริมาณที่คาดหวังโดยไม่มีการเบี่ยงเบนจากแผนการที่วางไว้ ซึ่งการทำเช่นนี้จะช่วยให้งานสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและไม่มีการหยุดชะงัก

3. ด้านเวลา หมายถึง ความสามารถในการทำงานให้เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนโครงการ หรือไม่เกิดการล่าช้าที่อาจเกิดจากการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เหมาะสม ความล่าช้าในการดำเนินการจะส่งผลกระทบทั้งในด้านค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นและอาจทำให้เกิดความเสียหาย หรือการขัดข้องในการดำเนินงานที่ตามมา การควบคุมเวลา การตรวจสอบการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดและการจัดการการทำงานให้มี

การประสานงานที่ดี โดยทำให้แน่ใจว่าการปฏิบัติงานนั้นๆ สามารถทำได้ ตามกรอบเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการประเมินประสิทธิภาพของการควบคุมงานก่อสร้าง

4. ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรทางการเงินของโครงการให้มีความคุ้มค่ามากที่สุด โดยไม่เกินงบประมาณที่กำหนดไว้แต่ยังคงรักษามาตรฐานของโครงการตามแผนงาน การควบคุมค่าใช้จ่ายเกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับความต้องการจริงในแต่ละขั้นตอนของโครงการ เช่น การจัดหาวัสดุก่อสร้าง การจ่ายค่าจ้างแรงงาน รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิดที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งผู้บริหารโครงการต้องมีความสามารถในการบริหารงบประมาณและควบคุมค่าใช้จ่ายให้ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ อีกทั้งยังต้องมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการใช้จ่าย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ด้านการพัฒนาแนวทางการบริหารงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแนวทางและมาตรการในการพัฒนาประสิทธิภาพการควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้การดำเนินโครงการก่อสร้างเป็นไปตามแบบแปลน มาตรฐาน ระยะเวลา และงบประมาณที่กำหนด อันจะส่งผลให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่

1.6.2 ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมงานก่อสร้าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากร เช่น วิศวกร ช่างโยธา และเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการควบคุมงานก่อสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.6.3 ด้านการเป็นข้อมูลเชิงวิชาการและแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยในอนาคต สามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงทางวิชาการสำหรับนักวิจัย นักวิชาการ และผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานก่อสร้างในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 2
การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
3. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้าง
5. บริบทการควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

การบริหาร (Administration) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยการ และการควบคุม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารที่หลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1.1 ความหมายของการบริหาร

การบริหาร (Management) เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยมีนักวิชาการหลากหลายท่านที่ได้ให้คำจำกัดความของการบริหารในมุมมองที่แตกต่างกัน

ประเวทย์ ตันติวิวัฒน์ (2550) ระบุว่าการบริหารเป็นศาสตร์และศิลป์ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานหรือองค์การ

วิมล รุ่งพรหมคุณ (2553) เน้นว่าการบริหาร คือ ศิลปะในการใช้คนและทรัพยากรที่มีเพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

Taylor (1911) เห็นว่าการบริหารคือการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

Follett (1926) มองว่าการบริหาร คือ กระบวนการแห่งความร่วมมือโดยผู้บริหาร ควรเป็นผู้นำที่ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก มากกว่าการเป็นผู้สั่งการ

Drucker (1954) กล่าวว่าการบริหาร คือ การบูรณาการทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในองค์กร

Terry (1960) ให้คำจำกัดความว่า การบริหารคือการบรรลุวัตถุประสงค์โดยอาศัยการร่วมมือกันของผู้อื่น และเน้นย้ำบทบาทของการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และการควบคุม

Mintzberg (1973) เน้นบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้ทำหน้าที่ (Managerial Roles) เช่น ผู้นำ ผู้เชื่อมโยง และผู้ตัดสินใจ ซึ่งเขาเชื่อว่าการบริหาร คือ การจัดการความสัมพันธ์ในองค์กรและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

Koontz and O'Donnell (1976) ทั้งสองนิยามการบริหารว่าเป็นกระบวนการของการออกแบบและการดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

Stoner (1982) ระบุว่าการบริหารคือกระบวนการของการวางแผน การจัดองค์กร การนำและการควบคุม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรขององค์กร

Robbins (2001) กล่าวว่าการบริหารเป็นกระบวนการของการประสานงานและการใช้ทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยการ และการควบคุม โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมี ประสิทธิภาพใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และประสิทธิผลบรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายด้วยการประสานงานของบุคลากรและทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

2.1.2 ความสำคัญของการบริหาร

การบริหาร (Management) ถือเป็นหนึ่งในกระบวนการที่สำคัญที่สุดขององค์กรเนื่องจากมีบทบาทโดยตรงในการกำหนดทิศทาง การใช้ทรัพยากร และการประสานงานระหว่างบุคลากรกับเป้าหมายขององค์กร การบริหารไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในภาคธุรกิจเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งต้องการระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ

2.1.2.1 ความสำคัญของการบริหารในการขับเคลื่อนองค์กร

นักวิชาการหลายท่านมีความเห็นตรงกันว่า การบริหาร คือ กระบวนการพื้นฐานในการนำองค์กรให้ก้าวไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดย Henri Fayol (1949) ผู้เป็นหนึ่งในผู้บุกเบิกทฤษฎีการบริหารสมัยใหม่ ได้เสนอว่าหน้าที่ของการบริหาร ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) ซึ่งหน้าที่เหล่านี้ยังคงเป็นรากฐานที่สำคัญของการบริหารยุคปัจจุบัน

Drucker (1954) บิดาแห่งการจัดการสมัยใหม่ ระบุว่าการบริหาร คือ การทำงานผ่านคนอื่นเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ โดยผู้บริหารจำเป็นต้องรู้จักการวางแผนกลยุทธ์ การจัดการทรัพยากร และการเป็นผู้นำที่สามารถกระตุ้นแรงจูงใจของพนักงานได้

Robbins and Coulter (2001) อธิบายว่า การบริหารคือกระบวนการของการประสานงานกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคลากรในองค์กรเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งรวมถึงการวางแผน การจัดการ การนำ และการควบคุมอย่างต่อเนื่อง

2.1.2.2 ความสำคัญของการบริหารในบริบทสังคมไทย

ในบริบทของประเทศไทย นักวิชาการไทยหลายท่านได้ให้ความเห็นถึงความสำคัญของการบริหารไว้เช่นกัน

บำรุง ศรีรมย์ (2545) เน้นว่าการบริหาร คือ กระบวนการเชิงระบบที่ผู้นำองค์กรต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดการ เพื่อให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการอยู่รอดและการเติบโตขององค์กร

ไพศาล เกียรติวินัย (2548) ระบุว่าการบริหารเป็นกลไกที่ช่วยให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นคน งบประมาณ หรือเวลา ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น ด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และนโยบายสาธารณะ

2.1.2.3 การบริหารกับการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน

การบริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน ไม่ว่าจะในมิติของเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม การบริหารที่ดีต้องไม่เพียงแต่คำนึงถึงผลกำไร แต่ยังต้องตระหนักถึงความเป็นอยู่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการเติบโตขององค์กรในระยะยาว

Follett (1926) เสนอแนวคิดที่ก้าวหน้าในยุคนั้นว่า การบริหารที่มีประสิทธิภาพ คือ การบริหารที่สร้างความร่วมมือ (Collaboration) มากกว่าการควบคุมแบบลำดับขั้น ผู้บริหารควรเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้พนักงานสามารถแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กร

Mintzberg (1973) ได้วิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารไว้ว่าไม่ใช่เพียงแต่บริหารจัดการทรัพยากรเท่านั้น แต่ยังต้องมีบทบาทเชิงกลยุทธ์ เช่น การเป็นผู้ตัดสินใจ การเป็นโฆษกขององค์กร และการเป็นผู้สื่อสารภายในองค์กร

2.1.2.4 ความสำคัญของการบริหารในยุคโลกาภิวัตน์

ในยุคที่โลกเชื่อมโยงถึงกันอย่างลึกซึ้ง การบริหารกลายเป็นสิ่งที่ท้าทายยิ่งขึ้นเนื่องจากองค์กรต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรง การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และความคาดหวังที่สูงขึ้นจากผู้บริโภค การบริหารที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันและการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

Drucker (1999) เคยกล่าวว่า The best way to predict the future is to create it ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารที่ดีจะต้องไม่รอให้การเปลี่ยนแปลงมาถึง แต่ต้องสามารถนำการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นได้ด้วยตนเอง ซึ่งการบริหารจึงมีบทบาทเป็นทั้งกลไกควบคุมและกลไกขับเคลื่อนนวัตกรรม

สรุปได้ว่า จากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ พบว่า การบริหารมีความสำคัญในฐานะกลไกหลักในการจัดการทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน การบริหารที่ดีช่วยให้การดำเนินงานเป็นระบบ มีทิศทางและสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ยังส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและการสร้างความมั่นคงให้องค์กรในระยะยาว

2.1.3 พัฒนาการของแนวคิดการบริหาร

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตามบริบทของสังคมและเศรษฐกิจ โดยมีการวิวัฒนาการที่สะท้อนถึงความเข้าใจต่อองค์กร บุคลากร และกระบวนการบริหารอย่างเป็นระบบมากขึ้นตามลำดับ โดยสามารถแบ่งพัฒนาการของแนวคิดการบริหารออกเป็น 4 ยุคหลัก ได้แก่ ยุคคลาสสิก ยุคมนุษยสัมพันธ์ ยุคเชิงระบบ และยุคสมัยใหม่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.3.1 ยุคคลาสสิก (Classical Management)

แนวคิดการบริหารในยุคคลาสสิกเกิดขึ้นในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 โดยเป็นยุคที่การบริหารถูกมองในเชิงเครื่องจักรกล มุ่งเน้นประสิทธิภาพในการทำงาน การจัดระเบียบองค์การ และการควบคุมที่เข้มงวด (Robbins and Coulter, 2018)

Taylor (1911) ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) โดย Taylor (1911) เสนอให้มีการวิเคราะห์งานอย่างเป็นระบบการคัดเลือกและฝึกอบรมแรงงานอย่างเหมาะสม การใช้แรงจูงใจที่สอดคล้องกับผลผลิต และการแบ่งแยกบทบาทระหว่างผู้จัดการกับคนงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต

Fayol (1949) ซึ่งนำเสนอแนวคิด การบริหารทั่วไป (General Administrative Theory) โดย Fayol (1949) ได้กำหนดหน้าที่ของผู้บริหารไว้ 5 ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) แนวคิดของ Fayol เน้นมุมมองจากผู้บริหารระดับสูงและการจัดโครงสร้างองค์กรอย่างมีระเบียบแบบแผน

2.1.3.2 ยุคมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations Movement)

การเปลี่ยนแปลงสำคัญในแนวคิดการบริหารเกิดขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1920–1930 จากการตระหนักว่าประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางกายภาพเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงความพึงพอใจและแรงจูงใจทางจิตใจด้วย (George and Jones, 2012)

Mayo, et al. (1933) จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้ทำการทดลองที่โรงงาน Hawthorne ของบริษัท Western Electric ซึ่งเป็นที่มาของสิ่งที่เรียกว่า “Hawthorne Effect” โดยการทดลอง พบว่า ผลผลิตของพนักงานเพิ่มขึ้นเมื่อพวกเขารู้สึกว่าตนเองได้รับความสนใจและการยอมรับจากผู้บริหาร (Roethlisberger and Dickson, 1939) ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีผลต่อการปฏิบัติงานมากกว่าปัจจัยทางเทคนิคหรือกายภาพ

แนวคิดในยุคนี้ยังส่งผลให้เกิดทฤษฎีแรงจูงใจ เช่น ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (1943) ซึ่งเสนอว่ามนุษย์มีความต้องการที่ต้องตอบสนองตามลำดับ ตั้งแต่ความต้องการพื้นฐานไปจนถึงการเติมเต็มตนเอง (Self-Actualization)

2.1.3.3 ยุคเชิงระบบ (Systems Approach)

ในช่วงทศวรรษที่ 1950 เป็นต้นมา แนวคิดการบริหารเริ่มมีความซับซ้อนมากขึ้น องค์กรถูกมองว่าเป็นระบบเปิด (Open System) ที่มีองค์ประกอบย่อยซึ่งสัมพันธ์กันและมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกอย่างต่อเนื่อง (Kast and Rosenzweig, 1972)

แนวคิดเชิงระบบเสนอว่า การบริหารไม่อาจพิจารณาองค์ประกอบใดส่วนหนึ่งโดยไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ ได้ โดยระบบประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการแปรรูป (Process) ผลผลิต (Output) และผลสะท้อนกลับ (Feedback) (Bertalanffy, 1968) การบริหารเชิงระบบช่วยให้ผู้บริหารมีมุมมองแบบองค์รวม (Holistic View) ซึ่งจำเป็นต่อการวิเคราะห์ปัญหาในโลกที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

2.1.3.4 ยุคสมัยใหม่ (Modern Management)

การบริหารยุคสมัยใหม่เริ่มต้นในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบันเป็นยุคที่องค์กรต้องเผชิญกับการแข่งขันระดับโลก ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย (Daft, 2020) องค์ประกอบสำคัญของแนวคิดในยุคนี้ ได้แก่

1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) ที่เน้นการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายระยะยาว การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม (Porter, 1985)

2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) ซึ่งส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและมีบทบาทในกระบวนการบริหาร เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและเพิ่มแรงจูงใจ (Likert, 1967)

3) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ในการจัดการ เช่น ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (MIS), ระบบ ERP, และการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจที่แม่นยำและรวดเร็ว (Laudon and Laudon, 2020)

สรุปได้ว่า จากการพัฒนาทางแนวคิดการบริหารที่หลากหลายตลอดหลายศตวรรษที่ผ่านมาสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงมุมมองต่อองค์กรและบุคลากร ตั้งแต่การมุ่งเน้นโครงสร้างและระเบียบวินัยไปจนถึงการให้ความสำคัญกับมนุษย์ ระบบ และการบริหารในโลกยุคดิจิทัล การเข้าใจวิวัฒนาการเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการวางแผนและปรับใช้แนวทางการบริหารให้เหมาะสมกับบริบทในปัจจุบัน

2.1.4 องค์ประกอบของการบริหาร

การบริหาร (Management) เป็นกระบวนการ ที่ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการ และการควบคุม ซึ่งมีเป้าหมายในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ (Robbins and Coulter, 2018) โดยทั่วไปนักวิชาการได้จำแนกองค์ประกอบของการบริหารไว้หลากหลายรูปแบบ แต่โครงสร้างที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย ได้แก่ POCC หรือ POLC ซึ่งหมายถึง การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การอำนวยการ (Leading/Directing) และการควบคุม (Controlling)

2.1.4.1 การวางแผน (Planning)

การวางแผน คือ การกำหนดเป้าหมายขององค์กร และเลือกแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว (Koontz and Weihrich, 2010) กระบวนการวางแผนต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อประเมินโอกาสและอุปสรรคอย่างเป็นระบบ เช่น การใช้เครื่องมือ SWOT Analysis หรือ PESTEL Analysis

Fayol (1949) ซึ่งเป็นนักวิชาการรุ่นบุกเบิกของทฤษฎีการบริหารได้ยืนยันว่า “การวางแผน คือ หน้าที่พื้นฐานของผู้บริหาร” เนื่องจากเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการบริหารทั้งหมด โดยแนวทางการวางแผนที่ดีต้องมีลักษณะเฉพาะ ได้แก่ ความชัดเจน ยืดหยุ่น และสามารถประเมินผลได้

2.1.4.2 การจัดองค์การ (Organizing)

การจัดองค์การ หมายถึง การกำหนดโครงสร้างขององค์กร การแบ่งงาน ความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ของบุคลากร (Mintzberg, 1979) การจัดองค์การที่ดีควรมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์และวัฒนธรรมองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพในเชิงโครงสร้าง องค์กรอาจเลือกใช้โครงสร้างแบบสายงาน (Line Structure) แบบสายงานและพนักงาน (Line and Staff Structure) หรือแบบแมทริกซ์ (Matrix Structure) ขึ้นอยู่กับลักษณะของงานและระดับความซับซ้อน การจัดองค์การยังรวมถึงการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เช่น การจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับตำแหน่ง การฝึกอบรม การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาองค์กร

2.1.4.3 การอำนวยการ (Leading/Directing)

การอำนวยการเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้เพื่อกระตุ้น แนะนำ และสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ (Yukl, 2013) หน้าที่นี้เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ การสื่อสาร และแรงจูงใจ

1) ภาวะผู้นำ (Leadership) มีความสำคัญต่อการสร้างทีมที่มีประสิทธิภาพ ผู้นำที่ดีควรมีวิสัยทัศน์ มีทักษะการตัดสินใจ และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับทีมงานได้ (Bass and Avolio, 1994)

2) การสื่อสาร (Communication) ถือเป็นกุญแจสำคัญในการประสานงาน ผู้บริหารต้องสามารถถ่ายทอดนโยบายและรับฟังความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ (Robbins and Judge, 2019)

3) แรงจูงใจ (Motivation) มีบทบาทในการผลักดันให้พนักงานทำงานอย่างมุ่งมั่น ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg หรือทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom

4) การควบคุม (Controlling) การควบคุมเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ และดำเนินการปรับแก้หากพบความคลาดเคลื่อน (Anthony and Govindarajan, 2007) การควบคุม มี 3 ระดับ ได้แก่

4.1) การควบคุมก่อนการปฏิบัติงาน (Pre-control)

4.2) การควบคุมระหว่างการปฏิบัติงาน (Concurrent Control)

4.3) การควบคุมภายหลังการปฏิบัติงาน (Feedback Control)

การควบคุมที่ดีควรใช้ข้อมูลที่ถูกต้องและทันเวลา เช่น การวัดผล KPI, การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลตอบแทน (Cost-Benefit Analysis) และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการบริหาร ที่ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการ และการควบคุมเป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพจึงต้องอาศัยการดำเนินการในแต่ละองค์ประกอบอย่างสมดุลโดยคำนึงถึงปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร

2.1.5 แนวคิดการบริหารที่สำคัญ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารได้พัฒนาและเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย โดยมีนักวิชาการหลายคนที่ได้เสนอแนวคิดอันเป็นรากฐานสำคัญของศาสตร์ด้านการจัดการสมัยใหม่ แนวคิดเหล่านี้ช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยแนวคิดสำคัญจากนักวิชาการต่างประเทศที่มีอิทธิพลต่อวงการบริหารทั่วโลก ได้แก่

2.1.5.1 Taylor การจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management)

Taylor ถือเป็น “บิดาแห่งการจัดการแบบวิทยาศาสตร์” โดยเขาเชื่อว่าการบริหารที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยหลักวิทยาศาสตร์ในการวิเคราะห์งาน เพื่อหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุด (Taylor, 1911) เขาเสนอว่าแต่ละงานควรได้รับการศึกษาอย่างละเอียด เช่น การวิเคราะห์เวลาในการทำงาน (Time Study) การเคลื่อนไหว (Motion Study) และการเลือกวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด จากนั้นจึงฝึกอบรมแรงงานให้ทำงานตามวิธีนั้น

นอกจากนี้ Taylor ยังเสนอว่าการแบ่งหน้าที่ระหว่างผู้บริหารและคนงานควรชัดเจน โดยผู้บริหารมีหน้าที่วางแผนและควบคุม ส่วนคนงานมีหน้าที่ปฏิบัติงานตามคำสั่ง ทั้งนี้ควรมีการจูงใจคนงานโดยใช้ระบบค่าตอบแทนตามผลผลิต (Piece Rate) เพื่อกระตุ้นให้ทำงานได้มากขึ้น แนวคิดของ Taylor ส่งผลให้เกิดแนวทางการจัดการสายพานการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม และเป็นพื้นฐานของการพัฒนาระบบมาตรฐานการทำงานในหลายองค์กรทั่วโลก (Taylor, 1911)

2.1.5.2 Fayol ทฤษฎีการบริหารทั่วไป (General Administrative Theory)

Fayol เป็นนักบริหารชาวฝรั่งเศสที่เสนอแนวคิดว่าการบริหารงานในองค์กรทุกประเภทสามารถใช้หลักการเดียวกันได้ โดยเขาได้กำหนดหน้าที่ของผู้บริหารไว้ 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผน (Planning), การจัดองค์กร (Organizing), การสั่งการ (Commanding), การประสานงาน (Coordinating), และการควบคุม (Controlling) (Fayol, 1949) นอกจากนี้ Fayol ยังเสนอหลักการบริหาร 14 ประการ (14 Principles of Management) เช่น หลักการแบ่งงาน (Division of Work), ความมีวินัย (Discipline), ความเป็นเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command) และการมอบอำนาจอย่างมีความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility)

แนวคิดของ Fayol มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางโครงสร้างการบริหารองค์กร โดยเฉพาะในภาครัฐและองค์กรขนาดใหญ่ที่ต้องการระบบควบคุมที่ชัดเจน (Fayol, 1949)

2.1.5.3 Weber แนวคิดระบบราชการที่มีเหตุผล (Bureaucracy)

Weber นักสังคมวิทยาชาวเยอรมัน ได้เสนอแนวคิดระบบราชการที่มีเหตุผล (Rational-Legal Bureaucracy) ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารองค์กรที่มีความเป็นทางการ ชัดเจน และอิงหลักเหตุผล โดยเขาระบุว่าองค์กรที่มีประสิทธิภาพควรมีลักษณะ ดังนี้ การแบ่งงาน (Specialization) โครงสร้างลำดับชั้น (Hierarchy) ระบบกฎระเบียบและขั้นตอนที่ชัดเจน การคัดเลือกบุคลากรตามคุณวุฒิ (Merit System) ความเป็นกลางในหน้าที่ (Impersonality)

แนวคิดของ Weber เน้นการลดอคติ ความลำเอียง และเน้นการตัดสินใจโดยอิงหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดความเที่ยงธรรมและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Weber, 1947) แนวคิดของ Weber มีอิทธิพลอย่างมากต่อการออกแบบองค์กรราชการทั่วโลก และองค์กรขนาดใหญ่ที่ต้องการการควบคุมภายในที่เข้มงวด (Weber, 1947)

2.1.5.4 Elton Mayo: แนวคิดมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations Theory)

Elton Mayo นักจิตวิทยาและนักวิจัยจากมหาวิทยาลัย Harvard ได้ทำการทดลองที่โรงงาน Hawthorne Works ซึ่งพบว่าความสนใจที่หัวหน้างานแสดงต่อพนักงานมีผลอย่างมากต่อผลการทำงาน โดยไม่จำเป็นต้องปรับปรุงเงื่อนไขทางกายภาพของงานเลย เช่น แสงไฟ หรือเสียงรบกวน (Roethlisberger and Dickson, 1939) Mayo เชื่อว่าแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานขึ้นอยู่กับ

ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น มากกว่าค่าจ้างหรือเงื่อนไขทางกายภาพเพียงอย่างเดียว แนวคิดนี้เป็นพื้นฐานสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน

แนวคิดของ Mayo เน้นให้ความสำคัญกับปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคม ซึ่งช่วยพัฒนาระบบการบริหารที่คำนึงถึงมนุษย์มากขึ้น (Roethlisberger and Dickson, 1939)

2.1.5.5 Drucker การจัดการโดยใช้เป้าหมาย (Management by Objectives-MBO)

Drucker เป็นนักคิดด้านการบริหารที่มีอิทธิพลสูงในศตวรรษที่ 20 เขาเสนอแนวคิดการบริหารโดยใช้เป้าหมาย (MBO) ซึ่งหมายถึง การที่ผู้บริหารและพนักงานร่วมกันกำหนดเป้าหมายและใช้เป้าหมายดังกล่าวเป็นเกณฑ์ในการวัดผลการทำงาน (Drucker, 1954) Drucker ยังเป็นผู้ที่เสนอแนวคิดเรื่องคนทำงานความรู้ (Knowledge Worker) ว่าจะเป็นทรัพยากรสำคัญในยุคเศรษฐกิจใหม่ ซึ่งองค์กรต้องสนับสนุนการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากร

แนวคิดของ Drucker ช่วยให้การบริหารมีความยืดหยุ่น ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และส่งเสริมความรับผิดชอบร่วมของบุคลากรทุกระดับ (Drucker, 1954)

2.1.5.6 Porter กลยุทธ์การแข่งขัน (Competitive Strategy)

Porter นักเศรษฐศาสตร์จาก Harvard Business School ได้เสนอกรอบแนวคิดวิเคราะห์การแข่งขันในอุตสาหกรรมผ่าน “Five Forces Model” ได้แก่ อำนาจต่อรองของผู้ซื้ออำนาจต่อรองของผู้ขาย ภัยคุกคามจากคู่แข่งรายใหม่ ภัยคุกคามจากสินค้าทดแทน การแข่งขันภายในอุตสาหกรรม นอกจากนี้ Porter ยังเสนอ กลยุทธ์การแข่งขัน 3 รูปแบบ ได้แก่ การเป็นผู้นำต้นทุน (Cost Leadership), ความแตกต่าง (Differentiation), และการมุ่งเน้นตลาดเฉพาะ (Focus Strategy) (Porter, 1985)

แนวคิดของ Porter ช่วยให้องค์กรสามารถกำหนดตำแหน่งเชิงกลยุทธ์ในตลาดได้อย่างชัดเจนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการแข่งขันอย่างเป็นระบบ (Porter, 1985)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

กระบวนการวัดผลการปฏิบัติงานในปัจจุบันได้รับการพัฒนาให้สอดรับกับบริบททางบริหารมากขึ้น โดยเปลี่ยนมาใช้แนวทางในการวัดผลการปฏิบัติงานในเชิงกลยุทธ์ (Strategic Performance Approach) ที่เน้นการวัดผลการปฏิบัติงานแบบองค์รวม กล่าวคือ พิจารณาผลสำเร็จของการปฏิบัติงานโดยให้ความสำคัญกับปัจจัยภายใน และภายนอกองค์กรในสัดส่วนที่ทัดเทียมกัน มีการคำนึงหรือให้ความสำคัญถึงความเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างองค์กรและพันธกิจในการทำงานแต่ละระดับขององค์กรรวมทั้งให้ความสนใจในด้านการตอบสนองความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุก ๆ ฝ่าย จึงมีผลทำให้ตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จขององค์กรมีหลายมิติ ทั้งนี้เป็นผลมาจากพัฒนาการของกรอบแนวคิดพื้นฐานการวัดผลการปฏิบัติงานที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

2.2.1 การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results-Based Management: RBM)

เป็นเทคนิควิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่นำมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และวิธีการบริหารงานภาครัฐไปจากเดิมที่ให้ความสำคัญต่อทรัพยากร หรือปัจจัย นำเข้า (Input) และอาศัยกฎระเบียบเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความถูกต้อง สุจริต และเป็นธรรม โดยหันมาเน้นถึงวัตถุประสงค์และสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานทั้งในแง่ของผลผลิต (Output)

และผลลัพธ์ (Outcome) และความคุ้มค่าของเงิน (Value for Money) รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพและสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชน ผู้รับบริการให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานและการตรวจวัดผลสำเร็จในการดำเนินการขององค์กร โดยอาศัยการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารสมาชิกขององค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรระบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์นั้น มักจะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป เช่น การบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์ (Management by Objective = MBO) การบริหารแบบเน้นผลสำเร็จ (Managing for Results) การบริหารที่เน้นผล (Results-Oriented Management) หรือการบริหารผลการดำเนินงาน (Performance Management) ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ไว้ดังต่อไปนี้

Canadian International Development Agency = CIDA (2001) กล่าวว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นวิธีการในการปรับปรุงการบริหารให้เกิดประสิทธิผล (Effectiveness) และโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ (Accountability) โดยที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายประเมินความเสี่ยง กำกับ ติดตามกระบวนการดำเนินงานเพื่อการบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางบริหารและการรายงานผลการปฏิบัติงาน สำหรับ ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2543) กล่าวว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นการบริหารที่เน้นการวางแผน การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์การดำเนินงาน แบบมีส่วนร่วมผู้บริหารในแต่ละระดับขององค์กรต้องยอมรับและคำนึงถึงผลงาน รวมทั้งต้องให้ความสำคัญกับจัดวางระบบการตรวจสอบผลงานและการให้รางวัลตอบแทนผลงาน (Performance Related Pay) และทิพาวดี เมฆสวรรค์ (2543) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นการบริหารโดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์หรือความสัมฤทธิ์ผลเป็นหลักใช้ระบบการประเมินผลงานที่อาศัยตัวบ่งชี้เป็นตัวสะท้อนผลงานให้ออกมาเป็นรูปธรรมเพื่อการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นและแสดงผลงาน ต่อสาธารณะ

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management = RBM) เป็นการบริหารที่ให้ความสำคัญต่อผลการดำเนินงานและการตรวจวัดผลสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กร ทั้งในแง่ของปัจจัยนำเข้ากระบวนการ ผลผลิต และผลลัพธ์ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดตัวบ่งชี้วัดผล การดำเนินงาน (Key Performance Indicators = KPIS) รวมทั้งการกำหนดเป้าหมาย (Targets) และวัตถุประสงค์ (Objectives) ไว้ล่วงหน้าโดยอาศัยการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารสมาชิกขององค์กรและตลอดถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กร ดังนั้นการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management = RBM) จึงเป็นการบริหารเพื่อการจัดหาให้ได้ทรัพยากรการบริหารมาอย่างประหยัด (Economy) เน้นใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และการได้ผลงานที่บรรลุเป้าหมายขององค์กร (Effectiveness)

องค์กรที่ได้ใช้ระบบการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์จะมีลักษณะทั่ว ๆ ไป ดังต่อไปนี้ (ทิพาวดี เมฆสวรรค์, 2543) 1) มีพันธกิจ วัตถุประสงค์ขององค์กรที่ชัดเจนและมีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมโดยเน้นที่ผลผลิตและผลลัพธ์ ไม่เน้นกิจกรรมหรือการทำงานตามกฎระเบียบ 2) ผู้บริหารทุกระดับในองค์กรต่างมีเป้าหมายของการทำงานที่ชัดเจนและเป้าหมายเหล่านั้น สั้นกระชับ ไม่คลุมเครือและเป็นเป้าหมายที่มีฐานมาจากพันธกิจขององค์กรนั้น 3) เป้าหมายจะวัดได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยมีตัวบ่งชี้ที่สามารถวัดได้ เพื่อให้สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานได้และสามารถเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับองค์กรอื่นที่มีลักษณะงานที่เทียบเคียงกันได้ 4) การตัดสินในการจัดสรรงบประมาณ

ให้หน่วยงาน หรือโครงการต่าง ๆ จะพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก ซึ่งจะสอดคล้องกับการให้ค่าตอบแทนสวัสดิการและรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ที่จะประเมินจากผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก 5) เจ้าหน้าที่ทุกคนรู้ว่างานที่องค์กรคาดหวังคืออะไร ทุกคนในองค์กรจะคิดเสมอว่างานที่ตนทำอยู่นั้นเพื่อให้เกิดผลอย่างไร ผลที่เกิดขึ้นจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายของโครงการและองค์กรอย่างไร และทุกคนรู้สึกรับผิดชอบต่อผลงานที่ได้กำหนดไว้อย่างเหมาะสมกับกำลังความสามารถของแต่ละคน 6) มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ การบริหารเงิน บริหารคนสู่หน่วยงานระดับล่างเพื่อให้สามารถทำงานบรรลุผลได้อย่างเหมาะสมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารระดับต้นและระดับกลาง ซึ่งเข้าใจปัญหาเป็นอย่างดีได้เป็นผู้แก้ปัญหาและสะสมประสบการณ์เพื่อก้าวสู่ผู้บริหารระดับที่สูงขึ้นต่อไป ซึ่งนอกจากช่วยลดขั้นตอนในการทำงานแก้ปัญหาการทำงานที่ล่าช้าแล้วยังเป็นการเพิ่มความยืดหยุ่นและประสิทธิภาพในการทำงานอีกด้วย 7) มีวัฒนธรรมและอุดมการณ์ร่วมกันเพื่อการทำงานที่สร้างสรรค์เป็นองค์กรที่มุ่งมั่นจะทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นองค์กรเอื้อการเรียนรู้ที่เปิดกว้างต่อความคิดและความรู้ใหม่ ๆ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี และ 9) เจ้าหน้าที่มีขวัญและกำลังใจดีเนื่องได้มีโอกาสปรับปรุงงานและใช้ดุลยพินิจในการทำงานที่กว้างขวางขึ้น ทำให้ผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจส่วนเจ้าที่ผู้ปฏิบัติงานเองก็จะได้การตอบแทนตามผลการประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของงาน

การวัดผลการปฏิบัติงานเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมาย ตัวบ่งชี้ วัดผลสำเร็จของกิจกรรม การจัดเก็บข้อมูล และเปรียบเทียบผลงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า การวัดผลการปฏิบัติงานจะช่วยให้องค์กร/ผู้ปฏิบัติงานได้รับข้อมูล และสารสนเทศย้อนกลับที่แสดงถึงผลสำเร็จของการดำเนินงานปัญหาหรือความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การแสดงถึงการมีพันธะหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสาธารณะผู้กำหนดนโยบาย แหล่งสนับสนุนงบประมาณ เป็นต้น การเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่บุคลากรและองค์กรเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารการพัฒนาองค์กร การออกแบบทบทวนโปรแกรม กระบวนการดำเนินงานขององค์กรหรือของทีมงานที่รับผิดชอบกิจกรรมการดำเนินงานรวมทั้งช่วยให้การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การวัดผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการที่พึงต้องดำเนินการคู่ขนานหรือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการผลงานมีกิจกรรม/กระบวนการที่สำคัญ การดำเนินกิจกรรมจะมีจุดเริ่มต้นที่วัตถุประสงค์การดำเนินงาน ซึ่งได้แก่ การระบุถึงรายละเอียดของผลงาน (ผลผลิตและผลลัพธ์) ที่คาดหวัง ซึ่งส่วนใหญ่จะต้อง พัฒนามาจากวิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่งมีปัจจัยนำเข้า อันได้แก่ ทรัพยากรที่จะเป็นสำหรับการดำเนินกิจกรรมที่จะเปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้าให้เป็นผลผลิตและผลลัพธ์ การวัดผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปจะมีจุดเน้นของการดำเนินการ 3 ด้าน ได้แก่

1. ความประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดในการผลิตหรือการดำเนินกิจกรรม

2. ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การสร้างผลผลิตในระดับที่สูงกว่าปัจจัยนำเข้า ความมีประสิทธิภาพสามารถวัดได้โดยนำปัจจัยนำเข้าจริงหารด้วยผลผลิตจริงหากได้ค่าน้อยแสดงว่ามีผลผลิตเพิ่มขึ้นมากกว่าการเพิ่มขึ้นของปัจจัยนำเข้า ซึ่งหมายถึง การดำเนินกิจกรรมองค์กรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

3. ความมีประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ระดับการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าว่าได้ก่อให้เกิดผลผลิตผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด ตัวบ่งชี้วัดผลงาน

ตามแนวทางการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ จะประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2543 และสุพจน์ ทรายแก้ว, 2543)

3.1 ตัวบ่งชี้วัดปัจจัยนาเข้า (Input Indicators) ได้แก่ จำนวนทรัพยากรโดยรวมที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมหรือบริการเพื่อก่อให้เกิดผลผลิตผลลัพธ์ เช่น จำนวนเงินที่ใช้ จำนวน บุคลากรที่จำเป็นในการให้บริการ จำนวนวัตถุดิบ และอุปกรณ์การผลิต เป็นต้น

3.2 ตัวบ่งชี้วัดผลผลิต (Output Indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงปริมาณ จำนวนสิ่งของที่ผลิตได้จากการดำเนินกิจกรรม เช่น จำนวนผู้เข้ารับอบรมการพัฒนาอาชีพ จำนวน นักเรียนที่รับเข้าเรียน จำนวนบัณฑิตที่จบการศึกษา เป็นต้น

3.3 ตัวบ่งชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome Indicators) หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรม เช่น จำนวนผู้จบการศึกษาที่มีงานทำ จำนวนกิโลเมตรของทางด่วนที่มีสภาพอยู่ในเกณฑ์ดี และยังรวมถึงตัวบ่งชี้วัดผลลัพธ์คุณภาพของการบริการ (Quality Indicators) เช่น จำนวนสินค้าที่บกพร่อง จำนวนใบแจ้งหนี้ที่ผิดพลาด จำนวนหนี้ค้างชำระระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการทำงานขององค์กร เป็นต้น

3.4 ตัวบ่งชี้วัดประสิทธิภาพ (Efficiency Indicators) หมายถึง ตัวบ่งชี้วัดผลงานที่แสดงค่าใช้จ่ายต่อหน่วยของผลผลิต หรือระยะเวลาในการให้บริการต่อรายการ เช่น ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักเรียนสำเร็จการศึกษาเวลาการทำงานในการปรับสภาพพื้นผิวถนน 1 กิโลเมตร

3.5 ตัวบ่งชี้วัดความคุ้มค่า (Cost-Effectiveness) หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่แสดงค่าใช้จ่ายของผลลัพธ์ที่แสดงถึงความคุ้มค่า (Value for Money) ที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรม เช่น ต้นทุนเฉลี่ยในการช่วยให้ผู้ว่างงานได้งานภายหลังการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการซ่อมบำรุงรถยนต์ให้พร้อมใช้งาน

3.6 ตัวบ่งชี้วัดปริมาณงาน (Workload Indicators) หมายถึง ข้อมูลที่แสดงถึงความต้องการในการใช้บริการ หรือภาระงานในหน้าที่ของบุคลากร เช่น จำนวนแพทย์ต่อประชากร จำนวนพยาบาลต่อคนไข้ในจำนวนใบสมัครงานที่ได้รับในแต่ละวัน เป็นต้น

3.7 ตัวบ่งชี้สารสนเทศเชิงอธิบาย (Explanatory Information) หมายถึง ข้อมูลที่อธิบายถึงองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงานขององค์กร ซึ่งอาจจะอยู่ภายใต้ หรืออยู่นอกเหนือการควบคุมขององค์กรก็ได้ เช่น อัตราส่วนของนักเรียนต่อครู อายุการใช้งานของอุปกรณ์ที่ใช้ในการซ่อม ถนนร้อยละของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ เป็นต้น

ในกระบวนการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การวัดผลการปฏิบัติงานจะมีวัตถุประสงค์หลักอยู่ที่การทำให้ได้มา ซึ่งข้อมูลสารสนเทศสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นระบบการวัดผล การปฏิบัติงานที่ดีจึงควรเป็นระบบที่สามารถผลิตข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานที่มีความครอบคลุม ครบถ้วน สมบูรณ์ และทันกาล

2.2.2 บันทึกการวัดผลการปฏิบัติงานแบบสมดุล (Balanced Scorecard = BSC)

Kaplan, Robert and David (1996) แห่ง (Harvard Business School) and (David Norton) ได้พัฒนาวิธีการวัดผลสมัยใหม่ เรียกว่า “Balanced Scorecard” ซึ่งสะท้อนผลการดำเนินงานแต่ละมุมมองได้อย่างครบถ้วนแทนแนวทางการวัดผลแบบเดิมที่มุ่งผลลัพธ์ทางการเงิน ดังนั้น (BSC) จึงเป็นระบบบริหารที่ไม่ได้มุ่งเพียงแค่การวัดผลเท่านั้น แต่ยังสนับสนุนให้องค์กรได้เห็นภาพวิสัยทัศน์และกลยุทธ์อย่างชัดเจนทำให้สามารถแปลงกลยุทธ์สู่แผนการปฏิบัติ (Action Plan) โดยให้ข้อมูลป้อนกลับทั้งกระบวนการภายในและผลลัพธ์ภายนอก (External Outcomes) สำหรับใช้ ปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดวงจร คุณภาพของ (PDCA Cycle)

Norton and Kaplan (2001) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า เครื่องมือ ประเมินวัดผลการดำเนินงานยุคใหม่ การวัดผลทางการเงิน (Financial Measures) เป็นการแสดงเหตุการณ์ หรือผลลัพธ์ที่ผ่านมาในอดีต ซึ่งไม่เพียงพอกับสภาวะการแข่งขันทางธุรกิจในปัจจุบันแต่ (BSC) ได้ใช้ข้อมูลทางการเงินสำหรับสร้างมูลค่าในอนาคต (Create Future Value) ด้วยการให้ความสำคัญทุกองค์ประกอบ นั่นคือ ลูกค้า ผู้ส่งมอบสินค้า พนักงาน กระบวนการ และนวัตกรรม ซึ่งสรุปได้ว่า เครื่องมือการวัดผลการดำเนินงานประกอบด้วย มุมมองการวัดผล 4 ด้าน คือ มุมมองทางด้านการเงิน (Financial Perspective) มุมมองทางด้านลูกค้า (Customer Perspective) มุมมองด้านกระบวนการภายใน (Internal-Business-Process Perspective) และมุมมองด้านการเรียนรู้ และการเติบโต (Learning And Growth Perspective) ด้วยการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์/กลยุทธ์กับมุมมองการวัดผลทั้งสี่ด้านทำให้ (BSC) สามารถตอบสนองความต้องการของฝ่ายบริหารได้หลายมุมมอง โดยเฉพาะตัววัดผลการปฏิบัติงานที่มีความแตกต่างซึ่งสะท้อนถึงแผนงานขององค์กรแต่ละด้านมาไว้ในรายงานชุดเดียวกัน เพื่อนำเสนอต่อฝ่ายบริหารสำหรับพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการโดยเน้นการทำงานเป็นทีมที่มุ่งผลลัพธ์ระยะยาว นอกจากนั้นการวัดผลยังสะท้อนภาพที่ชัดเจนมากขึ้นกว่าการมุ่งวัดผลในบางมุมมองปัจจุบันองค์กรชั้นนำได้มุ่งวัดผลการดำเนินงานทั้งทางด้านการเงินและไม่ใช่การเงิน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบสารสนเทศสำหรับพนักงานทุกระดับในองค์กร (BSC) ได้มีบทบาทต่อการแปลงภารกิจและกลยุทธ์ องค์กรให้เป็นวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งปัจจุบันมีองค์กรชั้นนำหลายแห่งได้นำ (BSC) เป็นเครื่องมือสนับสนุนกลยุทธ์บริหารองค์กรโดยมีแนวทางและขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์อย่างชัดเจน โดยเริ่มจากผู้บริหารระดับสูงร่วมกันกำหนดเป้าหมายองค์กรด้วยมุมมอง ดังนี้

1. เป้าหมายทางการเงิน โดยทั่วไปองค์กรได้มุ่งความสามารถการทำกำไร (Profitability) ซึ่งผู้บริหารได้คำนึงถึงปัจจัย รายได้ การเติบโตของส่วนแบ่งตลาด การสร้างผลกำไร การบริหาร กระแสเงินสดการรับ-จ่าย โดยการวัดผลปฏิบัติงานจากตัวเงินเหล่านี้ทำให้ทราบถึงกลยุทธ์องค์กรว่ามีส่วนสนับสนุนการสร้างผลกำไรให้กับธุรกิจ หรือไม่อย่างไร

2. เป้าหมายด้านลูกค้า สำหรับมุมมองนี้ได้เน้นเรื่องการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าและการเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องดำเนินการวัดผลการดำเนินงานให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับปัจจัย เวลา คุณภาพการให้บริการ และต้นทุน

3. ปรับปรุงกระบวนการภายใน โดยผู้บริหารควรกำหนดหลักการประเมินผลการดำเนินงาน สำหรับจุดเด่นของช่วงนี้ คือ การระดมความคิดสำหรับขจัดอุปสรรคต่อความสำเร็จของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ทำให้เกิดแนวความคิดการปรับปรุงกระบวนการภายในซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 ส่วน คือ การปรับปรุงขั้นตอนการทำงานปัจจุบันให้ดีขึ้นและพัฒนากระบวนการทำงานรูปแบบใหม่

ขั้นที่ 2 การเชื่อมโยงเป้าหมายกลยุทธ์กับการวัดผลการดำเนินงาน องค์กรควรพยายามแจ้งให้พนักงานทุกระดับได้เข้าใจถึงเป้าหมายกลยุทธ์ระดับองค์กรเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมและได้รับทราบเป้าหมายสูงสุดขององค์กร ซึ่งนำไปสู่การตั้งเป้าหมายแต่ละส่วนงานเพื่อสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายโดยรวมของธุรกิจพร้อมระบุความเชื่อมโยงของผลตอบแทนที่ประเมินจากผลการดำเนินงานเพื่อใช้จูงใจให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 3 ผู้บริหารต้องสนับสนุนการวางแผน และกำหนดเป้าหมายทางธุรกิจอย่างชัดเจนโดยครอบคลุมทั้งสี่มุมมองด้วยการนาเป้าหมายกลยุทธ์สร้างเป็นแผนที่ทางกลยุทธ์ (Strategy Map) อย่างเป็นลำดับชั้นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของธุรกิจ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในมุมมองทางการเงินและลูกค้าก่อน แล้วจึงกำหนดวัตถุประสงค์ในมุมมองกระบวนการ ภายในและการเรียนรู้ซึ่งสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ทางการเงินและลูกค้าโดยมุ่งปัจจัยความสำเร็จระยะยาวของธุรกิจ

2.2.3 การวัดผลการปฏิบัติงานตามปิรามิดผลงาน (Performance Pyramid)

Lynch and Cross (1991) ได้เชื่อมโยงกรอบแนวคิดเรื่อง โครงสร้างองค์กรภายในซึ่งโดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับองค์กรโดยรวม (Corporate Level) ระดับหน่วยธุรกิจ (Strategic Business Units) ระดับฝ่าย/งาน (Department Function Units) และระดับปัจเจกบุคคล (Individual) กับแนวคิดด้านคุณลักษณะของความรับผิดชอบของผู้บริหารแต่ละระดับทำให้มองเห็นถึงโครงสร้างเชิงลำดับชั้นของผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารแต่ละระดับ ดังนั้นในการวัดผลการปฏิบัติงาน หรือการกำหนดตัวบ่งชี้วัดผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน จึงควรพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของผลงานในแนวตั้งด้วยความแตกต่างของความรับผิดชอบลักษณะงานของหน่วยย่อยในองค์กรแต่ละระดับมีผลทำให้ตัวบ่งชี้วัดผลงานของหน่วยงานย่อย ในองค์กรมีจุดเน้นที่แตกต่างกันในแต่ละระดับรายละเอียดขององค์ประกอบเชิงโครงสร้างลำดับชั้นของผลงาน หรือตัวบ่งชี้วัดผลงาน

2.2.4 การวัดผลการปฏิบัติงานจากความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Expectation)

Curtis and Kastner (1999) ได้พัฒนาแนวทางในการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรโดยให้ความสำคัญกับมิติด้านความหลากหลายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร (Stakeholder) อันประกอบด้วย ผู้ถือหุ้น บุคลากร/พนักงาน ลูกค้า/ผู้รับบริการ และชุมชน หรือรัฐ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีคุณลักษณะของความคาดหวังในเชิงผลลัพธ์จากการปฏิบัติงานขององค์กรที่แตกต่างกันไปการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กร จึงต้องสร้างความสมดุลระหว่างความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียขององค์กรให้มีความเหมาะสมการพัฒนาตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จการดำเนินงานขององค์กร จึงต้องมุ่งที่ลักษณะของความคาดหวัง หรือผลประโยชน์ที่พึงส่งมอบให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย องค์ประกอบของประเด็นในการพิจารณาเพื่อกำหนดตัวบ่งชี้วัดผลสำเร็จขององค์กร

2.2.5 การวัดผลการปฏิบัติงานตามแนวทางการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร

The European Foundation for Quality Management = EFQM ได้พัฒนารูปแบบและตัวบ่งชี้วัดผลการปฏิบัติงานสำหรับใช้ในการตรวจสอบคุณภาพการบริหารองค์กรตามแนวทาง (TQM) ที่เรียกว่า (The EFQM Excellence Model) ขึ้น ซึ่งเป็นตัวแบบที่ใช้หลักการประเมินผลองค์กรที่ครอบคลุมทั้งการประเมินความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลและความสัมพันธ์ระหว่างกันที่แสดงผลในเชิงเปรียบเทียบได้ โดยในการนี้ (EFQM) ได้ทาการพัฒนาแนวทางการประเมินผลงานภายใต้หลักการ (Radar Logic) ซึ่งประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 4 ส่วน คือ การประเมินผลงาน (Results) การประเมินวิธีการวางแผนการปฏิบัติงาน (Approach) การประเมินวิธีการที่องค์กรดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (Deployment) และการประเมินวิธีที่องค์กรใช้ในการประเมินตนเอง (Assessment and Review) สำหรับ (Model EFQM) ใช้กลุ่มของตัวบ่งชี้วัดผลงาน 2 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มปัจจัยต้น (Enablers) และกลุ่มปัจจัยตาม (Results) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

กลุ่มแรก เป็นกลุ่มปัจจัยต้น (Enablers) ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ (Leadership) นโยบาย และกลยุทธ์ (Policy and Strategy) สมาชิกขององค์กร (People) พันธมิตรและทรัพยากร (Partnerships and Resources) กระบวนการทำงาน (Process)

กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มปัจจัยตาม (Results) ประกอบด้วย ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้รับบริการ (Customer Results) ผลที่เกิดขึ้นกับสมาชิกขององค์กร (People Results) ผลที่เกิดขึ้นกับสังคม (Society Results) ผลการปฏิบัติงานหลัก (Key Performance Results)

จากเดิมที่หน่วยราชการให้ความสำคัญกับปัจจัยภายในองค์กรโดยมุ่งเน้นที่กระบวนการทำงานและตัวหน่วยงานมากกว่าปัจจัยภายนอกเพื่อให้หน่วยราชการมีการพิจารณาผลการปฏิบัติงานมุมมองที่หลากหลาย สำนักงาน ก.พ. ได้นำ (Balanced Scorecard) มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ แต่มีการปรับเปลี่ยนมุมมองให้เหมาะสมกับหน่วยราชการ เป็น 4 มุมมอง ดังนี้

มิติที่ 1 มิติด้านประสิทธิผลตามพันธกิจ มีหลักการให้ส่วนราชการแสดงผลงานที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนและผู้รับบริการ เช่น ผลสำเร็จในการพัฒนาการปฏิบัติราชการ (1 กรม/1 ปฏิรูป) เป็นต้น

มิติที่ 2 มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ มีหลักการให้ส่วนราชการแสดงความสามารถในการปฏิบัติราชการ เช่น การลดค่าใช้จ่าย การลดระยะเวลาการให้บริการและความคุ้มค่าของการใช้เงิน เป็นต้น

มิติที่ 3 มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มีหลักการให้ส่วนราชการแสดงการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการในการให้บริการที่มีคุณภาพสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ

มิติที่ 4 มิติด้านการพัฒนาองค์กร มีหลักการให้ส่วนราชการแสดงความสามารถในการเตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงขององค์กร เช่น การลดอัตรากำลัง หรือการจัดสรรอัตรากำลังให้คุ้มค่า การมอบอำนาจการตัดสินใจ การอนุมัติ อนุญาตไปยังระดับปฏิบัติการ การนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับงาน เป็นต้น

การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management = RBM) จึงเป็นนวัตกรรมทางการบริหารที่ประเทศต่าง ๆ ที่พัฒนาแล้วนามาใช้ในการปฏิรูประบบราชการให้เกิดประสิทธิภาพ

ประสิทธิผล โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งประเทศไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ก็กำลังจะใช้วิธีการบริหารรูปแบบใหม่นี้ผสานกับเปลี่ยนแปลงระบบงบประมาณเป็นแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting System = PBBS) ทำการปฏิรูปองค์กร ภาครัฐให้สามารถจัดบริการสาธารณะให้เป็นที่พึงพอใจของประชาชนมากขึ้น หัวใจสำคัญของสำเร็จ ในการใช้วิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์นั้น อยู่ที่การสร้างตัวบ่งชี้ผลการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicators = KPIS) ที่มีความตรงเป็นที่ยอมรับและสะดวกในการนำไปใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศสำหรับการกำกับ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานขององค์กร

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

กระบวนการวัดผลการปฏิบัติงานในปัจจุบันได้รับการพัฒนาให้สอดรับกับบริบททางบริหารมากขึ้น โดยเปลี่ยนมาใช้แนวทางในการวัดผลการปฏิบัติงานในเชิงกลยุทธ์ (Strategic Performance Approach) ที่เน้นการวัดผลการปฏิบัติงานแบบองค์รวม กล่าวคือ พิจารณาผลสำเร็จของการปฏิบัติงานโดยให้ความสำคัญกับปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรในสัดส่วนที่ทัดเทียมกัน มีการคำนึงหรือให้ความสำคัญถึงความเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างองค์กรและพันธกิจในการทำงาน แต่ละระดับขององค์กร รวมทั้งให้ความสนใจในด้านการตอบสนองความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุก ๆ ฝ่าย จึงมีผลทำให้ตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จขององค์กรมีหลายมิติ

2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

2.3.1.1 ความหมายของประสิทธิภาพ

การศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนั้น ได้มีนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า “ประสิทธิภาพ” และ “การปฏิบัติงาน” ไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 25) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการงาน และคำว่า การปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินไปตามระเบียบ แบบแผน การกระทำเพื่อให้เกิดความชำนาญ ปฏิบัติ ปรนนิบัติ รับใช้

พิทยา บวรวัฒนา (2552, น. 181) ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง อัตราส่วนที่สะท้อนให้เป็นการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานหนึ่งหน่วยต่อค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปสำหรับการปฏิบัติงานหนึ่งหน่วยนั้นๆ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) (2552, น. 25) กล่าวถึงประสิทธิภาพการทำงานโดยทั่วไปว่า หมายถึง การทำงานที่ประหยัดได้ผลงานที่รวดเร็ว มีคุณภาพคุ้มค่ากับการใช้ทรัพยากรในด้านการเงิน คน อุปกรณ์ และเวลา ดังนั้นประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งซึ่งสามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้และสามารถวัดได้ในทางปฏิบัติโดยจะวัดประสิทธิภาพจากปัจจัยนำเข้ากระบวนการหรือผลผลิตที่ออกมาโดยวัดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกัน ดังนั้นประสิทธิภาพจึงสามารถมองได้ในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพในแง่มุมของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต (Input) เช่น การใช้ทรัพยากรทั้งเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ้มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

2. ประสิทธิภาพในแง่มุมของกระบวนการบริหาร (Process) เช่น การทำงานที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็วและใช้เทคนิคที่สะดวกสบายกว่าเดิม

3. ประสิทธิภาพในแง่มุมของผลลัพธ์ (Process) เช่น การทำงานที่มีคุณภาพ เกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไร ทันเวลาผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนักที่ดีต่อการทำงานและบริการเป็นที่พอใจของลูกค้า

สมใจ ลักษณะ (2552, น. 14) ได้กล่าวถึงความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่า การทำงานให้เสร็จโดยสูญเวลาและเสียพลังงานน้อยที่สุด ได้แก่ การทำงานได้เร็วและได้งานที่ดี บุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการทำงานเป็นบุคลากรที่ตั้งใจในการปฏิบัติงานเต็มความสามารถใช้กลวิธีหรือเทคนิคการทำงานที่จะสร้างผลงานได้มากเป็นผลงานที่มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจโดยสิ้นเปลือง ต้นทุน ค่าใช้จ่าย พลังงาน และเวลาน้อยที่สุด

พัณศา คดีพิศาล (2554, น. 25) ได้กล่าวถึงความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การดำเนินเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยให้ได้ผลผลิตออกมาดีและมากที่สุดในขณะที่ใช้ทรัพยากรในการดำเนินกิจกรรมน้อยที่สุดโดยการทำงานนั้นต้องมีกลยุทธ์ระบบการทำงานในรูปแบบต่าง ๆ ที่สมาชิกในทีมมีความเห็นร่วมกันและมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

Peterson and Plowman (1953, p. 26) ประสิทธิภาพในการบริหารงานทางธุรกิจในความหมายอย่างแคบ หมายถึง การลดต้นทุนในการผลิต ความหมายอย่างกว้าง หมายถึง คุณภาพของการมีประสิทธิผล ความสามารถในการผลิต และในการดำเนินงานทางด้านธุรกิจที่จะถือว่ามีประสิทธิภาพสูงสุดก็เพื่อสามารถผลิตสินค้าหรือบริการในปริมาณและคุณภาพที่ต้องการที่เหมาะสมและต้นทุนน้อยที่สุดเพื่อคำนึงถึงสถานการณ์และข้อผูกพันด้านการเงินที่มีอยู่

Millet (1954, อ้างถึงใน ทิรัศม์ชญา พิพัฒน์เพ็ญ, 2557, น. 6) ได้กล่าวถึงความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่าผลการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงาน ซึ่งความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจในการบริการให้กับประชาชนโดยพิจารณาจาก เช่น การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา การให้บริการอย่างเพียงพอ การให้บริการอย่างต่อเนื่องและการให้บริการอย่างก้าวหน้า เป็นต้น

Certo (2007, อ้างถึงใน อรสุดา ดุสิตรัตนกุล, 2557, น. 20) ได้ให้คำนิยามของประสิทธิภาพและประสิทธิผลว่าประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การใช้ทรัพยากรให้บรรลุเป้าหมายที่องค์กรได้ตั้งไว้ซึ่งประสิทธิผลจะมุ่งทำให้เกิดการทำสิ่งที่ถูกต้อง (Doing the Right Things) ส่วนคำว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง เป็นวิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดความสิ้นเปลืองน้อยที่สุด โดยสามารถไปถึงให้ถึงเป้าหมายได้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอย่างต่ำและคุ้มค่าที่สุด กล่าวคือเป็นการใช้โดยมีเป้าหมาย (Goal) คือ ประสิทธิผลหรือให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้สูงสุด อาจเรียกว่าทำสิ่งต่าง ๆ ให้ถูกต้อง (Doing Things Right)

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การดำเนินการปฏิบัติงานใด ๆ ที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้มีทิศทางไปในทางที่ก้าวหน้าขึ้นทันตามเวลาที่กำหนดภายใต้ทรัพยากรที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์

2.3.2 องค์ประกอบของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ประสิทธิภาพเป็นเรื่องของการใช้ปัจจัยและกระบวนการในการดำเนินงานโดยมีผลผลิตที่ได้รับเป็นตัวกำกับการแสดงประสิทธิภาพของการดำเนินงานใด ๆ อาจแสดงค่าของประสิทธิภาพในลักษณะการเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายในการลงทุนกับผลกำไรที่ได้รับ ซึ่งถ้าผลกำไรมีสูงกว่าต้นทุนเท่าไรก็ยิ่งดีแสดงถึงประสิทธิภาพมากขึ้นประสิทธิภาพอาจไม่แสดงเป็นค่าประสิทธิภาพ เชิงตัวเลขแต่แสดงด้วยการบันทึกลายลักษณะการใช้เงิน วัสดุ คน และเวลา ในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า ประหยัด ไม่มีการสูญเปล่าเกินความจำเป็น รวมถึงการใช้กลยุทธ์ หรือเทคนิควิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมสามารถไปสู่การบังเกิดผลได้เร็วและมีคุณภาพ ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานไว้หลายท่าน ดังนี้

ภูวนัย เกษบุญชู (2550, น. 43) กล่าวถึง แนวคิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. คุณภาพของงานในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพของงานที่ออกมานั้น จะต้องได้คุณภาพ คือ มีความถูกต้องรวดเร็วได้มาตรฐานทันเวลาอันจะทำให้การทำงานสำเร็จลุล่วงตรงตามเป้าหมายความต้องการของงานนั้น ๆ

2. ทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ทรัพยากรด้านการเงิน ทรัพยากรคนและทรัพยากรด้านอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ซึ่งการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ในการใช้ทรัพยากรด้านต่าง ๆ จะต้องเป็นไปด้วยความประหยัดรู้จักการวางแผนในการใช้เพื่อไม่ให้เกิดความสิ้นเปลืองและเกิดความเสียหาย

3. เทคนิคในการปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้เทคนิคในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วทันเวลาลดขั้นตอนในการทำงานและเกิดความพึงพอใจต่อผู้มอบหมายงานหรือผู้บังคับบัญชา อันจะเป็นการช่วยให้องค์การ หรือหน่วยงานสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

รัตนาภรณ์ ยมศรีเคน (2551, น. 30) กล่าวถึง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานปัจจัยด้านบุคคลไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. ความรู้ ความสามารถและคุณสมบัติส่วนบุคคลจะต้องเป็นคนที่มีความกระตือรือร้นและพัฒนาตนเอง มีความเอาจริง มีมานะอุตสาหะปฏิบัติงานให้สำเร็จ แสวงหา ความรู้ ความชำนาญอยู่เสมอและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองต้องปฏิบัติตามคำสั่งและมีระเบียบวินัยเชื่อฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตามคำแนะนำโดยไม่มีข้อโต้แย้งพร้อมที่จะประสานงานและให้ความร่วมมือ มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานเป็นผู้ตรงต่อเวลาและใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ มีความรู้ความเข้าใจในการระวังรักษา ดูแล การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และทรัพย์สินต่าง ๆ ขององค์การให้อยู่ในสภาพดีเสมอและสามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาให้ทันต่อเหตุการณ์

2. ปริมาณงานและคุณภาพของการดำเนินงานสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามระยะเวลาหรือมาตรฐานที่ตั้งไว้ คุณภาพของงานที่ทำสำเร็จ มีความถูกต้อง เรียบร้อยและสมบูรณ์ครบถ้วนตามกำหนด มีความรับผิดชอบ สนใจ เอาใจใส่ และตั้งใจปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ เชื่อถือ และไว้วางใจ อีกทั้งมีความรอบรู้ ชำนาญในขั้นตอนหรือวิธีดำเนินงานทั้งงานในหน้าที่และงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงระบบงานและวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

3. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ อย่างเช่น คิดหาคำตอบของปัญหาได้หลาย ๆ อย่างในเวลาจำกัดสามารถเสนอวิธีการแก้ปัญหาใด ปัญหาหนึ่ง ได้หลายแนวทาง รวมทั้งรู้จักวิธีการทำงานแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่มีความเป็นไปคิดทางเลือกอื่นได้อย่างเหมาะสม ถ้าวิธีการเดิมที่ใช้อยู่ไม่ได้ผลค้นคว้าวิธีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นคน ช่างสังเกตเกี่ยวกับงาน สามารถช่วยเสนอแนะเพื่อนร่วมงานถึงวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ มีแนวคิดที่สร้างและปรับวิธีการดียิ่งขึ้น

4. ทักษะในการปฏิบัติงาน บุคคลต้องมีทักษาด้านเทคนิคเฉพาะอย่างเป็นความรู้เกี่ยวกับเทคนิคขั้นตอนหรือวิธีการทำงานเฉพาะด้าน ซึ่งมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างความเข้าใจร่วมประสานงานกับบุคคลและกลุ่มบุคคลในองค์การให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายและทักษะทางด้านความรู้ ความคิด เป็นความสามารถทำงานสติปัญญาในการมองภาพรวมขององค์การเห็นความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์การทั้งในแง่ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทักษะทางด้านนี้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับตัดสินใจ

5. บุคลิกภาพ เจตคติ และค่านิยมในการทำงาน เนื่องจากบุคลิกภาพ คือ คุณสมบัติต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นบุคคลและคุณสมบัติเหล่านี้ เป็นต้นเหตุของการกระทำไม่ว่าจะเป็นการพูด การปฏิบัติ ความคิด เจตคติ ค่านิยม และลักษณะนิสัยต่าง ๆ ดังนั้นเมื่อบุคคลต้องปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ประสิทธิภาพของการทำงานจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับการแสดงออกหรือพฤติกรรมของบุคคลในการทำงานการแสดงออกถึงเจตคติที่ดีต่อการทำงานรักงาน พอใจงาน แสดงออกถึงการทำงานได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ได้ผลดีในเวลาอันสั้นและแสดงออกถึงการสามารถปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์และคำสั่งของผู้บังคับบัญชาได้อย่างสบายใจ

6. ขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานในการทำงานสิ่งที่ควรจะเกิดขึ้นกับพนักงาน คือ สามารถที่จะรับรู้เข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การมุ่งมั่นพยายามที่จะทำงานเต็มความสามารถโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคของการทำงาน มีความสุขในการทำงาน มีความรู้สึกมั่นคงในหน้าที่การงาน ได้มีความรู้สึกผูกพันแน่นแฟ้นกับหมู่คณะมีความรู้สึกผูกพันกับองค์การที่องค์การจะได้รับจากผู้ปฏิบัติงาน คือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เบญจมาศ จันดาหัวดง (2555, น. 78) แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในการดำเนินการวิจัยเกี่ยวข้องกับหลักการจัดการ 6 M’s เพื่อพิจารณาการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การได้ใช้ทรัพยากรด้วยความประหยัดและคุ้มค่ามีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์การบริหารจัดการที่ดี มีการบริการที่ดีสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ รวมทั้งมีจริยธรรมในการปฏิบัติงานและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ในการดำเนินการนั้น ๆ สร้างผลสำเร็จและความถูกต้องในการดำเนินงาน สามารถสรุปแนวคิดเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านคน (Men)
2. ด้านเงิน (Money)
3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์ (Materials)
4. วิธีการให้บริการ (Method)
5. ด้านการจัดการ (Management)

6. ด้านจริยธรรม (Morality)

ประสิทธิภาพของบุคคล หมายถึง การที่บุคคลตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ใช้กลวิธี หรือเทคนิคการทำงานที่สร้างผลงานได้มากเป็นผลงานที่มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจโดยสิ้นเปลืองทุนค่าใช้จ่าย พลังงาน และเวลาน้อย เป็นบุคคลที่มีความสุขและพอใจ การประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการตรวจสอบเพื่อตัดสินใจซึ่งจะเป็นที่มาของการดำเนินงานที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กรและตัวบ่งชี้ (Indicators) ที่สมควรประเมิน ได้แก่

1. ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ (Goal Accomplishment) หมายถึง การพิจารณาจากผลผลิต (Output) ขององค์กรว่าตรงเป้าหมายที่ต้องการเพียงใด

2. ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน (Internal Process and Operation) หมายถึง การพิจารณาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของแต่ละกลุ่มงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน การไหลเลื่อนส่งต่อของงานความครบถ้วน ใช้เวลาน้อย ต้นทุนน้อย การใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีช่วยปฏิบัติงาน บุคคลทำงานเต็มศักยภาพความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่มงาน มีความราบรื่นไม่มีข้อขัดแย้ง

3. ด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร (System Resource) หมายถึง การพิจารณาว่าองค์กรจะมีผลผลิตได้ตามเป้าหมายความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องจัดหาและใช้ปัจจัย ทรัพยากร เช่น เงิน งบประมาณได้ครบถ้วนเพียงพอเพียงใดเป็นการพิจารณาประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรในลักษณะที่มีเงินเพียงพอสำหรับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติและเงินนั้นถูกใช้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานถูกต้องเหมาะสมไม่เกิดความสูญเปล่า

4. ด้านความพอใจของทุกฝ่าย (Participant Satisfaction) หมายถึง การพิจารณาว่าผลงานความสำเร็จขององค์กรและกระบวนการปฏิบัติที่ใช้นำมาซึ่งความพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพียงใด กลุ่มคนที่สมควรพิจารณา คือ ลูกค้า ผู้ถือหุ้น ทีมบริหารองค์กร พนักงาน และลูกจ้างทุกระดับ ชุมชน หน่วยงานของรัฐ

จิตติมา อัครธิติพงศ์ (2556, น. 40) กล่าวว่า ประสิทธิภาพในการทำงานในองค์กรเป็นหัวใจของการนำองค์กรไปสู่การบรรลุผล ความสำเร็จของการดำเนินงานองค์กรจะมีผลการผลิตที่หน้าพอใจทั้งในการผลิต การบริการก้าวหน้าสร้างความพึงพอใจทั้งแก่ลูกค้าและแก่บุคลากรขององค์กรก็ขึ้นอยู่กับความสามารถขององค์กรในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรเองประสิทธิภาพขององค์กรจะเกิดขึ้นกับองค์ประกอบสำคัญถ้าองค์ประกอบ 4 ประการนี้ มีลักษณะที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กร ก็จะนำไปสู่การบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ขององค์กร คือ การสร้างผลผลิตทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพได้ครบถ้วน

1. สิ่งแวดล้อมนอกองค์กร ได้แก่ ตลาดความต้องการของลูกค้า สภาพเศรษฐกิจของสังคมและของประเทศ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ สภาพคล่องทางการเงินของธนาคาร กำลังการซื้อของลูกค้าฯลฯ ความเปลี่ยนแปลงของสังคม เช่น นิยมของฟุ่มเฟือยต้องการความสะดวกในการบริการบางลักษณะ เช่น บริการขายตรง บริการสื่อสารขนส่งฯลฯ การเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยี เช่น มีการประดิษฐ์คิดค้นอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ใหม่ ๆ การซื้อขายสินค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ สภาวะการซื้อขาย ส่งออกในตลาดโลก คู่แข่งทำงการผลิตการบริการแหล่งวัตถุดิบ คุณภาพวัตถุดิบ และผู้ร่วมลงทุน

2. สิ่งแวดล้อมในองค์กร ได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์ และปรัชญาขององค์กรที่จะกำหนดทิศทางของการดำเนินงานองค์กร วัฒนธรรมองค์กรและการจัดบรรยากาศ การทำงานที่จะส่งเสริมการทำงานของบุคคล

3. ปัจจัยขององค์กร ได้แก่ สภาพความพร้อมขององค์กรในด้านที่ดิน อาคาร สถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ เงินทุน เทคโนโลยี และศักยภาพของบุคลากร โดยเฉพาะด้านบุคคลถือเป็นหัวใจของการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรบุคคลจะต้องมีประสิทธิภาพในการทำงานองค์ประกอบด้านตัวบุคคลที่จะนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ได้แก่ สิ่งสำคัญต่อไปนี้ ปรัชญาและอุดมการณ์ บุคลิกภาพ ความต้องการ ค่านิยม การมีเป้าประสงค์ที่เหมาะสมของชีวิตและการทำงาน ความสามารถในการสำรวจตนเอง ความสามารถในการพิชิต อุปสรรคในการทำงาน และการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

4. กระบวนการขององค์กร เป็นองค์ประกอบสำคัญเป็นลำดับสองต่อจากองค์ประกอบด้านบุคคล กระบวนการที่สำคัญขององค์กร คือ การดำเนินงานทั้งหมดที่จะทำให้เกิดผลผลิตและการบริการที่น่าสนใจ ขอบข่ายของกระบวนการขององค์กรที่เอื้อต่อการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ได้แก่ การจัดโครงสร้างงานขององค์กร การวางแผน การจัดการองค์กรในด้านบุคลากร การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การควบคุมคุณภาพการทำงาน และการพัฒนาองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิดของ สมใจ ลักษณะ (2544) ซึ่งได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงิน ทั้งนี้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จด้านกระบวนการปฏิบัติงานด้านการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร และด้านความพอใจของทุกฝ่าย ซึ่งในแต่ละองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเรื่องของการพัฒนาประสิทธิภาพของการทำงานเป็นสิ่งที่สำคัญของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรต่าง ๆ ประสิทธิภาพการทำงานในองค์กรถือเป็นหัวใจสำคัญของการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จองค์กรจะมีผลผลิตเป็นที่น่าพอใจทั้งด้านการผลิต การบริการมีความเจริญ ก้าวหน้าและสร้างความพึงพอใจทั้งแก่ลูกค้าและบุคลากร การบริหารงานขององค์กรจึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับมีการบริหารบุคคลที่ดีด้วยจะส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานสูงสุดได้

Peterson and Plowman (1953, p. 26) ได้ให้แนวคิดองค์ประกอบของประสิทธิภาพไว้ 4 ข้อ ประกอบด้วย

1. คุณภาพของงาน (Quality) จะต้องมีคุณภาพสูง คือ ผู้ผลิตและผู้ใช้ได้ประโยชน์คุ้มค่าและมีความพึงพอใจผลการทำงานมีความถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว นอกจากนี้ผลงานที่มีคุณภาพควรก่อเกิดประโยชน์ต่อองค์กรและสร้างความพึงพอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ

2. ปริมาณงาน (Quantity) งานที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามความคาดหวังของหน่วยงาน โดยผลงานที่ปฏิบัติได้มีปริมาณที่เหมาะสมตามที่กำหนดในแผนงาน หรือเป้าหมายที่บริษัทวางไว้ และควรมีการวางแผน บริหารเวลา เพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. เวลา (Time) คือ เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานจะต้องอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องตามหลักการเหมาะสมกับงานและทันสมัย มีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้สะดวกรวดเร็วขึ้น

4. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Costs) ในการดำเนินงานทั้งหมดจะต้องเหมาะสมกับงาน และวิธีการ คือ จะต้องลงทุนน้อยและให้ได้ผลกำไรมากที่สุด ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่าย

หรือต้นทุนการผลิต ได้แก่ การใช้ทรัพยากรด้านการเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยี ที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ้มค่า และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

Gibson, et al. (1988, p. 37) ประสิทธิภาพ หมายถึง อัตราส่วนของผลผลิตต่อปัจจัย การวัดประสิทธิภาพจะวัดตัวบ่งชี้หลายตัว ประกอบด้วย

1. อัตราการได้รับผลตอบแทน (Rate of Return) ในเงินลงทุน หรือทรัพย์สินที่เป็นทุน
2. ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยผลผลิต (Unit Cost)
3. อัตราการสูญเปล่าสิ้นเปลืองการใช้ทรัพยากร
4. อัตราส่วนของผลกำไรต่อค่าใช้จ่ายในการลงทุน

2.3.3 ระดับของประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพเป็นเรื่องของการใช้ปัจจัยและกระบวนการในการดำเนินงาน โดยมีผลผลิตที่ได้รับเป็นตัวกำกับการแสดงประสิทธิภาพของการดำเนินงานใดๆ อาจแสดงค่าของประสิทธิภาพในลักษณะการเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายในการลงทุนกับผลกำไรที่ได้รับ ซึ่งถ้าผลกำไรมีสูงกว่าต้นทุนเท่าไร ก็ยิ่งแสดงถึงประสิทธิภาพมากขึ้น ประสิทธิภาพอาจไม่แสดง เป็นค่าประสิทธิภาพเชิงตัวเลขแต่แสดงด้วยการบันทึกถึงลักษณะของการใช้เงิน วัสดุ คน และเวลาในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า ประหยัด ไม่สูญเปล่าเกินความจำเป็นรวมถึงมีการใช้กลยุทธ์ หรือเทคนิควิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมสามารถนำไปสู่การบังเกิดผลได้เร็ว ตรง และมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ มี 2 ระดับ คือ

2.3.3.1 ประสิทธิภาพของบุคคล

การมีประสิทธิภาพ หมายความว่า การทำงานเสร็จโดยสูญเวลาและเสียพลังงานน้อยที่สุด ค่านิยมการทำงานที่ยึดกับสังคม คือ การทำงานเร็วและได้งานดีบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน คือ บุคคลที่ตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถใช้กลวิธี หรือเทคนิคการทำงานที่จะสร้างผลงานได้มาก เป็นผลงานที่มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจโดยสิ้นเปลือง ทุนค่าใช้จ่าย พลังงาน และเวลาน้อย เป็นบุคคลที่มีความสุขและพอใจในการทำงานเป็นบุคคลที่มีความพอใจจะเพิ่มคุณภาพและปริมาณของผลงาน คิดค้น ดัดแปลงวิธีการทำงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ

2.3.3.2 ประสิทธิภาพขององค์การ

การมีประสิทธิภาพ คือ การที่องค์การสามารถดำเนินงานต่าง ๆ ตามภารกิจหน้าที่ขององค์การโดยใช้ทรัพยากรปัจจัยต่าง ๆ รวมถึงกำลังคนอย่างคุ้มค่าที่สุดมีการสูญเปล่าน้อยที่สุด มีลักษณะของการดำเนินงานไปสู่ผลตามวัตถุประสงค์ได้อย่างดีโดยประหยัดทั้งเวลาทรัพยากรและกำลังคน องค์การมีระบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการผลิตและการบริหารได้ตามเป้าหมายองค์การมีความสามารถใช้ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ เทคนิควิธีการ และเทคโนโลยีอย่างฉลาดทำให้เกิดวิธีการทำงานอย่างเหมาะสม มีความราบรื่นในการทำงานมีปัญหาและความขัดแย้ง น้อยที่สุด บุคลากรมีขวัญและกำลังใจดี มีความสุข ความพอใจในการทำงาน

2.3.4 ประสิทธิภาพในการควบคุมงานก่อสร้าง

การควบคุมงานก่อสร้าง (Construction Control) คือ กระบวนการตรวจสอบ กำกับ และปรับปรุงการดำเนินงานในโครงการก่อสร้างเพื่อให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ทั้งด้านเวลา งบประมาณ คุณภาพ และความปลอดภัย (Hendrickson and Au, 1989) ซึ่งผู้ควบคุมงานมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารกับผู้รับเหมา วิศวกร และเจ้าของโครงการ เพื่อให้เกิดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ นับว่าเป็นปัจจัย

สำคัญยิ่งเพื่อให้การบริหารสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยให้องค์การสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ต่อไปสรุปได้ดังนี้

2.3.4.1 คุณภาพของงาน

คุณภาพของงาน (Quality) เป็นผลมาจากการปฏิบัติงานซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กร ดังนั้นการการปฏิบัติงานต้องมีความถูกต้อง รวดเร็ว และอยู่ภายใต้มาตรฐานที่กำหนดงานที่มีคุณภาพสูงจะทำให้องค์กรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์ที่คุ้มค่าและมีความพึงพอใจจากการปฏิบัติงานจากการศึกษาได้มีนักวิชาหลายท่านที่ได้กล่าวถึงคุณภาพของงานพอจะประมวลมา ได้ดังนี้

ภูวนัย เกษบุญชู (2550, น. 43) กล่าวถึง แนวคิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน คุณภาพของงานในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพผลของงานที่ออกมานั้น จะต้องได้คุณภาพ คือ มีความถูกต้องรวดเร็วได้มาตรฐานทันเวลาอันจะทำให้การทำงานสำเร็จลุล่วงตรงตามเป้าหมายความต้องการของงานนั้น ๆ

สิริวดี ชูเชิด (2556, น. 14) คุณภาพการทำงาน หมายถึง ความสามารถและทักษะในการกระทำของบุคคลของตนเองหรือของผู้อื่นให้ดีขึ้นเจริญขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเองและขององค์กร อันจะทำให้ตนเอง ผู้อื่น และองค์กร เกิดความพึงพอใจและสงบสุขในที่สุด

สุรพล วิรุฬห์วัฒนะ (2564, น. 23) กล่าวว่า คุณภาพของงาน หมายถึง ผลลัพธ์ของการทำงานที่ตรงตามความต้องการของลูกค้าตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และบรรลุตามมาตรฐานที่องค์กรกำหนดไว้โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า ประสิทธิภาพและความปลอดภัย

สรุปได้ว่า คุณภาพของงานมีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับมีความถูกต้องรวดเร็วได้มาตรฐานทันเวลาอันจะทำให้การทำงานสำเร็จลุล่วง ตรงตามเป้าหมายความต้องการของงานนั้น ๆ ภายใต้มาตรฐานที่กำหนดและจะต้องมีคุณภาพสูงได้ประโยชน์คุ้มค่าและมีความพึงพอใจ ความมีประสิทธิภาพในการทำงานความละเอียดลออและความประณีตหรืออาจจะวัดจากความถูกต้องของงานต่อความผิดพลาดหรือจำนวนของความผิดพลาดที่เกิดขึ้น

2.3.4.2 ปริมาณงาน

ปริมาณงานมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานเป็นอย่างมากปริมาณงานจะเป็นจำนวนผลงาน/ชิ้นงานที่เป็นผลจากการปฏิบัติงานระดับผลงานที่ออกมาจะขึ้นอยู่กับวิธีการวัด อาจพิจารณาในส่วนของเวลาที่ใช้ความเร็วต่อเวลาที่กำหนดไว้ มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวถึง ปริมาณงาน ไว้ดังนี้

กันตยา เพิ่มผล (2551, น. 56) กล่าวว่า ปริมาณงานจะต้องพอดีกับความสามารถและเวลาของบุคคลผู้ทำงานนั้นด้วย ไม่ใช่ปริมาณเกินไปแต่ให้ทำในเวลาที่จำกัดและงานนั้นการที่จะทำให้ความเข้าใจเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานทัศนคติที่ดีต่องานเราอาจต้องวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญขั้นต้นในการทำงานก่อนว่าคนนั้นชอบงานหรือเปล่าถ้าชอบและมีความสนใจก็จะมีความพึงพอใจในงานสูงเป็นทุนอยู่แล้ว นอกจากนี้ลักษณะงานที่มีความท้าทายจะทำให้บุคคลเกิดความสนใจ

ชัชวาลย์ ทัตศิวัช (2553, น. 105-146) กล่าวว่า คนที่มีเวลาทำงานมากก็ไม่ได้หมายความว่าจะมีปริมาณงานและคุณภาพของงานมากกว่าคนที่มีเวลาทำงานน้อย หรือทำงานตามเวลาปกติ (7-8 ชั่วโมง) เพราะเวลาส่วนที่เกินไปเขาอาจจะทำอย่างอื่นที่ไม่สะท้อนถึงปริมาณงานและคุณภาพของงานที่เขารับผิดชอบก็ได้คนที่มีเวลาทำงานมาก อาจจะมีปริมาณงาน และคุณภาพของงาน “มากกว่าหรือเท่ากับ” คนที่มีเวลาทำงานน้อยหรือทำงานตามเวลาปกติก็ได้ ถ้ามากกว่าก็เป็นเหตุผลที่สอดคล้องกัน

คือ ทำงานมากได้ปริมาณงานและคุณภาพของงานมากด้วย แต่ถ้าทำงานมากแต่ก็ยัง “เท่ากับ” คนที่มีเวลาทำงานน้อยหรือทำงานตามเวลาปกติ นั่นหมายความว่า ต้องหาวิธีการพัฒนาเทคนิค/วิธีการทำงานใหม่ได้แล้ว สิ่งที่ควรจะพิจารณาเบื้องต้นในการทำงาน คือ เราทำงานได้มาก-น้อยแค่ไหน และงานนั้นมีคุณภาพดี-ไม่ดีอย่างไร หากทำงานได้มาก แต่คุณภาพไม่ดีหรือคุณภาพดีแต่ได้ปริมาณงานน้อยเรา ก็ควรจะต้องหากลยุทธ์หรือวิธีการใหม่ ๆ มาเพื่อการพัฒนา/ปรับปรุงงาน

สุรีย์ ศรีสวัสดิ์ (2561, น. 20) กล่าวว่า ปริมาณงาน หมายถึง จำนวนงานหรือกิจกรรมที่บุคคลต้องปฏิบัติให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งอาจวัดได้เป็นหน่วยชิ้น ผลผลิต หรือหน่วยเวลา ปริมาณงานที่เหมาะสมควรจะท้าทาย แต่ไม่ควรมากจนเกินไป มิฉะนั้นจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน สุขภาพจิต และความพึงพอใจในงานของบุคคล

วีระ บุญสมบัติ (2562, น. 57) กล่าวว่า ปริมาณงาน หมายถึง จำนวนงานหรือกิจกรรมที่บุคคลต้องรับผิดชอบและดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งอาจวัดได้เป็นหน่วยชิ้น ผลผลิต หรือหน่วยเวลา

อุบลรัตน์ ศรีบุญลือ (2563, น. 66) กล่าวว่า ปริมาณงาน หมายถึง จำนวนงานหรือผลงานที่บุคคลสามารถทำได้ในหน่วยเวลาที่กำหนดโดยทั่วไปจะวัดเป็นหน่วยชิ้น ผลผลิต หรือหน่วยเวลา

สรุปได้ว่า ปริมาณงาน เป็นผลจากการปฏิบัติงานจึงต้องตรงตามความเป็นจริงและมีความน่าเชื่อถือได้มากที่สุด ปริมาณงาน ควรมีความพอดีกับเวลาที่จำกัดและต้องสอดคล้องกัน คือ ทำงานมากได้ปริมาณงานและคุณภาพของงานแล้วต้องมีการประเมินผล การปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่วิธีการพัฒนาเทคนิค/วิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3.4.3 ด้านเวลา

Gantt (1910, p. 63) Gantt พัฒนาแผนภูมิ Gantt ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเวลา โดยใช้แผนภูมิในการวางแผนและติดตามความก้าวหน้าของงานในโปรเจคต่าง ๆ เพื่อให้แน่ใจว่างานเสร็จตามกำหนดเวลา นอกจากนี้ยังใช้ในการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

Taylor (1911, p. 126) ผู้บุกเบิกแนวคิดการจัดการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยการศึกษาการทำงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งรวมถึงการวิเคราะห์เวลาในการทำงาน (Time Study) เพื่อลดเวลาที่เสียไปและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต โดยใช้เครื่องมือเช่น ตารางเวลาการทำงาน (Work Schedules) และการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน

Drucker (1966, p. 51) กล่าวว่า เวลาเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการบริหารจัดการ ต้องรู้จักการบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดลำดับความสำคัญของงานการลดเวลาที่ใช้ในกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีมูลค่าและการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้การใช้งานเวลามีประสิทธิภาพมากขึ้น

Covey (1989, p. 21) ได้แนะนำการใช้เมทริกซ์การบริหารเวลา (Time Management Matrix) เพื่อช่วยให้บุคคลสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานโดยแยกงานที่สำคัญและเร่งด่วนออกจากงานที่ไม่สำคัญและไม่เร่งด่วน ซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานเวลาและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า จะเห็นได้ว่าเวลาในแนวคิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์ และวางแผนการใช้เวลา

การกำหนดลำดับความสำคัญของงาน หรือการจัดการเวลาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.4.4 ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

Taylor (1911, p. 60) Taylor ในหนังสือ “The Principles of Scientific Management” ได้เน้นการลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยใช้หลักการจัดการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งรวมถึงการวิเคราะห์กระบวนการทำงานเพื่อขจัดการเสียเวลาและทรัพยากรที่ไม่จำเป็น และการใช้แรงงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุน

Fayol (1916, p. 58) กล่าวในทฤษฎีการจัดการทั่วไประบุว่าการจัดการทางการเงินที่ดีเป็นส่วนสำคัญของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องสามารถวางแผน ควบคุม และบริหารค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดการสูญเสียและเพิ่มความสามารถในการทำกำไร

Drucker (1966, p. 64) ในหนังสือ “The Effective Executive” ได้เสนอว่าการบริหารค่าใช้จ่ายเป็นหนึ่งในหน้าที่สำคัญของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ เขาเสนอว่าผู้บริหารควรมีการวางแผนและตรวจสอบการใช้ทรัพยากรทางการเงินอย่างรอบคอบเพื่อให้มั่นใจว่าการใช้จ่ายนั้นสอดคล้องกับเป้าหมายและกลยุทธ์ขององค์กร

Porter (1985, p. 96) ในหนังสือ “Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance” ได้กล่าวถึงความสำคัญของการควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน เขาแนะนำให้วิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) เพื่อหาวิธีลดต้นทุนในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการผลิตและการให้บริการ

Bird and Slack (2004, p. 73) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บรายได้เกี่ยวข้องกับความสามารถในการรวบรวมรายได้โดยมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บที่ต่ำที่สุด ขณะที่ยังคงให้บริการที่มีคุณภาพและมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านภาษีอย่างเคร่งครัด

สรุปได้ว่า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ในแนวคิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน คือ การบริหารจัดการและควบคุมการใช้ทรัพยากรทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ทั้งนี้การวางแผน การควบคุม และการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเป็นสิ่งสำคัญในการบรรลุเป้าหมาย

Peterson and Plowman (1953, p. 61) ได้ให้แนวคิดองค์ประกอบของประสิทธิภาพไว้ 4 ข้อ ประกอบด้วย

1. คุณภาพของงาน (Quality) จะต้องมีคุณภาพสูง คือผู้ผลิตและผู้ใช้ได้ประโยชน์ คุ้มค่า และมีความพึงพอใจผลการทำงานมีความถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว นอกจากนี้ผลงานที่มีคุณภาพควรก่อเกิดประโยชน์ต่อองค์กรและสร้างความพึงพอใจของลูกค้าหรือผู้มารับบริการ

2. ปริมาณงาน (Quantity) งานที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามความคาดหวังของหน่วยงาน โดยผลงานที่ปฏิบัติได้มีปริมาณที่เหมาะสมตามที่กำหนดในแผนงาน หรือเป้าหมายที่บริษัทวางไว้ และควรมีการวางแผน บริหารเวลา เพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. เวลา (Time) คือ เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานจะต้องอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องตามหลักการเหมาะสมกับงานและทันสมัย มีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้สะดวก รวดเร็วขึ้น

4. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Costs) ในการดำเนินงานทั้งหมดจะต้องเหมาะสมกับงานและวิธีการ คือ จะต้องลงทุนน้อยและให้ได้ผลกำไรมากที่สุด ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต ได้แก่ การใช้ทรัพยากรด้านการเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

จากแนวคิดและทฤษฎี ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมีความสำคัญต่อองค์กรโดยต้องพิจารณาการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การ อันได้แก่ คุณภาพของงาน ปริมาณงาน เวลา และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้าง หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการบริหารจัดการงานก่อสร้างอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การสามารถบรรลุผลลัพธ์ของโครงการก่อสร้างตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนงานทั้งในด้านคุณภาพ ปริมาณ เวลา และค่าใช้จ่าย โดยที่องค์กรสามารถจัดการงานก่อสร้างได้ตามข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ได้ตั้งเอาไว้ ในขณะที่ยังคงรักษาความคุ้มค่าและความเป็นไปได้ของโครงการในระยะยาวได้อย่างดี ได้แก่

1. ด้านคุณภาพของงาน หมายถึง ระดับของมาตรฐานงานก่อสร้างที่มีความสอดคล้องกับข้อกำหนดทางวิศวกรรมและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องผ่านการตรวจสอบและรับรองจากหน่วยงานที่รับผิดชอบให้มั่นใจว่าโครงการก่อสร้างนั้น ๆ ไม่มีข้อบกพร่อง หรือข้อผิดพลาดที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้งานในอนาคต เช่น งานก่อสร้างอาคารถนน หรือโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ จะต้องมั่นใจได้ว่าโครงสร้างดังกล่าวมีความมั่นคง แข็งแรง ไม่เกิดความเสียหายจากการใช้งานภายในระยะเวลาที่กำหนดและสามารถรองรับความต้องการของผู้ใช้งานได้จริง ซึ่งการควบคุมคุณภาพของงานนั้นรวมถึงการตรวจสอบตั้งแต่กระบวนการก่อสร้างจนถึงการส่งมอบงานให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ

2. ด้านปริมาณงาน หมายถึง ความสามารถในการดำเนินการตามปริมาณที่ได้กำหนดไว้ในแผนงาน เช่น จำนวนตารางเมตรของพื้นที่ก่อสร้างที่ต้องดำเนินการ จำนวนอาคารที่ต้องก่อสร้างหรือจำนวนงานระบบต่าง ๆ ที่ต้องติดตั้งภายในโครงการ กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวางแผนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ทั้งในแง่ของแรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ และเงินทุน ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบให้แน่ใจว่าโครงการสามารถดำเนินไปได้ตามปริมาณที่คาดหวังโดยไม่มีการเบี่ยงเบนจากแผนการที่วางไว้ ซึ่งการทำเช่นนี้จะช่วยให้งานสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและไม่มีการหยุดชะงัก

3. ด้านเวลา หมายถึง ความสามารถในการทำงานให้เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนโครงการ หรือไม่เกิดการล่าช้าที่อาจเกิดจากการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เหมาะสม ความล่าช้าในการดำเนินการจะส่งผลกระทบทั้งในด้านค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น และอาจทำให้เกิดความเสียหายหรือการขัดข้องในการดำเนินงานที่ตามมา การควบคุมเวลา การตรวจสอบการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดและการจัดการการทำงานให้มีการประสานงานที่ดี โดยทำให้แน่ใจว่าการปฏิบัติงานนั้น ๆ สามารถทำได้ตามกรอบเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการประเมินประสิทธิภาพของการควบคุมงานก่อสร้าง

4. ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรทางการเงินของโครงการให้มีความคุ้มค่ามากที่สุด โดยไม่เกินงบประมาณที่กำหนดไว้แต่ยังคงรักษามาตรฐานของโครงการตามแผนงาน การควบคุมค่าใช้จ่ายเกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับ

ความต้องการจริงในแต่ละขั้นตอนของโครงการ เช่น การจัดหาวัสดุก่อสร้าง การจ่ายค่าจ้างแรงงาน รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิดที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งผู้บริหารโครงการต้องมีความสามารถในการบริหารงบประมาณและควบคุมค่าใช้จ่ายให้ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ อีกทั้งยังต้องมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการใช้จ่าย

2.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้าง

การควบคุมงานก่อสร้างถือเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมากในการทำให้โครงการก่อสร้างสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการนี้มีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงานก่อสร้าง โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถแบ่งออกเป็นหลายด้าน ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันดังนี้

2.4.1 ปัจจัยด้านบุคลากร

บุคลากรในโครงการก่อสร้างเป็นปัจจัยหลักที่มีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการควบคุมงาน เนื่องจากผู้ที่มีหน้าที่ในการควบคุมและตรวจสอบงาน เช่น ผู้ควบคุมงาน วิศวกรสนาม หรือผู้จัดการโครงการจะต้องมีทักษะและคุณสมบัติที่เหมาะสมในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน

2.1.4.1 คุณสมบัติของผู้ควบคุมงาน ผู้ควบคุมงานหรือวิศวกรสนามต้องมีความรู้ในด้านเทคนิคและวิศวกรรม รวมถึงการเข้าใจในกระบวนการก่อสร้างทั้งหมด ทั้งในด้านการวางแผน การควบคุมคุณภาพ และการจัดการต้นทุน นอกจากนี้ยังต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดีเพื่อประสานงานระหว่างทีมงานต่าง ๆ ในโครงการ การมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในงานก่อสร้างจะช่วยลดความผิดพลาดและปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน (Kerzner, 2013)

2.1.4.2 แรงงานและการฝึกอบรม แรงงานที่มีทักษะและความรู้ที่ดีในการทำงานจะมีส่วนช่วยในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอให้แก่แรงงานสามารถเพิ่มคุณภาพของงานและลดความเสี่ยงในการเกิดข้อผิดพลาดต่าง ๆ (Jarkas and Bitar, 2012) โดยเฉพาะในงานที่มีความซับซ้อนหรือใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีการอบรมและพัฒนาทักษะของแรงงานอยู่ตลอดเวลา

สรุปได้ว่า ด้านบุคลากร หมายถึง ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ ความรับผิดชอบ และแรงจูงใจของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการควบคุมงานก่อสร้าง เช่น วิศวกรโยธา เจ้าหน้าที่ฝ่ายช่าง หัวหน้าฝ่ายพัสดุ หรือนายช่างโยธา ซึ่งคุณลักษณะของบุคลากรเหล่านี้จะสะท้อนถึงความเชี่ยวชาญและความรอบคอบในการตรวจสอบ กำกับ และติดตามความก้าวหน้าของงานก่อสร้าง รวมถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและสื่อสารประสานงานกับผู้รับเหมา

2.4.2 ปัจจัยด้านงบประมาณ

งบประมาณเป็นทรัพยากรสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการดำเนินโครงการและการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในโครงการด้านการก่อสร้างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารงานภาครัฐ เนื่องจากงบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดขอบเขตของงาน วางแผนการใช้ทรัพยากร ติดตาม และประเมินผลโครงการ (Kerzner, 2013) หากการวางแผน

และการจัดสรรงบประมาณขาดความรอบคอบหรือไม่มีการบริหารที่เหมาะสม อาจส่งผลให้เกิดการล่าช้างบประมาณบานปลาย หรือแม้แต่การล้มเหลวของโครงการ

2.4.2.1 ความเพียงพอของงบประมาณ

การได้รับงบประมาณอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับขนาดของโครงการเป็นปัจจัยพื้นฐานในการรับประกันความสำเร็จ หากงบประมาณไม่ครอบคลุมกิจกรรมที่จำเป็น อาจทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินการได้ครบถ้วน หรือจำเป็นต้องลดคุณภาพของงาน เช่น การเลือกใช้วัสดุที่มีราคาถูกลง หรือการลดขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ (PMI, 2017) นอกจากนี้ความล่าช้าในการเบิกจ่ายงบประมาณจากภาครัฐก็เป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Wibowo and Mohamed, 2010)

2.4.2.2 การวางแผนงบประมาณ

การจัดทำงบประมาณที่ดีต้องเริ่มจากการวิเคราะห์ต้นทุนอย่างรอบด้าน โดยใช้ข้อมูลเชิงสถิติ ประสบการณ์จากโครงการที่ผ่านมาและการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเพื่อให้สามารถจัดสรรงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า (Turner, 2009) ทั้งนี้การวางแผนงบประมาณควรคำนึงถึงทั้งต้นทุนทางตรง เช่น ค่าวัสดุ ค่าแรง และต้นทุนทางอ้อม เช่น ค่าบริหารจัดการ ค่าความล่าช้า หรือภาษีต่าง ๆ

2.4.2.3 การควบคุมและติดตามงบประมาณ

การบริหารงบประมาณที่ดีไม่เพียงแต่เน้นการวางแผนเท่านั้น แต่ยังต้องมีการติดตามตรวจสอบ และประเมินการใช้จ่ายอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เครื่องมือ เช่น Earned Value Management (EVM) หรือ Cost Performance Index (CPI) ซึ่งช่วยเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายจริงกับค่าใช้จ่ายตามแผน และสามารถคาดการณ์แนวโน้มของโครงการได้อย่างแม่นยำ (Fleming and Koppelman, 2016)

2.4.2.4 ความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการใช้งบประมาณ

การจัดการงบประมาณควรดำเนินการภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยเน้นความโปร่งใสตรวจสอบได้ และมีระบบรายงานที่ชัดเจนต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด (UNDP, 2015) ซึ่งจะช่วยป้องกันการทุจริตและสร้างความไว้วางใจต่อองค์กรหรือหน่วยงานที่ดำเนินโครงการ

Anthony and Govindarajan (2007) ได้นำเสนอว่า การบริหารงบประมาณ (Budgeting) คือกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในระบบการควบคุมขององค์กร (Management Control System) ซึ่งเป็นกลไกที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถใช้ทรัพยากรทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรในระยะสั้นและระยะยาวได้อย่างสมดุล ในมุมมองของพวกเขาการจัดทำงบประมาณไม่ได้เป็นเพียงแค่การประมาณรายรับรายจ่ายในอนาคตเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือในการวางแผน (Planning), การสื่อสารเป้าหมาย (Communication of Objectives), การประสานงาน (Coordination), การควบคุม (Control) และการประเมินผลการดำเนินงาน (Performance Evaluation) ขององค์กรอีกด้วย ทั้งนี้การจัดสรรทรัพยากรทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพจึงถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารองค์กร

การบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างแม่นยำในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดของทรัพยากร ช่วยป้องกันความเสี่ยงจากการใช้จ่ายเกินความจำเป็นและสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงาน โดยเฉพาะในภาคองค์กรภาครัฐหรือหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบต่อสาธารณชน การใช้งบประมาณต้องมีความชัดเจน ตรงตามวัตถุประสงค์ และสามารถ

ตรวจสอบได้นอกจากนี้ Anthony and Govindarajan ยังชี้ให้เห็นว่า งบประมาณเป็นเสมือน “ข้อตกลง” (Contract) ระหว่างผู้บริหารในแต่ละระดับเพื่อกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้ (Measurable Objectives) ซึ่งจะกลายเป็นแนวทางในการดำเนินงาน การติดตามผล และการประเมินผลงานของบุคลากรในองค์กร

สรุปได้ว่า ด้านงบประมาณ หมายถึง เงิน หรือแหล่งงบประมาณที่หน่วยงานได้รับจัดสรรหรือระดมมาเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการก่อสร้าง โดยรวมถึงงบประมาณประจำปี งบพิเศษ งบอุดหนุน หรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ การมีงบประมาณที่เพียงพอและการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อความสามารถของหน่วยงานในการดำเนินโครงการก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามแผนและลดโอกาสเกิดปัญหาการเบิกจ่ายล่าช้าหรือการทุจริต

2.4.3 ปัจจัยด้านวัสดุ

ปัจจัยด้านวัสดุเป็นองค์ประกอบที่มีผลกระทบโดยตรงต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ โดยเฉพาะในโครงการก่อสร้าง โครงการสาธารณูปโภค หรือโครงการพัฒนาด้านกายภาพอื่น ๆ วัสดุถือเป็นทรัพยากรหลักที่ต้องได้รับการวางแผน จัดหา ควบคุม และจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากหากขาดความพร้อมของวัสดุ จะส่งผลให้กระบวนการดำเนินงานไม่สามารถดำเนินไปได้ตามแผนทั้งในด้านเวลา งบประมาณ และคุณภาพของผลงาน (Kasimu and Usman, 2013)

2.4.3.1 ความสำคัญของการบริหารวัสดุ

การบริหารวัสดุครอบคลุมตั้งแต่การพยากรณ์ความต้องการ การวางแผนการจัดซื้อ การขนส่ง การจัดเก็บ และการกระจายวัสดุให้กับหน่วยงานหรือจุดปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายในโครงการ หากการบริหารจัดการไม่เป็นระบบ หรือขาดการควบคุม อาจทำให้เกิดปัญหา เช่น วัสดุขาดแคลน การล่าช้าในการส่งมอบ หรือวัสดุสูญหาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้นำไปสู่การหยุดชะงักของงาน เสียต้นทุนโดยไม่จำเป็นและส่งผลต่อภาพลักษณ์ของผู้ดำเนินโครงการอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (Kerzner, 2013)

2.4.3.2 คุณภาพและมาตรฐานของวัสดุ

วัสดุที่ใช้ในโครงการต้องมีคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดในแบบแปลนหรือข้อกำหนดทางเทคนิค การใช้วัสดุที่ไม่ได้คุณภาพอาจทำให้เกิดความเสียหาย หรือเกิดปัญหาด้านความปลอดภัยในระยะยาว จึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบคุณภาพอย่างรัดกุมทั้งก่อนและหลังการส่งมอบ เช่น การทดสอบวัสดุ การขอใบรับรองมาตรฐาน (Certificate of Conformity) ตลอดจนการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญในระหว่างการใช้งาน (Oberlender, 2014)

2.4.3.3 การจัดซื้อและการควบคุมต้นทุน

การจัดหาวัสดุต้องมีการวางแผนและดำเนินการล่วงหน้า เพื่อป้องกันความล่าช้าและการขาดแคลนในระหว่างการดำเนินโครงการ นอกจากนี้ ราคาวัสดุยังเป็นตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อต้นทุนรวมของโครงการ ดังนั้นผู้บริหารโครงการควรใช้กลยุทธ์การจัดซื้อที่เหมาะสม เช่น การทำสัญญาซื้อระยะยาว การเจรจาราคากับผู้ขายหลายราย หรือการวิเคราะห์แนวโน้มของตลาดเพื่อควบคุมต้นทุน ให้อยู่ในงบประมาณที่วางไว้ (Chitkara, 2011)

2.4.3.4 การจัดเก็บและการขนส่งวัสดุ

การจัดเก็บวัสดุต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความคงทนของวัสดุ และการเข้าถึงง่ายต่อการใช้งาน รวมทั้งต้องมีการดูแลพื้นที่จัดเก็บให้ปราศจากความชื้น ฝุ่นละออง หรือสิ่งปนเปื้อนต่าง ๆ

ที่อาจส่งผลต่อคุณภาพของวัสดุ นอกจากนี้การวางแผนระบบขนส่งวัสดุที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการขนส่งภายในพื้นที่โครงการ หรือการขนส่งจากภายนอกเข้าสู่ไซต์งาน ก็ล้วนแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความรวดเร็วและต้นทุนของโครงการ

2.4.3.5 ความเสี่ยงด้านอุปทานและเหตุการณ์ไม่คาดคิด

ในบริบทปัจจุบันที่มีความไม่แน่นอนสูง เช่น ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ผันผวน การระบาดของโรค การขาดแคลนแรงงาน และภัยธรรมชาติต่าง ๆ อาจทำให้การจัดหาวัสดุประสบปัญหา ผู้บริหารโครงการจึงต้องมีแผนการบริหารความเสี่ยง เช่น การจัดวัสดุสำรอง การเลือกผู้จัดหาหลายราย และการติดตามสถานการณ์ตลาดวัสดุอย่างใกล้ชิดเพื่อสามารถตัดสินใจได้ทันเวลาเมื่อต้องเผชิญกับวิกฤต (Kerzner, 2013)

สรุปว่า ด้านวัสดุ และอุปกรณ์ หมายถึง ความพร้อมของวัสดุก่อสร้าง เครื่องมือ เครื่องจักร และทรัพยากรทางกายภาพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานก่อสร้าง เช่น คอนกรีต เหล็กเสริม วัสดุทดแทน หรืออุปกรณ์ทดสอบมาตรฐาน โดยคุณภาพ ความเพียงพอ และการจัดสรรวัสดุที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อความราบรื่นในการดำเนินงาน ลดความสูญเสียและทำให้การควบคุมงานก่อสร้างเป็นไปตามมาตรฐานและระยะเวลาที่กำหนด

2.4.4 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการโครงการ

การบริหารจัดการโครงการเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการก่อสร้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการควบคุมต้นทุน ระยะเวลา และคุณภาพของงาน การบริหารจัดการที่ดีตั้งแต่เริ่มต้นจนจบโครงการจะช่วยลดความเสี่ยงและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการดำเนินงาน ทั้งนี้การบริหารจัดการโครงการไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการวางแผนล่วงหน้าเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการควบคุม การประเมินผล และการบริหารทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อให้โครงการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2.4.4.1 การวางแผนและการจัดตารางเวลา

การวางแผนเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการโครงการก่อสร้าง เนื่องจากช่วยให้สามารถกำหนดเป้าหมาย แผนงาน และแนวทางการดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบการจัดตารางเวลา (Scheduling) ที่มีประสิทธิภาพทำให้สามารถคาดการณ์ระยะเวลาของแต่ละกิจกรรม รวมถึงจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างถูกต้อง เครื่องมือที่นิยมใช้ในการวางแผน เช่น Critical Path Method (CPM) และ Gantt Chart จะช่วยแสดงลำดับขั้นตอนการทำงานทำให้สามารถติดตามความคืบหน้าได้อย่างใกล้ชิด หากมีความล่าช้าเกิดขึ้นในกิจกรรมใด ก็สามารถระบุจุดที่เป็นปัญหาและปรับแผนให้สอดคล้องได้ทันที ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์ในการลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับทั้งโครงการโดยรวม (PMI, 2017)

2.4.4.2 การควบคุมต้นทุน

ต้นทุนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากในการดำเนินโครงการก่อสร้าง การควบคุมต้นทุนอย่างใกล้ชิดจึงเป็นปัจจัยที่จำเป็นในการบริหารจัดการโครงการ โดยผู้บริหารควรมีการติดตามค่าใช้จ่ายจริงเปรียบเทียบกับงบประมาณที่วางไว้ และประเมินผลเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มของค่าใช้จ่ายในอนาคต การใช้เครื่องมืออย่าง Earned Value Management (EVM) จะช่วยให้นักบริหารสามารถติดตามความก้าวหน้าและต้นทุนของโครงการได้อย่างแม่นยำ โดย EVM สามารถชี้วัดความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณที่วางไว้ ผลลัพธ์ที่ได้จริงและค่าใช้จ่ายจริงในแต่ละช่วงเวลา (Kerzner, 2013) ทั้งนี้จะช่วยให้เกิดการควบคุมต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพและลดความเสี่ยงของการใช้งบประมาณเกินจริง

2.4.4.3 การควบคุมคุณภาพและมาตรฐาน

คุณภาพของโครงการถือเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การควบคุมคุณภาพอย่างเคร่งครัดตลอดทั้งกระบวนการก่อสร้างจึงเป็นสิ่งจำเป็น การนำระบบบริหารคุณภาพ (Quality Management System: QMS) มาใช้ในกระบวนการจะช่วยในการกำหนดมาตรฐาน ตรวจสอบ และควบคุมตั้งแต่ขั้นตอนการจัดหาวัสดุ การดำเนินงานของแรงงานไปจนถึงการตรวจรับงาน ปลายทางระบบ QMS ที่ได้รับการยอมรับ เช่น ISO 9001: 2015 มักถูกนำมาใช้เป็นเกณฑ์ควบคุมคุณภาพในหลายองค์กร (ISO, 2015) ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยลดข้อผิดพลาดในการทำงานแต่ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับเจ้าของโครงการและลูกค้าอีกด้วย

สรุปได้ว่า ด้านการจัดการ หมายถึง ความสามารถในการวางแผนงาน การกำหนดเป้าหมาย การจัดโครงสร้างงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร การประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก รวมถึงการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน โดยการบริหารจัดการที่ดีจะเอื้อให้เกิดความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และสามารถป้องกันความผิดพลาดหรือความล่าช้าในการดำเนินโครงการก่อสร้างได้

2.4.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

Fayol (1916) เป็นหนึ่งในนักคิดผู้บุกเบิกทฤษฎีการบริหารจัดการยุคแรกและได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งทฤษฎีการบริหารสมัยใหม่ (Father of Modern Management Theory) โดยผลงานสำคัญของเขา คือ การเสนอหลักการบริหาร (Principles of Management) และหน้าที่ของผู้บริหาร (Functions of Management) ซึ่งกลายเป็นพื้นฐานให้แก่การศึกษาการบริหารจัดการทั่วโลก แนวคิดของ Fayol ให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้วางแผน ควบคุม และประสานงานภายในองค์กรเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยเขาได้เสนอหน้าที่การบริหารไว้ทั้งหมด 5 ประการหลัก ซึ่งถือเป็นปัจจัยในการบริหารที่สำคัญ ได้แก่

1. การวางแผน (Planning) Fayol มองว่าการวางแผนเป็นหน้าที่แรกของผู้บริหาร ซึ่งหมายถึง การกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการดำเนินงานอย่างมีระบบ การวางแผนช่วยให้การใช้ทรัพยากรมีทิศทางชัดเจน ลดความไม่แน่นอน และเตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต การวางแผนจึงถือเป็นรากฐานของกระบวนการบริหารทั้งหมด

2. การจัดองค์การ (Organizing) การจัดองค์การหมายถึงการรวบรวมทรัพยากรทั้งบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ เพื่อแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบให้เหมาะสม การจัดองค์กรที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กรอย่างเป็นระบบ

3. การสั่งการ (Commanding) Fayol ใช้คำว่า “Commanding” เพื่อแสดงถึงบทบาทของผู้บริหารในการสั่งการและชี้แนะให้พนักงานปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ การสั่งการต้องอาศัยภาวะผู้นำ การสื่อสารและความสามารถในการบริหารคนเพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นไปอย่างราบรื่นและมีแรงจูงใจในการทำงาน

4. การประสานงาน (Coordinating) การประสานงานเป็นการรวมพลังจากหน่วยงานหรือบุคลากรที่หลากหลายให้ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ Fayol เห็นว่าผู้บริหารต้องมีบทบาท

ในการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งและส่งเสริมการทำงานแบบทีมเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายองค์กร

5. การควบคุม (Controlling) Fayol กล่าวว่า การควบคุม คือ กระบวนการที่ผู้บริหารตรวจสอบว่างานที่ดำเนินไปนั้นสอดคล้องกับแผนหรือไม่ หากมีความเบี่ยงเบน ต้องรีบแก้ไขหรือปรับปรุงให้กลับเข้าสู่แนวทางเดิม การควบคุมต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นระบบเพื่อให้สามารถตัดสินใจได้อย่างแม่นยำ

Anthony and Govindarajan (2007) ปัจจัยในการบริหารเป็นหนึ่งในแนวคิดด้านการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นระบบการควบคุมภายในองค์กรอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในด้านการควบคุมการจัดการ (Management Control) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ผ่านการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแนวคิดนี้มีความโดดเด่นตรงที่เชื่อมโยงการวางแผนเชิงกลยุทธ์เข้ากับการควบคุมการดำเนินงาน และการควบคุมการบริหารอย่างเป็นระบบภายใต้กรอบของกระบวนการบริหารจัดการ Anthony and Govindarajan (2007) ได้นำเสนอแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับ 3 ระดับของการควบคุมในการบริหารจัดการ ซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหาร ได้แก่

1. การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) การวางแผนกลยุทธ์ คือ กระบวนการในการกำหนดพันธกิจ วัตถุประสงค์ระยะยาว และกลยุทธ์ขององค์กร โดยมุ่งเน้นที่การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อพัฒนาแนวทางในการดำเนินกิจกรรมอย่างยั่งยืน การวางแผนกลยุทธ์ต้องพิจารณาในระดับนโยบาย เพื่อกำหนดทิศทางและขอบเขตของการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม การวางแผนกลยุทธ์ตามแนวคิดของ Anthony and Govindarajan มีความสำคัญเพราะเป็นจุดเริ่มต้นของระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพ และเป็นพื้นฐานในการกำหนดตัวชี้วัดหลัก (Key Performance Indicators-KPIs) รวมถึงเป็นจุดเชื่อมโยงกับการวางแผนทางการเงิน การตลาด และการพัฒนาองค์กรในระยะยาว

2. การควบคุมการบริหาร (Management Control) การควบคุมการบริหาร คือ กระบวนการที่ผู้บริหารระดับกลางและระดับสูงใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานว่ามีความสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์หรือไม่ โดยมุ่งเน้นที่การแปลงกลยุทธ์ให้เป็นแผนการปฏิบัติงานในเชิงปฏิบัติ และตรวจสอบว่าทรัพยากรต่าง ๆ ถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ จุดเด่นของการควบคุมการบริหารตามแนวคิดนี้ คือการเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและพนักงาน การใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ การวิเคราะห์ความคลาดเคลื่อนจากแผนงานและการปรับกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง ทั้งยังส่งเสริมการมีระบบติดตามผล (Feedback System) และการเรียนรู้ขององค์กร

3. การควบคุมการปฏิบัติงาน (Operational Control) การควบคุมการปฏิบัติงานเป็นระดับที่เน้นรายละเอียดในเชิงปฏิบัติ โดยพิจารณาว่ากิจกรรมในแต่ละหน่วยงานดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน งบประมาณ และเวลาที่กำหนดหรือไม่ การควบคุมในระดับนี้ใช้ข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงมากกว่าการควบคุมในระดับกลยุทธ์ กิจกรรมในส่วนนี้เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณรายจ่าย การตรวจสอบการใช้วัสดุและอุปกรณ์ การจัดการแรงงานในภาคสนาม และการควบคุมคุณภาพสินค้าและบริการ เพื่อให้แน่ใจว่าเป้าหมายในแต่ละระดับได้รับการดำเนินการอย่างเหมาะสม

Daft (2010) แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยในการบริหาร เป็นหนึ่งในแนวคิดร่วมสมัยที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในด้านการศึกษาการบริหารจัดการองค์กรในยุคใหม่ แนวคิด

ของ Daft มุ่งเน้นไปที่การบริหารจัดการเชิงระบบ (Systematic Management) ที่ผู้บริหารจะต้องสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก ควบคู่ไปกับการบริหารทรัพยากรภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในผลงานของเขาเรื่อง “Management” ซึ่งตีพิมพ์ในปี 2010 Daft ได้เสนอ “หน้าที่หลักของการบริหารจัดการ (Functions of Management)” ที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารองค์กรให้ประสบความสำเร็จ แนวคิดของ Daft ประกอบด้วย 5 ปัจจัยหลักในการบริหาร ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning), 2) การจัดองค์กร (Organizing), 3) การจัดการทรัพยากรบุคคล (Staffing), 4) การนำ (Leading) และ 5) การควบคุม (Controlling) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดคลาสสิกของนักวิชาการรุ่นก่อนแต่มีการขยายความให้เข้ากับบริบทของโลกธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

1. การวางแผน (Planning) การวางแผนถือเป็นหน้าที่สำคัญอันดับแรกในกระบวนการบริหาร โดย Daft มองว่าการวางแผนไม่ใช่เพียงแค่การตั้งเป้าหมาย แต่คือ การกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้ชัดเจนเพื่อจัดสรรทรัพยากรและเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารจะต้องประเมินสภาพแวดล้อม วิเคราะห์โอกาสและความเสี่ยง ตลอดจนเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกธุรกิจที่มีความซับซ้อนและไม่แน่นอนมากขึ้น การวางแผนจึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางที่องค์กรจะเดินไปข้างหน้าอย่างยั่งยืน

2. การจัดองค์กร (Organizing) Daft อธิบายว่า การจัดองค์กรเป็นการกำหนดโครงสร้างภายในองค์กรให้เหมาะสมกับภารกิจและเป้าหมายที่ตั้งไว้ การจัดองค์กรที่ดีจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานและการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร ผู้บริหารต้องมีบทบาทในการกำหนดโครงสร้างองค์กร รูปแบบของอำนาจหน้าที่ ช่องทางการบังคับบัญชา และกระบวนการประสานงาน ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานร่วมกันของบุคลากรเป็นไปอย่างมีระบบและสอดคล้องกัน

3. การจัดการทรัพยากรบุคคล (Staffing) แม้หน้าที่นี้จะไม่ถูกเน้นในทฤษฎีการบริหารแบบดั้งเดิม แต่ Daft ให้ความสำคัญอย่างมากกับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ โดยเห็นว่า “คน” คือทรัพยากรที่สำคัญที่สุดขององค์กร การคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพ การฝึกอบรม การพัฒนาและการสร้างแรงจูงใจเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องใส่ใจ เพื่อให้สามารถรักษาและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในระยะยาว

4. การนำ (Leading) Daft ให้ความสำคัญกับการนำในฐานะกระบวนการที่ต้องใช้ภาวะผู้นำ การสื่อสาร และแรงจูงใจอย่างเหมาะสม การนำไม่ได้หมายถึงการสั่งการเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการสร้างแรงบันดาลใจและการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ภาวะผู้นำที่ดีต้องสามารถชี้แนะ เปลี่ยนแปลง และประคับประคององค์กรให้สามารถผ่านสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงสูง

5. การควบคุม (Controlling) การควบคุมในมุมมองของ Daft เป็นมากกว่าการตรวจสอบผลการดำเนินงาน แต่คือ การสร้างกลไกในการเรียนรู้ ปรับปรุง และพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง การควบคุม ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐาน การวัดผลการปฏิบัติงาน การเปรียบเทียบกับเป้าหมาย และการดำเนินการแก้ไขหากมีความคลาดเคลื่อน การควบคุมจึงไม่ใช่กระบวนการที่เกิดขึ้นปลายทาง แต่เป็นกระบวนการเชิงรุกที่ช่วยให้องค์กรสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ทันเวลา

Koontz and Weihrich (2007) แนวคิดปัจจัยในการบริหารเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการวิชาการและการปฏิบัติจริงด้านการจัดการ โดยทั้งสองนักวิชาการได้นำเสนอ

หน้าที่พื้นฐานของการบริหาร หรือที่เรียกว่า Functions of Management ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้ในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานในองค์กรเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แนวคิดดังกล่าว ประกอบด้วย 5 ปัจจัยหลัก ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ และการควบคุม

1. การวางแผน (Planning) ซึ่งถือเป็นขั้นตอนเบื้องต้นที่สำคัญที่สุดของการบริหาร เนื่องจากเป็นกระบวนการในการกำหนดวัตถุประสงค์ ทิศทาง และกลยุทธ์ในการดำเนินงานขององค์กรอย่างเป็นระบบโดยผู้บริหารต้องทำการวิเคราะห์สถานการณ์ คาดการณ์แนวโน้มในอนาคต และกำหนดแนวทางที่เหมาะสมเพื่อใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนที่ดีจะช่วยลดความไม่แน่นอนและเพิ่มโอกาสความสำเร็จขององค์กร

2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นกระบวนการในการจัดโครงสร้างองค์กร แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบให้เหมาะสมกับบุคลากร ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้สามารถประสานงานกันได้อย่างมีระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินงานที่เป็นระเบียบและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องพิจารณาโครงสร้างที่เหมาะสม เช่น การจัดตั้งหน่วยงาน การมอบหมายอำนาจ และการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในองค์กร

3. การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) ซึ่งหมายถึง การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรอย่างเหมาะสม ตั้งแต่การสรรหา คัดเลือกบุคลากร การฝึกอบรมพัฒนา การประเมินผล และการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดคนเข้าทำงานที่ดีต้องคำนึงถึงความสามารถ ความเหมาะสม และความต้องการของบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความพึงพอใจในการทำงานและลดอัตราการลาออก

4. การอำนวยการ (Directing) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการชี้นำ การควบคุมและการกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานตามเป้าหมายขององค์กร ผู้บริหารต้องมีทักษะด้านภาวะผู้นำ การสื่อสาร การสร้างแรงจูงใจ และความสามารถในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มความสามารถและพร้อมเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินงาน

5. การควบคุม (Controlling) ซึ่งเป็นการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนหรือไม่ หากพบปัญหาหรือความเบี่ยงเบนจากเป้าหมายจะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขอย่างเหมาะสม กระบวนการควบคุม ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน การวัดผลการดำเนินงาน การเปรียบเทียบผลกับมาตรฐาน และการดำเนินการแก้ไขตามความจำเป็น

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้าง หมายถึง ปัจจัยในการบริหารที่ส่งผลต่อความสามารถในการควบคุม ดูแล และติดตามกระบวนการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยปรับปรุงจากแนวคิดด้านการบริหารงานขององค์การ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบุคลากร หมายถึง ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ ความรับผิดชอบและแรงจูงใจของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการควบคุมงานก่อสร้าง เช่น วิศวกรโยธา เจ้าหน้าที่ฝ่ายช่าง หัวหน้าฝ่ายพัสดุ หรือนายช่างโยธา ซึ่งคุณลักษณะของบุคลากรเหล่านี้ จะสะท้อนถึงความเชี่ยวชาญและความรอบคอบในการตรวจสอบ กำกับ และติดตามความก้าวหน้าของงานก่อสร้าง รวมถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและสื่อสารประสานงานกับผู้รับเหมา

2. ด้านงบประมาณ หมายถึง เงิน หรือแหล่งงบประมาณที่หน่วยงานได้รับจัดสรรหรือระดมมาเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการก่อสร้าง โดยรวมถึงงบประมาณประจำปี งบพิเศษ งบอุดหนุน หรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ การมีงบประมาณที่เพียงพอและการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อความสามารถของหน่วยงานในการดำเนินโครงการก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามแผน และลดโอกาสเกิดปัญหาการเบิกจ่ายล่าช้าหรือการทุจริต

3. ด้านวัสดุ และอุปกรณ์ หมายถึง ความพร้อมของวัสดุก่อสร้าง เครื่องมือ เครื่องจักร และทรัพยากรทางกายภาพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานก่อสร้าง เช่น คอนกรีต เหล็กเสริม วัสดุทดแทน หรืออุปกรณ์ทดสอบมาตรฐาน โดยคุณภาพ ความเพียงพอ และการจัดสรรวัสดุที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อความราบรื่นในการดำเนินงาน ลดความสูญเสีย และทำให้การควบคุมงานก่อสร้างเป็นไปตามมาตรฐานและระยะเวลาที่กำหนด

4. ด้านการจัดการ หมายถึง ความสามารถในการวางแผนงาน การกำหนดเป้าหมาย การจัดโครงสร้างงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร การประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก รวมถึงการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน โดยการบริหารจัดการที่ดีจะเอื้อให้เกิดความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และสามารถป้องกันความผิดพลาดหรือความล่าช้าในการดำเนินโครงการก่อสร้างได้

2.5 บริบทการควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

จังหวัดมหาสารคาม ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นด้านการศึกษา วัฒนธรรม และการพัฒนาเมือง โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม ซึ่งเป็นศูนย์กลางของจังหวัด และยังเป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาหลายแห่ง อาทิ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และสถาบันอื่น ๆ อีกมากมายส่งผลให้เกิดการขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านประชากร ที่อยู่อาศัย การพาณิชย์ และการบริการ ทำให้ความต้องการด้านโครงสร้างพื้นฐาน การใช้ประโยชน์ที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งประกอบด้วย เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการพื้นที่ทั้งด้านการพัฒนาเมืองและการควบคุมดูแลการก่อสร้าง เพื่อให้การพัฒนาเกิดขึ้นอย่างมีระเบียบสอดคล้องกับแผนผังเมืองและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 แผนผังเมืองรวม และข้อบัญญัติท้องถิ่นที่แต่ละ อปท. กำหนดขึ้น

2.5.1 หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)ในการควบคุมงานก่อสร้าง

2.5.1.1 การออกใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร อปท. มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติคำขอของประชาชนหรือภาคเอกชนตามหลักเกณฑ์และข้อกำหนดทางกฎหมาย หากพบว่าการก่อสร้างมีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย หรือขัดต่อแผนผังเมือง อปท. มีสิทธิ์ในการระงับหรือไม่อนุญาตให้ดำเนินการก่อสร้างได้

2.5.1.2 การตรวจสอบและกำกับดูแลระหว่างดำเนินการก่อสร้าง เจ้าหน้าที่ของ อปท. มีหน้าที่ในการลงพื้นที่ตรวจสอบว่าการก่อสร้างเป็นไปตามแบบแปลนที่ได้รับอนุญาตหรือไม่ มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านความปลอดภัยทางวิศวกรรม สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อมหรือไม่ หากพบการกระทำผิดสามารถดำเนินการตามกฎหมายได้ทันที เช่น การสั่งระงับงานก่อสร้างหรือเปรียบเทียบปรับ

2.5.1.3 การบังคับใช้กฎหมายและข้อบัญญัติท้องถิ่น อปท. มีอำนาจในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน การกำหนดเขตควบคุมอาคาร หรือรูปแบบสถาปัตยกรรมของอาคารในพื้นที่อนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อรักษาเอกลักษณ์ของเมืองมหาสารคาม ขณะเดียวกันยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายระดับชาติอย่างเคร่งครัด

2.5.1.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาสังคม ในบางกรณี เช่น การก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชน อปท. ต้องจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน หรือจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความโปร่งใสและความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน

อย่างไรก็ตาม อปท. ในพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคามยังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น การขาดแคลนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมโยธาและสถาปัตยกรรม ความล่าช้าในการอนุมัติใบอนุญาต และข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูลก่อสร้าง ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการควบคุมงานก่อสร้างโดยรวม ดังนั้นการยกระดับศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุมงานก่อสร้างจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ทั้งในด้านการพัฒนาระบบงาน การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้การพัฒนาเมืองมหาสารคามเป็นไปอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับอัตลักษณ์ท้องถิ่น และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.1.5 บทบาทตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง อปท. มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมงานก่อสร้างตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2) ระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2543
3) พระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2562
4) ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
5) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561

2.5.2 ระบบการบริหารงานก่อสร้างในพื้นที่ท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม ซึ่งประกอบด้วย เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีบทบาทสำคัญในการดำเนินโครงการก่อสร้างและพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่อย่างครอบคลุมและต่อเนื่อง เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพในระบบการบริหารงานก่อสร้าง อปท. แต่ละแห่งมีการจัดตั้ง ฝ่ายช่าง หรือ กองช่าง เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานด้านวิศวกรรมและการก่อสร้างโดยตรง ภารกิจหลักของกองช่างครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน ออกแบบ

ตรวจสอบ ควบคุม และบริหารโครงการก่อสร้างประเภทต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลกลางหรือจากแหล่งอื่น

2.5.2.1 ภารกิจของกองช่างครอบคลุมหลายด้าน เช่น

1) การก่อสร้างและบำรุงรักษาถนน ทั้งถนนคอนกรีต ถนนลาดยาง และถนนลูกรังในเขตชุมชนหรือพื้นที่ชนบท

2) การวางระบบคูระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วมในช่วงฤดูฝน และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสมกับการอยู่อาศัย

3) การก่อสร้างอาคารสาธารณะ เช่น ศูนย์บริการประชาชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรือนของหน่วยงานท้องถิ่น

4) การดูแลโครงการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานอื่น ๆ เช่น ระบบไฟฟ้าส่องสว่างทางสาธารณะ การปรับภูมิทัศน์ในพื้นที่สาธารณะ หรือการจัดสรรพื้นที่สีเขียว

2.5.2.2 บุคลากรในกองช่าง ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ได้แก่

1) วิศวกรโยธา มีหน้าที่ออกแบบและตรวจสอบโครงสร้างของงานก่อสร้าง รวมถึงคำนวณวัสดุและควบคุมงบประมาณ

2) สถาปนิก ทำหน้าที่ออกแบบในเชิงสถาปัตยกรรมให้เหมาะสมกับภูมิทัศน์และบริบทของชุมชน

3) นายช่างโยธา และช่างเทคนิค รับผิดชอบงานภาคสนาม เช่น การตรวจหน้างาน การควบคุมการก่อสร้างให้เป็นไปตามแผนและมาตรฐานวิชาชีพ

4) เจ้าหน้าที่ธุรการกองช่าง ช่วยดูแลด้านเอกสาร การประสานงาน และการจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้าง

2.5.3 กระบวนการควบคุมงานก่อสร้าง

การควบคุมงานก่อสร้างในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้โครงการก่อสร้างเป็นไปตามเป้าหมาย สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายและระเบียบราชการที่กำหนด กระบวนการนี้มักแบ่งออกเป็นขั้นตอนหลัก ๆ ดังต่อไปนี้

2.5.3.1 การอนุมัติโครงการ

เป็นขั้นตอนเริ่มต้นของการดำเนินงานก่อสร้าง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนในพื้นที่จะเสนอความต้องการโครงการพัฒนา เช่น ถนนใหม่ ทางระบายน้ำ หรืออาคารสาธารณะต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านกลไกต่าง ๆ เช่น การประชาคม การร้องขอจากชุมชน หรือแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี ฝ่ายแผนงานและงบประมาณร่วมกับกองช่างจะทำการวิเคราะห์ความเหมาะสม ความคุ้มค่า ความจำเป็นเร่งด่วนและความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น ก่อนเสนอเรื่องเข้าสู่สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติงบประมาณ

2.5.3.2 การออกแบบและประมาณราคา

เมื่อโครงการได้รับอนุมัติแล้ว ฝ่ายช่างหรือกองช่างจะเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการออกแบบเบื้องต้นของโครงการ ไม่ว่าจะเป็นแบบก่อสร้าง ขนาด รูปแบบโครงสร้าง และรายละเอียดทางเทคนิค หากโครงการมีความซับซ้อนหรือใช้เทคโนโลยีเฉพาะทาง อปท. อาจพิจารณาว่าจ้างบริษัท

ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาดำเนินการออกแบบแทน นอกจากนี้กองช่างยังต้องจัดทำเอกสารแบบรูปรายการ (Drawing and Bill of Quantities) และการประมาณราคากลางของโครงการ โดยอ้างอิงตามราคากลางของกรมบัญชีกลางหรือหน่วยงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเป็นทางการ

2.5.3.3 การจัดซื้อจัดจ้าง

เมื่อมีแบบและราคากลางแล้ว โครงการจะเข้าสู่กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์เรื่องความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และแข่งขันอย่างเป็นธรรม วิธีการจัดจ้างอาจแตกต่างกันไปตามวงเงินและประเภทของโครงการ เช่น

1) การประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bidding)

2) การสอบราคา

3) การคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

เมื่อได้ผู้รับจ้างแล้วจะมีการลงนามในสัญญาว่าจ้างและมอบหมายให้วิศวกรประจำ อปท. หรือเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานเป็นผู้กำกับ ดูแลการก่อสร้าง

4) การตรวจสอบและควบคุมคุณภาพ

ในระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการก่อสร้าง อปท. จะมีเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงาน เช่น วิศวกรโยธา นายช่างโยธา หรือสถาปนิก เป็นผู้ตรวจสอบการดำเนินงานในแต่ละระยะว่าเป็นไปตามแบบแปลน สเปกวัสดุ และเงื่อนไขในสัญญาหรือไม่การควบคุมคุณภาพมีทั้งในด้าน

4.1) ความถูกต้องตามวิศวกรรม

4.2) ความปลอดภัยของโครงสร้าง

4.3) การใช้วัสดุให้ได้มาตรฐาน

4.4) การดำเนินการในระยะเวลาที่กำหนด

หากพบข้อบกพร่อง ฝ่ายช่างมีอำนาจในการสั่งหยุดงานชั่วคราว หรือให้แก้ไขทันทีเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาภายหลัง

5) การตรวจรับงาน

เมื่อผู้รับจ้างดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จตามสัญญา อปท. จะดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับงาน ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เช่น วิศวกร พัสดุ และตัวแทนหน่วยงานผู้ใช้งาน (เช่น ศูนย์เด็กเล็ก หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล) เพื่อเข้าตรวจสอบสภาพงานอย่างละเอียดหากผลการตรวจรับเป็นที่น่าพอใจ และตรงตามสัญญา อปท. จะดำเนินการตรวจรับและชำระเงินตามงวดงานให้แก่ผู้รับจ้าง พร้อมทั้งจัดทำเอกสารรายงานส่งมอบโครงการเข้าสู่ระบบการใช้งานต่อไป

ในกรณีที่ตรวจพบปัญหาหรือความเสียหายที่เกิดจากการก่อสร้าง อปท. มีสิทธิ์ในการเรียกร้องให้ผู้รับจ้างดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลารับประกันผลงานตามที่กฎหมายกำหนด

สรุปว่า กระบวนการควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน เพื่อให้การก่อสร้างมีคุณภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและเกิดความคุ้มค่าต่อการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน

อย่างไรก็ตามความสำเร็จของกระบวนการนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น ศักยภาพของบุคลากรท้องถิ่น ความเข้าใจในระเบียบข้อกฎหมาย ความสามารถในการบริหารจัดการโครงการ และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในทุกขั้นตอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างยั่งยืนในระดับท้องถิ่นอย่างแท้จริง

2.5.4 ปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมงานก่อสร้าง

แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จะมีกรอบกฎหมาย ระเบียบราชการ และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับการควบคุมงานก่อสร้าง แต่ในการปฏิบัติจริงยังคงเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และคุณภาพของโครงการก่อสร้างในพื้นที่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้:

2.5.4.1 ขาดแคลนบุคลากรด้านวิศวกรรมที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ อปท. หลายแห่งในอำเภอเมืองมหาสารคามประสบปัญหาการขาดแคลนวิศวกรโยธา สถาปนิก หรือนายช่างที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายควบคุมอาคารกำหนด ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการออกแบบควบคุมงานหรือรับรองผลงานก่อสร้างได้ตามมาตรฐาน

ในบางกรณี อปท.จำเป็นต้องจ้างวิศวกรหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกในลักษณะรายโครงการ ซึ่งเพิ่มต้นทุนและลดความต่อเนื่องในการควบคุมงาน ขณะเดียวกัน เจ้าหน้าที่ประจำที่ไม่มีใบอนุญาตวิชาชีพก็ไม่สามารถลงนามหรือรับผิดชอบงานด้านวิศวกรรมได้โดยตรงทำให้เกิดข้อจำกัดทางกฎหมายในการดำเนินโครงการ

2.5.4.2 ความล่าช้าในการจัดซื้อจัดจ้างและการเบิกจ่ายงบประมาณ แม้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างจะอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่ชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่าหลายโครงการประสบปัญหาความล่าช้าในการดำเนินการ ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำเอกสาร ประกาศเชิญชวนไปจนถึงการพิจารณาผลการประมูล ซึ่งมักเกิดจากข้อจำกัดด้านบุคลากร ความซับซ้อนของระเบียบ หรือข้อท้วงติงจากหน่วยตรวจสอบภายใน

นอกจากนี้ ขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณยังต้องผ่านการตรวจสอบหลายชั้น ซึ่งหากเอกสารไม่สมบูรณ์หรือขาดความชัดเจน ก็อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการจ่ายเงินแก่ผู้รับจ้าง กระทบต่อความต่อเนื่องของงานก่อสร้างและบางกรณีถึงขั้นทำให้ผู้รับจ้างถอนตัวหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อได้

2.5.4.3 การแทรกแซงทางการเมืองท้องถิ่น ในบางกรณีโครงการก่อสร้างอาจถูกแทรกแซงจากผู้มีอำนาจทางการเมืองในท้องถิ่น เช่น สมาชิกสภา อบต. หรือผู้นำชุมชนบางรายที่พยายามผลักดันโครงการที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสีย หรือแทรกแซงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อเอื้อประโยชน์แก่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

การแทรกแซงเช่นนี้ นอกจากจะบั่นทอนความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของ อปท. แล้ว ยังอาจนำไปสู่การจัดทำโครงการที่ไม่ตอบโจทย์ความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงและเสี่ยงต่อปัญหาด้านจริยธรรมและการทุจริตในระบบราชการท้องถิ่น

2.5.4.4 การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามตรวจสอบโครงการแม้ระบบราชการจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการหรือให้ข้อเสนอแนะผ่านกลไกประชาคมท้องถิ่น แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และโอกาสในการติดตามตรวจสอบโครงการอย่างใกล้ชิด

อุปสรรคนี้เกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ความไม่โปร่งใสของข้อมูล การสื่อสารระหว่าง อปท. กับชุมชนที่ไม่ทั่วถึง หรือความเฉยเมยของประชาชนต่อบทบาทภาคประชาสังคม ซึ่งทำให้การควบคุมถ่วงดุลภาคประชาชนอ่อนแอ และเปิดช่องให้เกิดความบกพร่องในการดำเนินโครงการได้ง่ายขึ้น

สรุปว่า ปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมงานก่อสร้างที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม เผชิญเป็นผลสืบเนื่องจากทั้งปัจจัยภายในองค์กร เช่น ความสามารถของบุคลากร ระบบราชการที่ซับซ้อน และปัจจัยภายนอก เช่น บริบททางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน การแก้ไขปัญหาเหล่านี้ จึงต้องอาศัยการวางแผนระยะยาว การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การปรับปรุงระบบราชการให้คล่องตัวและการเสริมสร้างกลไกภาคประชาชนให้เข้มแข็ง เพื่อให้การควบคุมงานก่อสร้างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

สุธรรม เงินมีศรี (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพงานก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดการคุณภาพของงานก่อสร้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดชลบุรี โดยประเมินการบริหารจัดการงานก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดชลบุรี จากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดชลบุรี ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ หัวหน้าส่วนโยธา หรือผู้อำนวยการกองช่างในเขตจังหวัดชลบุรีขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 48 แห่ง ด้วยแบบสอบถาม โดยการประยุกต์ใช้แนวคิดและหลักการ Maturity Model ทำการแบ่งระดับการประเมิน (Maturity Level Evaluation System: MLES) ออกเป็น 5 ระดับ จากผลการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่า มีองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนร้อยละ 6.25 ที่ไม่ผ่านการประเมินระดับที่ 1 ร้อยละ 4.17 มีระดับ MLES อยู่ที่ระดับที่ 1 ร้อยละ 31.25 มีการจัดการงานก่อสร้างอยู่ในระดับที่ 2 ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการจัดการด้านงานก่อสร้าง ในระดับที่ 3 และ 4 เท่ากันที่จำนวนร้อยละ 6.25 และองค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการประเมินอยู่ที่ระดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 45.83 และจากการศึกษาระดับความสำคัญของปัญหาการบริหารจัดการงานก่อสร้างในด้านต่าง ๆ พบว่า ปัญหาจากการสำรวจเพื่อการออกแบบมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาจากการออกแบบและการประมาณการ การควบคุมงานก่อสร้าง การตรวจงานก่อสร้าง และการติดตามผลงาน งานซ่อมบำรุงและการคืนเงินประกันสัญญามีระดับปัญหาอยู่ที่ระดับมาก นอกจากนี้พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรีมีจุดเด่นที่มีการศึกษาข้อกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ก่อนดำเนินโครงการ และมีจุดด้อยที่ขาดแคลนบุคลากรในการจัดการงานก่อสร้างให้สมบูรณ์

ประพัน ไพรอังกูร (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการบริหารองค์การด้านงานก่อสร้างสนามกีฬา อำเภอของกรมพลศึกษา การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารองค์การด้านงานก่อสร้างสนามกีฬาอำเภอของกรมพลศึกษา 2) ศึกษาการเพิ่มประสิทธิผลการก่อสร้างสนามกีฬาอำเภอของกรมพลศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลและการบริหารองค์การด้านงานก่อสร้างสนามกีฬาอำเภอของกรมพลศึกษา และ 4) แสวงหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลของการบริหาร

องค์การด้านงานก่อสร้างสนามกีฬาอำเภอของกรมพลศึกษาขอบเขตการวิจัยเป็นการศึกษาพื้นที่การก่อสร้างสนามกีฬาอำเภอของกรมพลศึกษาที่ดำเนินการก่อสร้าง ในปี 2555 จำนวน 21 แห่ง และปี 2556 จำนวน 30 แห่ง ทำการศึกษาโดยการทอดแบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานก่อสร้างสนามกีฬาอำเภอของกรมพลศึกษา ซึ่งประกอบด้วย บุคลากรของหน่วยงานดังต่อไปนี้ 1) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2) กรมพลศึกษา 3) สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด 4) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ 5) บริษัทรับเหมาก่อสร้าง จำนวน 2,159 ตัวอย่าง นำข้อมูลมาวิเคราะห์ สรุป และอภิปรายผล ด้วยวิธีการเชิงปริมาณด้วยค่าสถิติ Canonical Correlation และ Path Analysis ตามสมมุติฐานการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ด้วยคำถามเชิงลึกในการลงพื้นที่จริง และการสังเกตการณ์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประสิทธิผลและการบริหารองค์การด้านงานก่อสร้างสนามกีฬาอำเภอของกรมพลศึกษามาสนับสนุนข้อค้นพบของการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยและผลการทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลในการปรับตัวขององค์การการบรรลุเป้าหมายที่ทันต่อเวลา และ คุณภาพของงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน ในขณะเดียวกันการบริหารองค์การด้านงานก่อสร้างสนามกีฬา อำเภอของกรมพลศึกษาในการวางแผนระดับนโยบาย การวางแผนกลยุทธ์ และแผนดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน เช่นเดียวกัน ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Canonical พบว่า การวางแผนระดับนโยบาย การวางแผนกลยุทธ์และแผนดำเนินการมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในด้านคุณภาพของงานที่เป็นไปตามมาตรฐาน มีต้นทุนการดำเนินงานที่เหมาะสม และมีความรู้ความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติจากผลการศึกษาเบื้องต้นนำไปสู่การสร้างตัวแบบประสิทธิผลของการบริหารองค์การด้านงานก่อสร้างสนามกีฬาอำเภอของกรมพลศึกษา โดยการวิเคราะห์เส้นทางทำให้พบแนวทางการบริหารองค์การ ด้านงานก่อสร้างสนามกีฬาอำเภอของกรมพลศึกษาที่มีประสิทธิผล โดยเฉพาะกรมพลศึกษาควรมุ่งเน้น ที่การวางแผน ที่มีการวางแผนระดับนโยบาย การวางแผนกลยุทธ์ และแผนดำเนินงาน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิผลในด้านคุณภาพของงานที่เป็นไปตามมาตรฐาน มีต้นทุนการดำเนินงานที่เหมาะสม และมีความรู้ความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติ เมื่อกรมพลศึกษาดำเนินการตามตัวแบบดังกล่าวแล้วมีโอกาสที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลของการบริหารองค์การด้านงานก่อสร้างสนามกีฬาอำเภอของกรมพลศึกษาได้ในอนาคต

วิเชียร ชาลี (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมงานก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี วัตถุประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการควบคุมงานก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และเพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในงานควบคุมงานก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีการก่อสร้างในภาครัฐโดยการวิจัยครั้งนี้สำรวจจากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่ทำหน้าที่ควบคุมงานก่อสร้าง ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เช่น ผู้อำนวยการสำนักการช่างผู้อำนวยการส่วนหัวหน้าฝ่ายวิศวกร สถาปนิก นายช่างโยธา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมงานก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 113 ชุด สอบถามไปยังเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาทั้งหมดในการวิเคราะห์ผลได้ใช้โปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เป็นต้น จากการวิเคราะห์ทางสถิติ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการควบคุมงาน

ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กเป็นอันดับแรก คือ ด้านคุณสมบัติของผู้ควบคุมงานก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ($\overline{X}$ = 4.02) ปัจจัยอันดับที่สอง คือ ด้านรูปแบบและมาตรฐานงานก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ($\overline{X}$ = 3.97) ปัจจัยอันดับที่สาม คือ ด้านเอกสารสัญญา ($\overline{X}$ = 3.76) ปัจจัยอันดับที่สี่ คือ ด้านลักษณะกายภาพของโครงการ ($\overline{X}$ = 3.65) ปัจจัยอันดับที่ห้า คือ ด้านฝีมือแรงงานและเครื่องจักร ($\overline{X}$ = 3.55) ปัจจัยอันดับที่หก คือ ด้านการบริหารจัดการ ($\overline{X}$ = 3.42) และปัจจัยด้านสุดท้าย คือ ปัจจัยด้านการเงิน ($\overline{X}$ = 3.19)

สมชาย วงศ์คำ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ปัจจัยด้านทรัพยากรและกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพและความสำเร็จของโครงการก่อสร้าง ผลการวิจัย พบว่า การจัดหาวัสดุก่อสร้างที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพเหมาะสมกับลักษณะของโครงการและสอดคล้องกับข้อกำหนดทางวิศวกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดปัญหาการแก้ไขงานซ้ำ ลดความสูญเสียจากการใช้วัสดุที่ไม่ได้คุณภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างโดยรวม นอกจากนี้งานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดระบบคัดเลือกและตรวจสอบวัสดุที่ชัดเจนจะส่งผลให้การควบคุมงานก่อสร้างเป็นไปอย่างยากลำบากและอาจกระทบต่อความแข็งแรงและความปลอดภัยของโครงสร้างในระยะยาว

พัษฐ์ชิยาดา ยุพัฒน์ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เป็นปัญหาต่อประสิทธิภาพการบริหารควบคุมงานก่อสร้างในกรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นปัญหาต่อประสิทธิภาพการบริหารควบคุมงานก่อสร้าง และเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารควบคุมงานก่อสร้างในกรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชากลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้รับเหมาก่อสร้าง หรือผู้ควบคุมงานก่อสร้างที่มีประสบการณ์ทางาน อย่างน้อย 5 ปี จากบริษัทก่อสร้างชั้นนาในกรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชาการเลือกตัวอย่างแบบสุ่มตามวัตถุประสงค์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน หรือน้อยกว่าหากพบว่าเกิดความอิ่มตัวของข้อมูลผู้รับเหมาก่อสร้าง หรือผู้ควบคุมงานก่อสร้างที่มีประสบการณ์ทำงาน อย่างน้อย 5 ปี ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่เป็นปัญหาต่อประสิทธิภาพการบริหารควบคุมงานก่อสร้างในกรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา มีปัจจัยด้านต้นทุน เวลา แรงงาน วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ ข้อบังคับ หรือกฎหมาย ความปลอดภัยในการทำงาน และสภาพแวดล้อม ทั้งนี้ปัจจัยที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ปัจจัยด้านต้นทุน รองลงมาคือ ปัจจัยด้านแรงงาน ปัจจัยด้านวัสดุ ปัจจัยด้านเครื่องมืออุปกรณ์ ปัจจัยด้านเวลา ปัจจัยด้านความปลอดภัยในการทำงาน ปัจจัยด้านข้อบังคับหรือกฎหมาย และสภาพแวดล้อม ตามลำดับ และเนื่องจากทุกปัจจัยเป็นปัจจัยสำคัญในการทางานก่อสร้างซึ่งขาด ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งไม่ได้ทุกปัจจัยมีค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดต้นทุนทั้งสิ้น จึงส่งผลให้ปัจจัยด้านต้นทุนเป็นปัจจัยที่มีเป็นปัญหาต่อประสิทธิภาพการบริหารควบคุมงานก่อสร้างมากที่สุด หากควบคุมปัจจัยทุกด้านได้ดี ก็จะสามารถควบคุมต้นทุนได้ก่อให้เกิดกำไร ภายใต้คุณภาพงานที่ตรงตามข้อกำหนดของลูกค้าถือว่าเป็นการควบคุมงานก่อสร้างอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

รุ่งอรุณ กระแสร์สินธุ์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารที่ทำการแห่งใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในการก่อสร้างสำนักงานแห่งใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่ง ในอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในการก่อสร้างสำนักงานแห่งใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ไปใช้ในการแก้ปัญหาการก่อสร้างสำนักงานแห่งใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ผลจากการสำรวจทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนในการก่อสร้างสำนักงานแห่งใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทำให้ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ และนำผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจในการก่อสร้างสำนักงานแห่งใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้แบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว จำนวน 390 ราย ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS ผลการศึกษา พบว่า การก่อสร้างอาคารที่ทำการแห่งใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถแก้ปัญหาในประเด็นต่าง ๆ ได้มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.21 คิดเป็นร้อยละ 84.2 เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่าสามารถแก้ปัญหาความปลอดภัยของการเดินทางเข้า-ออกของสำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวได้มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.25 คิดเป็นร้อยละ 85.0 รองลงมา คือ สามารถแก้ปัญหาที่ตั้งของหน่วยงานอื่นในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น หน่วยงาน อปพร. หน่วยงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการ บ้านพักเจ้าหน้าที่และการใช้ห้องประชุม การใช้ระบบสารสนเทศของประชาชนผู้มาใช้บริการและแหล่งเรียนรู้ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.24 คิดเป็นร้อยละ 84.8 เท่ากันมีประโยชน์และความคุ้มค่าของการก่อสร้างอาคารสำนักงานใหม่แห่งใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ย 4.21 คิดเป็นร้อยละ 84.2 และประชาชนมีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.3 ในการก่อสร้างสำนักงานแห่งใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อเสนอแนะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ต้องมีการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์การก่อสร้างที่ทำการแห่งใหม่ให้ประชาชนทราบโดยเร็วจะต้องมีการกำกับ และติดตามประเมินผล นำผลการประเมินมาทำการปรับปรุงแก้ไขอย่างรวดเร็วต้องจัดทำแผนสื่อประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย ชัดเจนเข้าใจง่ายทุกชนิด เช่น สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม สื่อมวลชนและสื่อโสตทัศน์หรือป้ายประกาศหรือโปสเตอร์ แผ่นพับ ใบปลิวให้เด่น สะดุดตา มีสีสันที่สวยงาม มีภาพและตัวอักษรที่ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง เพื่อประชาชนทราบและรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการก่อสร้างสำนักงานแห่งใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

สุรชัย พงษ์พานิช (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการก่อสร้างภาครัฐในระดับท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการเงินเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารและการควบคุมงานก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้การมีแผนงบประมาณที่ชัดเจนตั้งแต่ระยะเริ่มต้นโครงการ การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงานและกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน รวมถึงการกำหนดกรอบการใช้จ่าย

ที่เป็นระบบและตรวจสอบได้ ล้วนเป็นกลไกที่ช่วยลดปัญหาความล่าช้าในการดำเนินงานและเพิ่มความสามารถของหน่วยงานในการควบคุมงานก่อสร้างให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบโดยเฉพาะการติดตามความก้าวหน้าในการเบิกจ่ายและการเชื่อมโยงงบประมาณกับผลการดำเนินงานของโครงการมีส่วนช่วยให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าและคุณภาพของงานก่อสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การบริหารโครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ และสามารถลดความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างเป็นรูปธรรม

กฤษณพงค ฟองสินธุ์ และภัทร์อร ฟองสินธุ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการควบคุมคุณภาพโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานภายใต้การควบคุมดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการควบคุมคุณภาพโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานภายใต้การควบคุมดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการรวบรวมข้อมูลจากวิศวกร หัวหน้าส่วนโยธา นายช่างโยธา ผู้ช่วยช่างโยธา หรือผู้ที่มีหน้าที่ในการผู้ควบคุมงานและตรวจงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในจังหวัดอุตรดิตถ์ แพร่ และน่าน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 120 ตัวอย่าง จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุตรดิตถ์ แพร่ และน่าน จำนวน 60 แห่ง ๆ ละ 2 ชุด โดยใช้แบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์และเรียงลำดับค่าดัชนีความรุนแรง ซึ่งเป็นการรวมค่าระดับความถี่และระดับความรุนแรงของแต่ละปัจจัยเพื่อหาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการควบคุมคุณภาพโครงการก่อสร้าง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านการเงิน 3) ด้านเครื่องจักร 4) ด้านวัสดุ 5) ด้านบริหารจัดการ จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการควบคุมคุณภาพโครงการก่อสร้างมากที่สุด ได้แก่ การจัดซื้อวัสดุเข้าโครงการมีความล่าช้า และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการควบคุมคุณภาพโครงการก่อสร้างน้อยที่สุด ได้แก่ การประหยัดค่าใช้จ่ายในด้านความปลอดภัย

ธีระศักดิ์ ชูศรี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศักยภาพบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทของความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ของบุคลากรที่รับผิดชอบงานก่อสร้างต่อประสิทธิภาพการควบคุมโครงการ ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ด้านมาตรฐานงานก่อสร้าง ความเข้าใจในข้อกำหนดทางวิศวกรรม และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ควบคุมงาน มีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบคุณภาพงานและการติดตามความก้าวหน้าของโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโครงการก่อสร้างที่มีความซับซ้อนหรือมีข้อจำกัดด้านงบประมาณและระยะเวลา งานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าบุคลากรที่มีความพร้อมด้านทักษะและประสบการณ์จะสามารถวิเคราะห์ปัญหาเชิงเทคนิคได้อย่างรอบคอบ ป้องกันความผิดพลาดในการดำเนินงาน และลดการแก้ไขงานซ้ำ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพและความคุ้มค่าของโครงการก่อสร้างในภาพรวม

ศิริพร แสงทอง (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จของโครงการก่อสร้างภาครัฐโดยให้ความสำคัญกับความพร้อมของทรัพยากรและเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการก่อสร้าง ผลการวิจัย พบว่า ความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้าง รวมถึงการมีเครื่องมือทดสอบคุณภาพที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน เป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่ช่วยให้ผู้ควบคุมงานสามารถตรวจสอบงานก่อสร้างได้อย่างถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐานทางวิศวกรรม และสามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้อย่างทันท่วงที งานวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการมีวัสดุและอุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานอย่างเพียงพอ มีส่วนช่วยลดความล่าช้า

ในการดำเนินโครงการและส่งผลให้โครงการก่อสร้างแล้วเสร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งมีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

สยาม ยิ้มศิริ และวรรณาวรางค์ รัตนานิคม (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานก่อสร้างถนนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาล งานวิจัยนี้ ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานก่อสร้างถนนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดพื้นที่การศึกษาเป็นเทศบาลเมืองที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 10 แห่ง และรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหารองค์กร โดยศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในผลกระทบ 3 มิติ ได้แก่ เวลา (Time), ค่าใช้จ่าย (Cost) และคุณภาพ (Quality) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย และประมวลผลการวิจัยด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาด้วยดัชนีความรุนแรงของปัญหา (Severity index: S.I.) เพื่อคัดเลือกปัจจัยที่เป็นปัญหาสำคัญ

กนกวรรณ ศรีสุข (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณกับประสิทธิผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ระบบการเบิกจ่ายงบประมาณและกลไกการติดตามตรวจสอบของหน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า หน่วยงานที่มีระบบการเบิกจ่ายงบประมาณที่มีความคล่องตัว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนจะมีประสิทธิภาพในการกำกับและควบคุมโครงการสูงกว่าหน่วยงานที่ขาดระบบดังกล่าวอย่างชัดเจน ทั้งในด้านการควบคุมระยะเวลา คุณภาพ และต้นทุนของโครงการ การบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการจัดสรรทรัพยากรเพื่อใช้จ่ายในโครงการเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำกับดูแล ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาท้องถิ่น หากหน่วยงานมีระบบติดตามการใช้จ่ายที่เชื่อมโยงกับผลสัมฤทธิ์ของโครงการจะช่วยให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที และยกระดับคุณภาพของการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ณัฐวุฒิ เกษมสุข และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างของหน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่น โดยมุ่งวิเคราะห์กระบวนการจัดการวัสดุในทุกขั้นตอนตั้งแต่การคัดเลือก การจัดหา การจัดเก็บ ไปจนถึงการตรวจสอบคุณภาพวัสดุก่อสร้าง ผลการวิจัย พบว่า หน่วยงานที่มีการจัดการวัสดุอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามหลักวิชาการ จะสามารถควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างได้ดีกว่าหน่วยงานที่ขาดระบบดังกล่าวอย่างชัดเจน งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าการบริหารจัดการด้านวัสดุไม่ได้เป็นเพียงกิจกรรมสนับสนุนการก่อสร้างเท่านั้น แต่เป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงโดยตรงกับประสิทธิภาพการควบคุมงานก่อสร้าง ทั้งในด้านคุณภาพ ความคุ้มค่า และความยั่งยืนของโครงการ

ปรียานุช วัฒนชัย (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโครงการก่อสร้างภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องผ่านการฝึกอบรม การถ่ายทอดความรู้จากผู้มีประสบการณ์และการเรียนรู้จากสถานการณ์การทำงานจริง มีส่วนสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และบริหารจัดการโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบจะมีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน สามารถควบคุมคุณภาพและความก้าวหน้าของโครงการก่อสร้างให้เป็นไปตามแผนงานและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการ

วสุนันท์ สายน้าผึ้ง และสุธาริน สถาปิตานนท์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการจะช่วยให้การบริหารโครงการมีโอกาสประสบความสำเร็จมากขึ้น งานวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการก่อสร้างด้วยวิธีการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจผ่านแบบสอบถาม จำนวน 150 ชุด โดยรวบรวมความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานฝ่ายผู้รับเหมาและบริษัทที่ปรึกษาควบคุมงานในโครงการก่อสร้างคอนโดมิเนียมการวิเคราะห์สามารถจัดกลุ่มปัจจัยได้ 4 ปัจจัย 31 ตัวแปร คือ ประสิทธิภาพของการบริหารโครงการก่อสร้างศักยภาพในการบริหารทรัพยากรและไซต์งานมาตรการป้องกันข้อพิพาทและปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงาน และผลกระทบทางการเมืองและสภาพเศรษฐกิจ โดยประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ ความต่อเนื่องในการดำเนินงานก่อสร้าง ความพร้อมใช้งานของแรงงาน และการประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ตามลำดับผลจากงานวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการบริหารโครงการก่อสร้างคอนโดมิเนียมเพื่อให้ประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น

สิทธิโชค สุนทรโอภาส และทวีศักดิ์ วงศ์ยืน (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างอาคารสูงในเขตกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาเขตห้วยขวาง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาหาปัจจัยและลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างอาคารสูง โดยเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรตั้งแต่ระดับ โฟร์แมน วิศวกรสนาม วิศวกรโครงการ และผู้จัดการโครงการที่ทำงานอยู่ในโครงการงานก่อสร้างอาคารสูงในเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างอาคารสูง ในเขตกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาเขตห้วยขวาง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้วยค่าเฉลี่ย 3.40 และปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างอาคารสูงอยู่ในระดับมาก คือ ด้านบุคลากร ค่าเฉลี่ย 3.59 ด้านการเงินด้วยค่าเฉลี่ย 3.53 และด้านเครื่องมือและเครื่องจักร ค่าเฉลี่ย 3.50 ส่วนปัจจัยด้านวัสดุและด้านบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.22 และ 3.20 ตามลำดับ และจากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ลักษณะทั่วไปของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน เช่น อายุ ประสบการณ์การทำงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติและอื่น ๆ ที่ต่างกันมีผลทำให้กลุ่มเจ้าของโครงการกับผู้รับเหมางานมีทัศนคติต่อระดับความสำคัญของปัจจัยด้านบุคลากร และด้านวัสดุมีผลต่อการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างอาคารสูง ส่วนด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการ ด้านเครื่องมือและเครื่องจักรกลไม่ถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ธีร มฤทุสาธิรสุ และวิชิต อู่อ้น (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุของการควบคุมโครงการก่อสร้างอาคารที่ส่งผลต่อคุณภาพการออกแบบอาคาร และความสำเร็จของการก่อสร้าง บทความนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการควบคุมโครงการก่อสร้างอาคาร, คุณภาพการออกแบบอาคาร และความสำเร็จของการก่อสร้าง 2) ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุของการควบคุมโครงการก่อสร้างอาคารที่ส่งผลต่อคุณภาพการออกแบบอาคารและความสำเร็จของการก่อสร้าง และ 3) เพื่อสร้างแบบจำลองของปัจจัยเชิงสาเหตุของการควบคุมโครงการก่อสร้างอาคารที่ส่งผลต่อคุณภาพการออกแบบอาคาร และความสำเร็จของการก่อสร้าง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติโมเดลสมการโครงสร้าง ผลการวิจัย พบว่า การวางแผนทรัพยากรส่งผลต่อการควบคุมโครงการก่อสร้างอาคาร

การวางแผนทรัพยากรส่งผลต่อคุณภาพการออกแบบอาคารผ่านการควบคุมโครงการก่อสร้างอาคาร ความสามารถของผู้รับเหมาส่งผลต่อการควบคุมโครงการก่อสร้างอาคาร ความสามารถของผู้รับเหมาส่งผลต่อคุณภาพการออกแบบอาคารผ่านการควบคุมโครงการก่อสร้างอาคาร นโยบายการก่อสร้างส่งผลต่อการควบคุมโครงการก่อสร้างอาคาร นโยบายการก่อสร้างส่งผลต่อคุณภาพการออกแบบอาคารผ่านการควบคุมโครงการก่อสร้างอาคาร การควบคุมโครงการก่อสร้างอาคารส่งผลต่อคุณภาพการออกแบบอาคารและคุณภาพการออกแบบอาคารส่งผลต่อความสำเร็จของการก่อสร้าง ฉะนั้น ผู้ประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปเพิ่มคุณภาพการออกแบบอาคารและความสำเร็จของการก่อสร้างเพื่อระบุการวางแผนทรัพยากรประกอบกับความสามารถของผู้รับเหมา และนโยบายการก่อสร้างที่ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารสามารถนำไปสร้างคุณภาพการออกแบบอาคารและความสำเร็จของการก่อสร้างที่ดีได้

กฤษณพงค ฟองสินธุ์ (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่อการบริหารโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 57 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์และเรียงลำดับค่าดัชนีความรุนแรง ซึ่งเป็นการรวมค่าระดับความถี่และระดับความรุนแรงของแต่ละปัจจัยเพื่อหาปัจจัยที่มีผลกระทบทั้ง 5 ด้าน อันประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 2) ปัจจัยด้านการเงิน 3) ปัจจัยด้านเครื่องจักรในการก่อสร้าง 4) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง และ 5) ปัจจัยด้านขั้นตอนวิธีการก่อสร้าง ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กมากที่สุด คือ การขาดแคลนแรงงานเนื่องจากฤดูการทำการเกษตร มีค่าดัชนีความรุนแรงเท่ากับ 0.286 ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบน้อยที่สุด คือ การเกิดอุบัติเหตุในระหว่างก่อสร้าง มีค่าดัชนีความรุนแรงเท่ากับ 0.077 เมื่อพิจารณา 5 อันดับแรกของค่า S.I. สูงสุด พบว่า มีปัจจัยด้านการเงินถึง 3 ปัจจัย ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการบริหารความเสี่ยงทางด้านการเงินของบริษัทผู้รับเหมาโครงการก่อสร้างในอนาคต อีกทั้งนำผลการวิจัยปัจจัยต่าง ๆ ที่ระบุในการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณานโยบายการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์ (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานก่อสร้างและประสิทธิผลการบริหารงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชากร ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 18 แห่ง จำนวน 1,190 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรในการคำนวณของ (Yamane) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 299 คน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ

ในการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันในการหาค่าความสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านบุคลากรส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุด ประสิทธิผลการบริหารงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านระยะเวลามีประสิทธิผลการบริหารงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุด การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้านเครื่องจักร ปัจจัยด้านวัสดุในงานก่อสร้าง และปัจจัยด้านขั้นตอนวิธีการก่อสร้าง มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วยประสิทธิผลด้านคุณภาพงาน ด้านปริมาณงาน และด้านระยะเวลา พบว่า มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Lee and Santoso (2018) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านองค์กรที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการก่อสร้างภาครัฐในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเน้นกรณีศึกษาในประเทศอินโดนีเซีย เวียดนาม และฟิลิปปินส์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด ได้แก่ โครงสร้างองค์กร ความสามารถของผู้นำโครงการ ความชัดเจนของระบบตรวจสอบ และวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นผลลัพธ์ การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าการจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพสามารถลดข้อผิดพลาดและเพิ่มความสามารถในการควบคุมงานก่อสร้างอย่างยั่งยืน

Ndlovu and Tambo (2019) งานวิจัยนี้ สำรวจบทบาทของธรรมาภิบาล (Governance) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในระดับเทศบาล โดยใช้ข้อมูลจาก 15 เมืองในภูมิภาค Sub-Saharan Africa การวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความโปร่งใส ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพโครงการก่อสร้าง ผู้วิจัยเสนอว่าการสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนสามารถลดปัญหาการทุจริตและช่วยให้การควบคุมโครงการมีประสิทธิภาพมากขึ้น

Agyekum, Oyeyipo and Akinradewo (2020) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการก่อสร้างภาครัฐในประเทศกำลังพัฒนา โดยวิเคราะห์บทบาทของผู้ควบคุมโครงการและทีมงานในกระบวนการดำเนินงาน ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถทางวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และทักษะด้านการบริหารงานของผู้ควบคุมโครงการเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพงานและการบริหารระยะเวลาโครงการ งานวิจัยยังระบุว่า โครงการก่อสร้างที่ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีการจัดสรรบุคลากรที่ไม่เหมาะสม มักประสบปัญหาความล่าช้า ค่าใช้จ่ายบานปลาย และคุณภาพงานต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้

Hassan and Ahmed (2020) ความล่าช้าในการก่อสร้างภาคสาธารณะ: การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย การวิจัยนี้ มุ่งเน้นการวิเคราะห์สาเหตุของความล่าช้าในโครงการก่อสร้างของภาครัฐโดยใช้กรณีศึกษาในประเทศมาเลเซีย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก ได้แก่ หน่วยงานราชการ ผู้รับเหมา และผู้ออกแบบ รวมทั้งสิ้น 25 โครงการ ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ พบว่า ปัจจัย

ที่มีผลสูงสุดต่อความล่าช้า ได้แก่ ความล่าช้าในการเบิกงบประมาณ การเปลี่ยนแปลงแบบแปลนระหว่างดำเนินการ และความไร้ประสิทธิภาพในการตรวจสอบคุณภาพโครงการ ผู้วิจัยแนะนำให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมและประเมินโครงการในระดับท้องถิ่นเพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นในการบริหารและแก้ปัญหาเชิงระบบ

Jibat, Kebede and Feleke (2020) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยการดำเนินงานโครงการก่อสร้างอาคารสาธารณะในเขตอัสโซซา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโครงการก่อสร้างอาคารสาธารณะในเขตอัสโซซา ประเทศเอธิโอเปีย การศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกัน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแบบสอบถามและการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกค้า ที่ปรึกษา และผู้รับเหมาในโครงการก่อสร้างภาครัฐ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโครงการ ได้แก่ การวางแผนที่ไม่เหมาะสม ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้าและเกิดต้นทุนแฝง การจัดการโครงการที่ไม่มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านทรัพยากร เวลา และงบประมาณ และการขาดการสื่อสารที่ดีระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนและขัดแย้งในขั้นตอนต่าง ๆ ของโครงการ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ควรเสริมสร้างทักษะด้านการวางแผนและการจัดการโครงการให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง และพัฒนาแนวทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย เพื่อยกระดับคุณภาพการส่งมอบโครงการสาธารณะให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ทั้งในด้านเวลา งบประมาณ และคุณภาพ

Khlaifat, Al-Momani and Al-Mashaqbeh (2020) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในจอร์แดน: การสืบสวนเชิงประจักษ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุและวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการก่อสร้างในประเทศจอร์แดน โดยเน้นที่การปฏิบัติตามกรอบเวลา งบประมาณ และคุณภาพที่กำหนด การศึกษานี้ใช้ข้อมูลจากรายงานสรุปของโครงการก่อสร้างที่ดำเนินการในช่วง 15 ปีที่ผ่านมาในจอร์แดน เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการก่อสร้าง ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ เช่น การปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อกำหนดทางเทคนิค ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับต้นทุน เช่น การจัดการงบประมาณและการควบคุมค่าใช้จ่าย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเวลา เช่น การวางแผนและการจัดการตารางเวลา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสัญญา เช่น การเลือกประเภทสัญญาที่เหมาะสม และปัจจัยภายนอก เช่น สภาพอากาศและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

Osei-Kyei and Chan (2020) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จของโครงการก่อสร้างภาครัฐในหลายประเทศ โดยเน้นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโครงการ ผลการวิจัย พบว่า การจัดหาวัสดุที่มีคุณภาพเหมาะสมกับลักษณะโครงการและการมีเครื่องมือทดสอบวัสดุที่ได้มาตรฐาน มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มความสามารถของหน่วยงานในการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้าง ลดการแก้ไขงานซ้ำ และลดความล่าช้าในการดำเนินโครงการ งานวิจัยดังกล่าวสรุปว่าการบริหารจัดการด้านวัสดุเป็นองค์ประกอบเชิงโครงสร้างที่มีผลโดยตรงต่อความสำเร็จของการควบคุมงานก่อสร้างและเป็นปัจจัยพื้นฐานที่หน่วยงานภาครัฐควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

Santoso and Gallage (2020) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ในประเทศกำลังพัฒนา: กรณีศึกษาในศรีลังกา วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ในประเทศกำลังพัฒนาโดยใช้

ประเทศศรีลังกา เป็นกรณีศึกษาการวิจัยใช้วิธีผสมผสานระหว่างการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณผ่านแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ผลการศึกษาระบุปัจจัยวิกฤต 10 ประการ ที่มีอิทธิพลสูง ได้แก่ การขาดทักษะการบริหารและเทคนิคของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ความซับซ้อนของโครงการ การบริหารไซต์งานที่ไม่มีประสิทธิภาพ การวางแผนและจัดตารางเวลาที่ไม่เหมาะสม การประมาณระยะเวลาและงบประมาณที่ไม่แม่นยำ การแทรกแซงทางการเมือง และความเข้าใจในบริบทท้องถิ่นของประเทศ ปัจจัยเหล่านี้ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้รับเหมาและความสามารถของผู้บริหารโครงการ โดยผู้วิจัยเสนอให้มีการเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากร และปรับปรุงระบบการจัดการโครงการอย่างเป็นระบบเพื่อลดความล้มเหลวและเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ในประเทศกำลังพัฒนา

Gadisa and Zhou (2021) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการก่อสร้างภาครัฐ ในเอธิโอเปีย เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโครงการก่อสร้างภาครัฐในประเทศเอธิโอเปีย โดยใช้แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modelling: SEM) เป็นเครื่องมือหลักในการวิเคราะห์ ข้อมูลได้จากการรวบรวมปัจจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 58 ปัจจัย ผ่านการทบทวนวรรณกรรมและแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของโครงการ สามารถจำแนกออกเป็น 4 กลุ่มหลัก ได้แก่ 1) ความสามารถของผู้รับเหมา เช่น ทักษะในการจัดการไซต์งานและทรัพยากร 2) ความสามารถของเจ้าของโครงการ เช่น การวางแผนและการติดตามควบคุมโครงการ 3) ความเหมาะสมของกระบวนการออกแบบและการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น ความครบถ้วนของแบบแปลนและการจัดการสัญญา และ 4) ประสิทธิภาพในการบริหารสัญญา เช่น การชำระเงินล่าช้าและการเปลี่ยนแปลงขอบเขตงานอย่างไม่มีระบบ ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาขีดความสามารถของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ตลอดจนการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการโครงการอย่างเป็นระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และลดความล้มเหลวของโครงการก่อสร้างภาครัฐในประเทศกำลังพัฒนา

Love and Morrison (2021) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้จัดการโครงการและทีมงานในโครงการก่อสร้างภาครัฐ โดยให้ความสำคัญกับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ควบคู่กับความรู้ทางเทคนิค ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีความรู้ด้านเทคนิคและมีทักษะการสื่อสาร การประสานงานและภาวะผู้นำที่ดีจะสามารถลดข้อขัดแย้งในการทำงาน สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมงานก่อสร้างโดยรวม งานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าประสิทธิภาพการควบคุมงานก่อสร้างไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางเทคนิคเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับทักษะเชิงพฤติกรรมและการทำงานเป็นทีมของบุคลากรอีกด้วย

Zidane, Johansen and Ekambaram (2021) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การควบคุมคุณภาพในโครงการก่อสร้างภาครัฐในประเทศกลุ่มยุโรป โดยวิเคราะห์บทบาทของระบบการจัดการวัสดุและการตรวจสอบคุณภาพงานก่อสร้าง ผลการวิจัย พบว่า ความพร้อมและคุณภาพของวัสดุก่อสร้าง รวมถึงการมีระบบตรวจสอบวัสดุที่ได้มาตรฐานและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดข้อบกพร่องของงานก่อสร้างและเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมงานของผู้รับผิดชอบโครงการ งานวิจัยยังระบุว่าหากวัสดุที่ใช้ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดหรือขาดกระบวนการตรวจสอบที่เป็นระบบจะส่งผล

ให้การควบคุมงานก่อสร้างไม่มีประสิทธิภาพและเพิ่มความเสี่ยงต่อปัญหาคุณภาพงานและค่าใช้จ่ายที่เกินงบประมาณ

Zhang and Gao (2021) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการก่อสร้างของภาครัฐในประเทศจีน งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการก่อสร้างของภาครัฐในประเทศจีน โดยใช้แบบสอบถามกับผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมโยธาและการก่อสร้างภาครัฐ จำนวน 180 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วย Structural Equation Modeling (SEM) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้จัดการโครงการ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความชัดเจนของแผนงานโครงการ มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการบริหารโครงการ ทั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอแนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรในด้านการวางแผนล่วงหน้า การอบรมบุคลากร และการบริหารความเสี่ยงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมโครงการก่อสร้างภาครัฐ

Zhang and Wu (2022) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสามารถของบุคลากรภาครัฐในโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระยะยาว ผลการวิจัย พบว่า หน่วยงานที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ด้านมาตรฐานงานก่อสร้าง การใช้เทคโนโลยีในการควบคุมงานและการบริหารความเสี่ยงจะสามารถควบคุมคุณภาพและความก้าวหน้าของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าหน่วยงานที่ขาดการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ งานวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยเชิงกลยุทธ์ที่ช่วยยกระดับสมรรถนะของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารโครงการก่อสร้างอย่างยั่งยืน

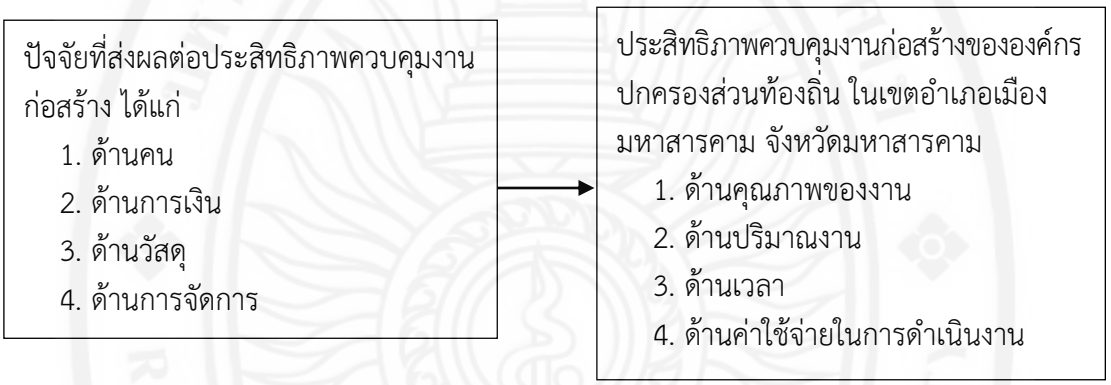
Brown and Wilson (2023) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ศักยภาพของเทคโนโลยีดิจิทัลในการยกระดับประสิทธิภาพการควบคุมงานก่อสร้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Governments) โดยเน้นการใช้งานระบบ Building Information Modeling (BIM), IoT และ Dashboard Monitoring System ในพื้นที่เทศบาลเมืองขนาดกลางในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยชี้ว่าการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวสามารถลดข้อผิดพลาดจากการสื่อสารภายในองค์กรได้ถึง 45% และเพิ่มความโปร่งใสในการติดตามความคืบหน้าโครงการกว่า 30% ผู้วิจัยแนะนำให้หน่วยงานท้องถิ่นวางแผนกลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีควบคู่กับการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

Tilde, Kunya, Mohammed and Sabo (2023) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลงานของผู้รับเหมาในการส่งมอบโครงการก่อสร้าง มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของผู้รับเหมาในการส่งมอบโครงการก่อสร้างในประเทศไนจีเรีย การวิจัยใช้การออกแบบแบบสำรวจ (Survey Research Design) โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้รับเหมาที่ทำงานร่วมกับองค์กรภาครัฐหรือเอกชนในเมืองบอชี (Bauchi) ประเทศไนจีเรีย ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อเลือกตัวอย่างจากประชากรทั่วไป แบบสอบถามถูกออกแบบเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเบื้องต้นจากผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของผู้รับเหมา ได้แก่ การวางแผนที่ไม่ดี (Poor Planning) ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.56 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89 นอกจากนี้ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ (Experience and Expertise) ของผู้รับเหมาถูกจัดอันดับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.95 การวิเคราะห์เพิ่มเติมชี้ให้เห็นว่าปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความสามารถ

ของผู้รับเหมา การประมาณการที่ไม่ถูกต้อง การจัดการการเปลี่ยนแปลง และปัญหาทางสังคมและเทคโนโลยี มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการส่งมอบโครงการก่อสร้าง จากผลการวิจัยผู้เขียนเสนอแนะให้ผู้รับเหมาให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมพนักงานระดับรองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งมอบโครงการ นอกจากนี้ รัฐบาลควรออกกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อควบคุมการดำเนินงานของโครงการก่อสร้างอย่างมีประสิทธิภาพ และหลีกเลี่ยงการมอบสัญญาให้กับผู้รับเหมาที่ไม่มีคุณสมบัติเหมาะสม

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยนำแนวคิดปัจจัยในการบริหารของ Harold Koontz and Heinz Weihrich (2007), Anthony and Govindarajan (2007), Daft (2010) and Fayol (1916) มาเป็นตัวแปรต้น และได้นำทฤษฎีเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพตามแนวคิดของ Peterson and Plowman (1953) มาเป็นตัวแปรตาม ซึ่งผู้วิจัย สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 1,065 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 291 คน โดยการใช้สูตรหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Yamane, 1973, p. 727)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \qquad (3\text{-}1)$$

กำหนดให้ N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

n แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

e แทน ค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ กำหนดให้ไม่เกิน .05 แทนค่าในสูตรได้

แทนค่า $n = \frac{1,065}{1 + 1,065(.05)^2}$

$n = 290.78$ คน

จำนวนเต็ม คือ $n = 291$ คน

ตารางที่ 3.1 รายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในจังหวัดมหาสารคาม

ลำดับ	ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	ประเภท อปท.	จำนวน บุคลากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	เทศบาลเมืองมหาสารคาม	เทศบาลเมือง	220	60
2	เทศบาลตำบลแวงน่าง	เทศบาลตำบล	90	25
3	เทศบาลตำบลเกิ้ง	เทศบาลตำบล	85	23
4	เทศบาลตำบลแก่งเลิงจาน	เทศบาลตำบล	95	26
5	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน	อบต.	65	18
6	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนหว่าน	อบต.	60	16
7	องค์การบริหารส่วนตำบลแวงน่าง	อบต.	60	16
8	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ	อบต.	55	15
9	องค์การบริหารส่วนตำบลเกิ้ง	อบต.	60	16
10	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง	อบต.	50	14
11	องค์การบริหารส่วนตำบลเขวา	อบต.	55	15
12	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขอนยาง	อบต.	65	18
13	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน	อบต.	50	14
14	องค์การบริหารส่วนตำบลเขวาไร่	อบต.	55	15
รวม			1,065	291

3.1.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และรวบรวมข้อมูลตามจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน

3.1.4 กลุ่มเป้าหมายการสัมภาษณ์

กลุ่มเป้าหมายการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) ปลัด เทศบาล จำนวน 3 คน 2) ผู้อำนวยการกองช่าง จำนวน 3 คน และ 3) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควบคุมงานก่อสร้าง จำนวน 4 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการบูรณาการจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับความคิดเห็นให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับความคิดเห็นให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

3.2.2 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อกำหนดประเด็นต่าง ๆ แล้วกำหนด เป็นข้อคำถามในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและนำมาปรับปรุง ให้เหมาะสมกับการศึกษาครั้งนี้

3.2.2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม แล้วนำไปใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

3.2.2.3 ร่างแบบสอบถาม นำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงในเนื้อหา และข้อเสนอแนะที่จะจัดทำเป็นต้นฉบับของแบบสอบถาม ซึ่งคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตั้งข้อคำถามให้ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย

3.2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบข้อคำถามหรือข้อความแต่ละข้อ และครอบคลุมเนื้อหาตามที่ต้องการศึกษาหรือไม่ เป็นตัวแทนของเนื้อหา ทั้งหมดที่ต้องการให้ถามหรือไม่ รวมถึงความสอดคล้องตามทฤษฎีหรือแนวคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงาน โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ โดยใช้วิธีหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดค่าดังนี้

+1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
-1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3.2.2.5 หากการประเมินดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 หมายความว่า แบบสอบถามมีความเที่ยงตรง สอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์

3.2.2.6 นำข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66-1.00 ไปทดลองใช้กับประชากรอื่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน

3.2.2.7 การค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970)

3.2.2.8 นำแบบสอบถามที่ได้จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2 ดำเนินการแจกแบบสอบถามโดยผู้วิจัยดำเนินการด้วยตัวเองและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้อธิบายขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมให้แก่ผู้ช่วยวิจัยให้เข้าใจก่อนและเก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่าง

3.3.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามเวลาที่กำหนดไว้

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.3.5 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

3.4.2 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามแต่ละฉบับที่ได้รับคืน

3.4.3 ลงรหัสในแบบสอบถาม ตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

ระดับประสิทธิภาพ มากที่สุด 5 คะแนน

ระดับประสิทธิภาพ มาก 4 คะแนน

ระดับประสิทธิภาพ ปานกลาง 3 คะแนน

ระดับประสิทธิภาพ น้อย 2 คะแนน

ระดับประสิทธิภาพ น้อยที่สุด 1 คะแนน

3.4.4 นำแบบสอบถามไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยกำหนดใช้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.3 สถิติทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) ใช้การเลือกตัวแปรโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Regression)

3.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จะใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และพรรณนาความ

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบการอธิบายตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย
2. ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย
3. ผลการวิจัย

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย เพื่อแปลความหมาย มีดังนี้

n	แทน	จำนวนหน่วยตัวอย่าง
$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
R	แทน	สัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที
X_1	แทน	ด้านคน
X_2	แทน	ด้านการเงิน
X_3	แทน	ด้านวัสดุ
X_4	แทน	ด้านการจัดการ
Y	แทน	ประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
$\hat{Y}$	แทน	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Z}$	แทน	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

* แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

4.3 ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	เพศ		
1.1	ชาย	125	57.08
1.2	หญิง	94	42.92
	รวม	219	100
2.	อายุ		
2.1	ต่ำกว่า 25 ปี	13	5.94
2.2	25-35 ปี	63	28.77
2.3	36-45 ปี	63	28.77
2.4	46-55 ปี	59	26.94
2.5	55 ปี ขึ้นไป	21	9.59

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	รวม	219	100
3.	ระดับการศึกษา		
3.1	ต่ำกว่าปริญญาตรี	36	16.44
3.2	ปริญญาตรี	157	71.69
3.3	ปริญญาตรีขึ้นไป	26	11.87
	รวม	100	219

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 219 คน จำแนก ได้ดังนี้

1. ด้านเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 57.08 และเพศหญิง จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 42.92

2. ด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 36-45 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 30.14 รองลงมา คือ อายุ 25-35 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 อายุ 46-55 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 26.94 อายุ 55 ปี ขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.59 และอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.94

3. ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 71.69 รองลงมา คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 16.44 และปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 11.87

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

2.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นราย

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1.	ด้านคน	3.80	0.58	มาก	1
2.	ด้านการเงิน	3.66	0.63	มาก	4
3.	ด้านวัสดุ	3.76	0.63	มาก	2
4.	ด้านการจัดการ	3.69	0.56	มาก	3
โดยรวม		3.71	0.60	มาก	-

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคน ($\overline{X}$ = 3.80) รองลงมา คือ ด้านวัสดุ ($\overline{X}$ = 3.76) ด้านการจัดการ ($\overline{X}$ = 3.69) ด้านการเงิน ($\overline{X}$ = 3.66) ตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

2.1 ด้านคน

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านคน

ข้อ	ด้านคน	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมงานก่อสร้างมีความรู้และความเข้าใจในด้านวิศวกรรมโยธาอย่างเพียงพอ	3.82	0.45	มาก
2.	บุคลากรมีทักษะในการวางแผน ตรวจสอบ และติดตามความก้าวหน้าของโครงการ ก่อสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.70	0.67	มาก
3.	บุคลากรสามารถสื่อสารและประสานงานกับผู้รับเหมาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.77	0.75	มาก
4.	บุคลากรมีประสบการณ์ตรงในการควบคุม และกำกับงานก่อสร้างในระดับพื้นที่	3.90	0.57	มาก
5.	บุคลากรสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการดำเนินงานก่อสร้างได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที	3.80	0.47	มาก
โดยรวม		3.80	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านคน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.80) เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ บุคลากรมีประสบการณ์ตรงในการควบคุม และกำกับงานก่อสร้าง ในระดับพื้นที่ ($\overline{X}$ = 3.90) รองลงมา คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมงานก่อสร้างมีความรู้และความเข้าใจ ในด้านวิศวกรรมโยธาอย่างเพียงพอ ($\overline{X}$ = 3.82) บุคลากรสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการดำเนินงานก่อสร้างได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที ($\overline{X}$ = 3.80) บุคลากรสามารถสื่อสารและประสานงานกับผู้รับเหมาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\overline{X}$ = 3.77) บุคลากรมีทักษะในการวางแผน ตรวจสอบ และติดตามความก้าวหน้าของโครงการก่อสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\overline{X}$ = 3.70) ตามลำดับ

2.2 ด้านการเงิน

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านการเงิน

ข้อ	ด้านการเงิน	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีเพียงพอต่อการดำเนินโครงการก่อสร้าง	3.58	0.43	มาก
2.	หน่วยงานสามารถเข้าถึงแหล่งงบประมาณพิเศษ หรืองบอุดหนุนเฉพาะกิจได้อย่างเหมาะสม	3.74	0.75	มาก
3.	การบริหารจัดการงบประมาณของหน่วยงานมีประสิทธิภาพและโปร่งใส	3.62	0.45	มาก
4.	หน่วยงานมีแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจนและสามารถติดตามตรวจสอบได้	3.58	0.86	มาก
5.	หน่วยงานมีมาตรการป้องกันการทุจริตหรือใช้จ่ายงบประมาณอย่างไม่เหมาะสมในทุกขั้นตอนของโครงการก่อสร้าง	3.78	0.68	มาก
	โดยรวม	3.66	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านการเงิน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.66) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ หน่วยงานมีมาตรการป้องกันการทุจริตหรือใช้จ่ายงบประมาณอย่างไม่เหมาะสมในทุกขั้นตอนของโครงการก่อสร้าง ($\overline{X}$ = 3.78) รองลงมา คือ หน่วยงานสามารถเข้าถึงแหล่งงบประมาณพิเศษ หรืองบอุดหนุนเฉพาะกิจได้อย่างเหมาะสม ($\overline{X}$ = 3.74) การบริหารจัดการงบประมาณของหน่วยงานมีประสิทธิภาพและโปร่งใส ($\overline{X}$ = 3.62) หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีเพียงพอต่อการดำเนินโครงการก่อสร้าง ($\overline{X}$ = 3.58) หน่วยงานมีแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจนและสามารถติดตาม ตรวจสอบได้ ($\overline{X}$ = 3.58) ตามลำดับ

2.3 ด้านวัสดุ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านวัสดุ

ข้อ	ด้านวัสดุ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	หน่วยงานสามารถจัดหาอุปกรณ์ทดสอบมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับควบคุมคุณภาพของงานก่อสร้างได้	3.64	0.57	มาก
2.	การจัดสรรวัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้างเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงาน	3.78	0.68	มาก
3.	คุณภาพของวัสดุก่อสร้างที่นำมาใช้มีมาตรฐานและสามารถตรวจสอบได้	3.65	0.54	มาก
4.	มีการวางระบบบริหารจัดการวัสดุ และอุปกรณ์เพื่อลดความสูญเสียและการสิ้นเปลือง	3.96	0.75	มาก
5.	วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการก่อสร้าง สามารถสนับสนุนให้งานแล้วเสร็จตามมาตรฐานและระยะเวลาที่กำหนด	3.78	0.62	มาก
	โดยรวม	3.76	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านวัสดุ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.76) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีการวางระบบบริหารจัดการวัสดุ และอุปกรณ์ เพื่อลดความสูญเสีย และการสิ้นเปลือง ($\overline{X}$ = 3.96) รองลงมา คือ การจัดสรรวัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้างเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงาน ($\overline{X}$ = 3.78) วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการก่อสร้าง สามารถสนับสนุนให้งานแล้วเสร็จตามมาตรฐานและระยะเวลาที่กำหนด ($\overline{X}$ = 3.78) คุณภาพของวัสดุก่อสร้างที่นำมาใช้มีมาตรฐานและสามารถตรวจสอบได้ ($\overline{X}$ = 3.65) หน่วยงานสามารถจัดหาอุปกรณ์ทดสอบมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับ ควบคุมคุณภาพของงานก่อสร้างได้ ($\overline{X}$ = 3.64) ตามลำดับ

2.4 ด้านการจัดการ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านการจัดการ

ข้อ	ด้านการจัดการ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	หน่วยงานมีการวางแผนงานโครงการก่อสร้างอย่างเป็นระบบและรอบคอบ	3.85	0.48	มาก
2.	มีการกำหนดเป้าหมายของโครงการก่อสร้างอย่างชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง	3.62	0.55	มาก
3.	มีการควบคุมและติดตามความก้าวหน้าของโครงการก่อสร้างอย่างต่อเนื่อง	3.66	0.61	มาก
4.	หน่วยงานมีระบบตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานที่สามารถสะท้อนข้อบกพร่องได้อย่างตรงจุด	3.56	0.38	มาก
5.	การประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกเป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ	3.78	0.80	มาก
	โดยรวม	3.69	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านการจัดการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.69) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ หน่วยงานมีการวางแผนงานโครงการก่อสร้างอย่างเป็นระบบและรอบคอบ ($\overline{X}$ = 3.85) รองลงมา คือ การประสานงานระหว่างหน่วยงานภายใน และภายนอกเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ($\overline{X}$ = 3.78) มีการควบคุมและติดตามความก้าวหน้าของโครงการก่อสร้างอย่างต่อเนื่อง ($\overline{X}$ = 3.66) มีการกำหนดเป้าหมายของโครงการก่อสร้างอย่างชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง ($\overline{X}$ = 3.62) หน่วยงานมีระบบตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานที่สามารถสะท้อนข้อบกพร่องได้อย่างตรงจุด ($\overline{X}$ = 3.56) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

3.1 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ข้อ	ประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1.	ด้านคุณภาพของงาน	3.57	0.47	มาก	4
2.	ด้านปริมาณงาน	4.18	0.36	มาก	1
3.	ด้านเวลา	3.56	0.61	มาก	3
4.	ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	3.66	0.95	มาก	2
โดยรวม		3.69	0.67	มาก	-

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.69) เมื่อพิจารณา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านปริมาณงาน ($\overline{X}$ = 4.18) รองลงมา คือ ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 3.66) ด้านคุณภาพของงาน ($\overline{X}$ = 3.57) และด้านเวลา ($\overline{X}$ = 3.56)

3.2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

3.2.1 ด้านคุณภาพของงาน

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านคุณภาพของงาน

ข้อ	ด้านคุณภาพของงาน	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	งานก่อสร้างดำเนินการตามข้อกำหนดและมาตรฐานทางวิศวกรรมอย่างเคร่งครัด	3.50	มาก	มาก
2.	โครงการก่อสร้างมีระบบการตรวจสอบคุณภาพในทุกขั้นตอนของกระบวนการ ก่อสร้าง	3.61	มาก	มาก
3.	โครงสร้างที่ก่อสร้างมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัยต่อการใช้งานในระยะยาว	3.54	มาก	มาก
4.	หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตรวจรับงานก่อสร้างอย่างละเอียดและเป็นระบบ	3.56	มาก	มาก
5.	ผลงานก่อสร้างที่ส่งมอบสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานหรือประชาชนได้จริง	3.63	มาก	มาก
	โดยรวม	3.57	0.47	มาก

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านคุณภาพของงาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ผลงานก่อสร้างที่ส่งมอบสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานหรือประชาชนได้จริง ($\overline{X}$ = 3.63) รองลงมา คือ โครงการก่อสร้างมีระบบการตรวจสอบคุณภาพในทุกขั้นตอนของกระบวนการก่อสร้าง ($\overline{X}$ = 3.61) หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตรวจรับงานก่อสร้างอย่างละเอียดและเป็นระบบ ($\overline{X}$ = 3.56) โครงสร้างที่ก่อสร้างมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัยต่อการใช้งานในระยะยาว ($\overline{X}$ = 3.54) งานก่อสร้างดำเนินการตามข้อกำหนดและมาตรฐานทางวิศวกรรมอย่างเคร่งครัด ($\overline{X}$ = 3.50) ตามลำดับ

3.2.2 ด้านปริมาณงาน

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านปริมาณงาน

ข้อ	ด้านปริมาณงาน	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	หน่วยงานสามารถดำเนินงานก่อสร้างได้ตามปริมาณที่กำหนดไว้ในแผนงานอย่างต่อเนื่อง	4.20	0.36	มาก
2.	การวางแผนการใช้ทรัพยากร เช่น แรงงาน วัสดุ และงบประมาณ สอดคล้องกับปริมาณงานที่ต้องดำเนินการ	4.15	0.51	มาก
3.	หน่วยงานมีระบบตรวจสอบความก้าวหน้าของปริมาณงานที่ดำเนินการจริงเทียบกับแผนงาน	4.08	0.32	มาก
4.	การดำเนินงานสามารถบรรลุปริมาณตามแผนได้โดยไม่เกิดการหยุดชะงัก หรือความล่าช้า	4.32	0.25	มาก
5.	หน่วยงานสามารถควบคุมไม่ให้เกิดการเบี่ยงเบนจากปริมาณงานที่วางแผนไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.16	0.34	มาก
	โดยรวม	4.18	0.36	มาก

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ด้านปริมาณงาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ การดำเนินงานสามารถบรรลุปริมาณตามแผนได้โดยไม่เกิดการหยุดชะงักหรือความล่าช้า ($\overline{X}$ = 4.32) รองลงมา คือ หน่วยงานสามารถดำเนินงานก่อสร้างได้ตามปริมาณที่กำหนดไว้ในแผนงานอย่างต่อเนื่อง ($\overline{X}$ = 4.20) หน่วยงานสามารถควบคุมไม่ให้เกิดการเบี่ยงเบนจากปริมาณงานที่วางแผนไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\overline{X}$ = 4.16) การวางแผนการใช้ทรัพยากร เช่น แรงงาน วัสดุ และงบประมาณ สอดคล้องกับปริมาณงานที่ต้องดำเนินการ ($\overline{X}$ = 4.15) หน่วยงานมีระบบตรวจสอบความก้าวหน้าของปริมาณงานที่ดำเนินการจริงเทียบกับแผนงาน ($\overline{X}$ = 4.08) ตามลำดับ

3.2.3 ด้านเวลา

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านเวลา

ข้อ	ด้านเวลา	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	หน่วยงานสามารถดำเนินโครงการก่อสร้างให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในแผนงาน	3.56	0.34	มาก
2.	หน่วยงานมีแผนงานด้านเวลาอย่างชัดเจนในแต่ละขั้นตอนของโครงการ	3.54	0.78	มาก
3.	มีการตรวจสอบและติดตามความคืบหน้าของโครงการอย่างใกล้ชิดในมิติเวลา	3.56	0.98	มาก
4.	หน่วยงานสามารถบริหารจัดการและแก้ไข สถานการณ์เมื่อเกิดเหตุที่อาจส่งผลให้เกิดความล่าช้า	3.64	0.53	มาก
5.	การประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ช่วยให้การดำเนินโครงการไม่เกิดความล่าช้า	3.52	0.43	มาก
	โดยรวม	3.56	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ด้านเวลา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.56) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หน่วยงานสามารถบริหารจัดการและแก้ไขสถานการณ์เมื่อเกิดเหตุที่อาจส่งผลให้เกิดความล่าช้า ($\overline{X}$ = 3.64) รองลงมา คือ หน่วยงานสามารถดำเนินโครงการก่อสร้างให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในแผนงาน ($\overline{X}$ = 3.56) มีการตรวจสอบและติดตามความคืบหน้าของโครงการอย่างใกล้ชิดในมิติเวลา ($\overline{X}$ = 3.56) หน่วยงานมีแผนงานด้านเวลาอย่างชัดเจนในแต่ละขั้นตอนของโครงการ ($\overline{X}$ = 3.54) การประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ช่วยให้การดำเนินโครงการไม่เกิดความล่าช้า ($\overline{X}$ = 3.52) ตามลำดับ

3.2.4 ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกเป็นรายข้อ ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ข้อ	ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมกับความต้องการของแต่ละขั้นตอนในโครงการ	3.75	0.95	มาก
2.	การจัดซื้อจัดจ้างวัสดุก่อสร้างและแรงงานเป็นไปอย่างคุ้มค่าและประหยัด	3.64	0.9	มาก
3.	กระบวนการใช้จ่ายงบประมาณมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน	3.58	0.93	มาก
4.	การบริหารค่าใช้จ่ายไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงานก่อสร้างตามแผนที่วางไว้	3.65	0.99	มาก
5.	หน่วยงานสามารถบริหารและควบคุมค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิดได้อย่างเหมาะสม	3.68	0.98	มาก
	โดยรวม	3.66	0.95	มาก

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.66) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมกับความต้องการของแต่ละขั้นตอนในโครงการ ($\overline{X}$ = 3.75) รองลงมา คือ หน่วยงานสามารถบริหารและควบคุมค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิดได้อย่างเหมาะสม ($\overline{X}$ = 3.68) การบริหารค่าใช้จ่ายไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงานก่อสร้างตามแผนที่วางไว้ ($\overline{X}$ = 3.65) การจัดซื้อจัดจ้างวัสดุก่อสร้างและแรงงานเป็นไปอย่างคุ้มค่าและประหยัด ($\overline{X}$ = 3.64) กระบวนการใช้จ่ายงบประมาณมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน ($\overline{X}$ = 3.58) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัย จำนวน 4 ตัวแปร และนำมาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง และสร้างสมการทำนายพยากรณ์ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม นำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามและระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน เป็นการหาระดับความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่เรียกว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นบวก (+) หมายความว่าข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงตามกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูง ค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะสูงไปด้วยและถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำด้วย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นลบ (-) หมายความว่าข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามหรือกลับกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูง ค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะต่ำ และถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำค่าของตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่งจะสูง ค่าระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากค่า (Correlation Coefficient (r)) มีเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ (ดุษฎี อายุวัฒน์, 2553, น. 2) ดังนี้

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.001-0.500 มีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.501-0.700 มีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.701 ขึ้นไป มีระดับความสัมพันธ์สูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ควรมีค่าไม่เกิน 0.80 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการเกิด (Multicollinearity) ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากเกินไป จนไม่เหมาะที่จะนำตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงเข้าไปในสมการทั้งสองตัว

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกัน

ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกัน จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่

X_1 แทน ด้านคน

X_2 แทน ด้านการเงิน

X_3 แทน ด้านวัสดุ

X_4 แทน ด้านการจัดการ

ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ	X_1	X_2	X_3	X_4
X_1	1	-	-	-
X_2	.595*	1	-	-
X_3	.609*	.653*	1	-
X_4	.226*	.133*	.224*	1

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .133-.653 ไม่มีคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เกิน .80 ที่จะก่อให้เกิดปัญหามีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) เมื่อนำไปวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

2. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regressions)

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงมีลักษณะที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์หาผลหรืออิทธิพลของตัวแปรอิสระหลาย ๆ ตัวที่มีต่อตัวแปรตามหนึ่งตัว โดยมีข้อสมมติฐานว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linear Relationship) เพื่อที่จะทำให้สามารถนำผลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีผลต่อตัวแปรตามมารวมกันได้ (Additivity) กล่าวคือ ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ และตัวแปรอิสระทุกตัวรวมกันมีผลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด ก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบดูว่าตัวแปรอิสระสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกันและไม่มีปัญหาเกี่ยวกับ (Multicollinearity) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regressions) ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method)

2.1.1 ตัวแปรอิสระ จำนวน 4 ปัจจัย คือ

2.1.1.1 ด้านคน X_1

2.1.1.2 ด้านการเงิน X_2

2.1.1.3 ด้านวัสดุ X_3

2.1.1.4 ด้านการจัดการ X_4

ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม Y ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ตัวแปรอิสระ	b	S.E.	β	t	Sig.
a ค่าคงที่	1.283	.233	-	5.519	.00
1. ด้านคน X_1	.134	.037	.106	.915	.04*
2. ด้านการเงิน X_2	.204	.046	.280	4.454	.00*
3. ด้านวัสดุ X_3	.148	.047	.244	3.162	.00*
4. ด้านการจัดการ X_4	.039	.041	.074	.938	.35

$R = .879$, $R^2 = .772$

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้การวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ดังนี้

1. ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 4 ตัวแปร มีความสัมพันธ์พหุคูณกับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม (Y) เท่ากับ 0.879 (R = .879) แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร รวมกันมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม (Y) ในระดับมาก

2. ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 4 ตัวแปร มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือการผันแปรกับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม (Y) เท่ากับ .772 ($R^2 = .772$) แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร สามารถอธิบายประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม (Y) ได้ร้อยละ 77.20

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัวแปร สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐานจากมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้

3.1 ด้านการเงิน X_2 ($\beta = .280$)

3.2 ด้านวัสดุ X_3 ($\beta = .244$)

3.3 ด้านคน X_1 ($\beta = .106$)

ดังนั้น เมื่อทราบค่าคงที่ (Constant) เท่ากับ 1.283 ทราบค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบ (b) และทราบน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) จึงสามารถสร้างสมการถดถอย ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = a + b_1x_1 + b_2x_2 + ... + b_nx_n$

แทนค่าในสูตร $\hat{Y} = 1.283 + .204\ (X_2) + .148\ (X_3) + .134\ (X_1)$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z} = B_1z_1 + B_2z_2 + ... + B_nz_n$

แทนค่าในสูตร $\hat{Z} = .280\ (Z_2) + .244\ (Z_3) + .106\ (X_1)$

เมื่อ $\hat{Y}$ และ $\hat{Z}$ = ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 4.15 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ข้อ	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม	ความถี่
1.	ด้านคน	
1.1	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมงานก่อสร้างอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างวิศวกร และผู้ควบคุมงาน ควรได้รับการอบรมและพัฒนาความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบพัสดุ มาตรฐานงานก่อสร้าง และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	30
1.2	ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยเน้นความซื่อสัตย์สุจริต ความโปร่งใส และการยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน	21
1.3	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดสรรบุคลากรให้มีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมกับปริมาณและความซับซ้อนของโครงการก่อสร้าง รวมถึงการกระจายภาระงานอย่างเหมาะสม	18
2.	ด้านการเงิน	
2.1	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการวางแผนงบประมาณด้านงานก่อสร้างอย่างรอบคอบตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบและการประมาณราคา โดยคำนึงถึงต้นทุนที่แท้จริงของโครงการและความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน เพื่อลดความเสี่ยงของงบประมาณไม่เพียงพอ การปรับเปลี่ยนงบประมาณระหว่างดำเนินโครงการ และการหยุดชะงักของงานก่อสร้าง	28
2.2	ควรกำหนดระบบติดตามและควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานและกรอบระยะเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัดเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ลดความล่าช้าในการก่อสร้าง และเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่าและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	19
2.3	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีระบบตรวจสอบทางการเงินอย่างสม่ำเสมอทั้งในรูปแบบการตรวจสอบภายในและการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก	17

(ต่อ)

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ข้อ	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม	ความถี่
	เพื่อสร้างความโปร่งใส ความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือในการใช้งบประมาณด้านงานก่อสร้าง	
3.	ด้านวัสดุ	
3.1	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดมาตรฐานการจัดหาและการใช้วัสดุก่อสร้างให้ชัดเจน สอดคล้องกับหลักวิศวกรรมและข้อกำหนดทางกฎหมาย โดยเลือกใช้วัสดุที่มีคุณภาพได้รับการรับรองตามมาตรฐานที่กำหนด และมีความเหมาะสมกับลักษณะของโครงการรวมถึงสภาพพื้นที่และบริบทของเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม	27
3.2	ควรมีระบบตรวจสอบและควบคุมคุณภาพวัสดุก่อสร้างอย่างเป็นระบบตั้งแต่ขั้นตอนการจัดซื้อ การขนส่ง การจัดเก็บ ไปจนถึงการนำวัสดุไปใช้งานจริง เพื่อป้องกันการใช้วัสดุที่ไม่ได้มาตรฐาน ลดความเสี่ยงต่อการเสื่อมสภาพก่อนใช้งาน และรักษาคุณภาพของงานก่อสร้างให้เป็นไปตามแบบและข้อกำหนดของโครงการ	22
3.3	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีระบบบริหารจัดการคลังวัสดุที่มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดเก็บวัสดุอย่างเหมาะสม การควบคุมปริมาณคงคลัง และการบันทึกข้อมูลวัสดุอย่างเป็นระบบเพื่อช่วยลดการสูญเสีย การชำรุดเสียหาย และควบคุมต้นทุนของโครงการก่อสร้างให้เกิดความคุ้มค่าและประสิทธิผลสูงสุด	18
4.	ด้านการจัดการ	
4.1	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการวางแผนโครงการก่อสร้างอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดเป้าหมาย ขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลา และงบประมาณอย่างชัดเจน รวมถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ผู้ควบคุมงาน และผู้เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายอย่างเหมาะสม	31
4.2	ควรมีระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานก่อสร้างอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ระยะเริ่มต้น จนถึงแล้วเสร็จพร้อมทั้งส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ เช่น ระบบรายงานความก้าวหน้าโครงการแบบดิจิทัล การจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และระบบติดตามโครงการแบบเรียลไทม์	28
4.3	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานภายในหน่วยงานภายนอก ผู้รับจ้าง และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล การแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจร่วมกันอย่างรวดเร็ว	20

จากตารางที่ 4.15 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านคน (Man) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมงานก่อสร้างอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ฝ่ายช่าง วิศวกร และผู้ควบคุมงาน ควรได้รับการอบรมและพัฒนาความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบพัสดุ มาตรฐานงานก่อสร้าง และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความรู้ ความชำนาญ และความรอบคอบในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ควรส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบในหน้าที่เพื่อลดปัญหาความผิดพลาดหรือการเอื้อประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน อีกทั้งควรมีการจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอและเหมาะสมกับปริมาณโครงการ เพื่อไม่ให้เกิดภาระงานเกินกำลังซึ่งอาจส่งผลต่อคุณภาพการควบคุมงานก่อสร้าง

2. ด้านการเงิน (Money) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรบริหารจัดการงบประมาณ ด้านงานก่อสร้างอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของโครงการโดยควรวางแผนงบประมาณ อย่างรอบคอบตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบและประมาณราคาเพื่อลดความเสี่ยงของงบประมาณไม่เพียงพอหรือการขอปรับเปลี่ยนงบในระหว่างดำเนินโครงการ นอกจากนี้ควรกำหนดระบบติดตามและควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานและระยะเวลาที่กำหนดเพื่อป้องกันความล่าช้าในการดำเนินงาน รวมทั้งควรมีการตรวจสอบทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ด้านวัสดุ (Material) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดมาตรฐานการจัดหาและการใช้วัสดุก่อสร้างให้ชัดเจนและเป็นไปตามหลักวิศวกรรม โดยควรเลือกใช้วัสดุที่มีคุณภาพได้รับการรับรองตามมาตรฐานที่กำหนด และเหมาะสมกับลักษณะของโครงการและสภาพพื้นที่ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม นอกจากนี้ควรมีระบบตรวจสอบคุณภาพวัสดุก่อสร้างตั้งแต่ขั้นตอนการจัดซื้อ การขนส่ง การจัดเก็บไปจนถึงการนำไปใช้งานจริง เพื่อป้องกันปัญหาวัสดุไม่ได้มาตรฐานหรือเกิดการเสื่อมสภาพก่อนนำมาใช้งาน อีกทั้งควรมีการจัดการคลังวัสดุอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดการสูญเสียและควบคุมต้นทุนของโครงการ

4. ด้านการจัดการ (Management) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานก่อสร้างให้มีความเป็นระบบและทันสมัย โดยควรมีการวางแผนโครงการที่ชัดเจน กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม และมีระบบติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการควบคุมงานก่อสร้าง เช่น ระบบรายงานความก้าวหน้าแบบดิจิทัล การจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบติดตามโครงการแบบเรียลไทม์ เพื่อเพิ่มความถูกต้องและลดความล่าช้าในการทำงาน อีกทั้งควรส่งเสริมการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้การควบคุมงานก่อสร้างเป็นไปตามแผนและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์สัมภาษณ์เชิงคุณภาพแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

การสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยมีกลุ่มเป้าหมายการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) ปลัด เทศบาล จำนวน 3 คน 2) ผู้อำนวยการกองช่าง จำนวน 3 คน และ 3) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควบคุมงานก่อสร้าง จำนวน 4 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1. ด้านคน

1.1 การพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาและการควบคุมงานก่อสร้างอย่างเป็นระบบ โดยจัดให้มีการฝึกอบรม อบรมเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานงานก่อสร้าง ระเบียบพัสดุภาครัฐ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในงานก่อสร้าง เช่น ระบบการตรวจสอบคุณภาพวัสดุ การอ่านแบบก่อสร้างขั้นสูง และการควบคุมงานในโครงการที่มีความซับซ้อน ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ที่ทันสมัย สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ลดความผิดพลาด และเพิ่มความแม่นยำในการตัดสินใจระหว่างการควบคุมงาน

1.2 การเสริมสร้างประสบการณ์และการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง ประสบการณ์ของผู้ควบคุมงานมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบคุณภาพงานและการติดตามความก้าวหน้า โครงการ ดังนั้น องค์กรควรส่งเสริมระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) หรือการทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ ที่มีประสบการณ์สูงกับเจ้าหน้าที่รุ่นใหม่ เพื่อถ่ายทอดความรู้เชิงปฏิบัติ เทคนิคการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และการตัดสินใจในสถานการณ์จริง อันจะช่วยพัฒนาทักษะเชิงวิชาชีพและลดความเสี่ยงจากข้อผิดพลาดในการควบคุมงานก่อสร้าง

1.3 การจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับภาระงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการวางแผนอัตรากำลังและการมอบหมายหน้าที่ให้สอดคล้องกับขนาดและความซับซ้อนของโครงการก่อสร้าง โดยควรพิจารณาจำนวนโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ระยะเวลาในการควบคุมงาน และพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่ควบคุมงานต้องรับภาระงานมากเกินไปจนส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบ หากมีการกระจายภาระงานอย่างเหมาะสมจะช่วยให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างรอบคอบ มีเวลาตรวจสอบรายละเอียดและเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามงานก่อสร้าง

1.4 การสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน การควบคุมงานก่อสร้างเป็นภารกิจที่ต้องรับผิดชอบสูงและเผชิญกับแรงกดดันจากหลายฝ่าย ดังนั้น องค์กรควรมีมาตรการสร้างแรงจูงใจ เช่น การยกย่องเชิดชูเกียรติ การให้รางวัลตามผลงาน การพิจารณาความก้าวหน้าในสายงาน หรือการสนับสนุนสวัสดิการที่เหมาะสม เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร เมื่อเจ้าหน้าที่มีความภาคภูมิใจและแรงจูงใจในการทำงานจะส่งผลให้การควบคุมงานก่อสร้างมีความรอบคอบ โปร่งใส และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.5 การปลูกฝังจริยธรรมและความรับผิดชอบในวิชาชีพ ควรมีจริยธรรมและความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานเป็นหัวใจสำคัญของการควบคุมงานก่อสร้าง องค์กรควรส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อประโยชน์สาธารณะ และการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

เพื่อป้องกันปัญหาการเอื้อประโยชน์หรือการละเลยมาตรฐานงานก่อสร้าง ซึ่งจะช่วยยกระดับความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระยะยาว

“...งานก่อสร้างของเทศบาลจะมีคุณภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจ และความรับผิดชอบของคนทำงานเป็นหลัก หากบุคลากรมีความรู้ด้านมาตรฐานงานก่อสร้างและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนก็จะสามารถควบคุมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดปัญหางานแก้ไขซ้ำ...”

(คนที่ 1 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...องค์กรควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการอบรมด้านกฎหมาย ระเบียบพัสดุ และการควบคุมงานในโครงการที่มีความซับซ้อนเพื่อให้บุคลากรสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและรอบคอบ...”

(คนที่ 2 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากงานควบคุมก่อสร้างเป็นงานที่มีแรงกดดันสูง หากองค์กรมีระบบสนับสนุนและให้ความสำคัญกับบุคลากรจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและมีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น...”

(คนที่ 3 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...เจ้าหน้าที่ควบคุมงานต้องเข้าใจแบบก่อสร้างเข้าใจมาตรฐานวัสดุ และสามารถตรวจสอบงานในแต่ละขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง หากขาดประสบการณ์ก็อาจมองไม่เห็นจุดบกพร่องของงาน...”

(คนที่ 4 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...ผู้อำนวยการกองช่างเห็นความสำคัญของการถ่ายทอดความรู้จากเจ้าหน้าที่ ที่มีประสบการณ์ไปยังเจ้าหน้าที่รุ่นใหม่ ผ่านการทำงานร่วมกันหรือระบบพี่เลี้ยง ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง และลดความผิดพลาดในการควบคุมงานก่อสร้าง...”

(คนที่ 6 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...การควบคุมงานจริงต้องเจอปัญหาเฉพาะหน้าหลายอย่างถ้าไม่มีประสบการณ์หรือไม่ได้รับคำแนะนำจากผู้มีความรู้ ก็อาจตัดสินใจผิดพลาดได้ง่าย...”

(คนที่ 7 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...การอบรมหรือพัฒนาความรู้ที่ได้รับในปัจจุบันบางครั้งยังไม่สอดคล้องกับสภาพงานจริง จึงต้องการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นกรณีศึกษาและสถานการณ์จริงมากขึ้น...”

(คนที่ 8 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

2. ด้านการเงิน

การพัฒนาแรงจูงใจด้านการยอมรับนับถือควรมุ่งสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ส่งเสริมให้ผู้ประสานงานรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าได้รับเกียรติ และเป็นที่ยอมรับในองค์กรและชุมชนทั้งในด้านความสามารถ ผลงาน และบทบาทในการขับเคลื่อนกลุ่มออมทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1 การวางแผนและจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการวางแผนงบประมาณล่วงหน้าที่เชื่อมโยงกับแผนงานและระยะเวลาดำเนินโครงการก่อสร้างอย่างชัดเจน เพื่อให้การควบคุมงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและไม่สะดุดจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ

2.2 การจัดสรรงบประมาณเฉพาะสำหรับการควบคุมงานก่อสร้าง ควรกำหนดงบประมาณสำหรับกิจกรรมด้านการควบคุมงานโดยตรง เช่น การตรวจสอบคุณภาพงาน การทดสอบวัสดุ และการติดตามตรวจสอบหน้างาน เพื่อให้สามารถควบคุมงานก่อสร้างได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

2.3 ความเพียงพอของงบประมาณต่อการปฏิบัติงานจริง งบประมาณควรสอดคล้องกับสภาพงานจริง ทั้งจำนวนโครงการ ความซับซ้อนของงาน และพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการตรวจสอบคุณภาพงานก่อสร้างและการติดตามความก้าวหน้าโครงการ

2.4 ระบบติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณที่โปร่งใส ควรมีระบบติดตาม ตรวจสอบและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นปัจจุบัน เพื่อให้สามารถควบคุมค่าใช้จ่าย ปรับแผนการดำเนินงานได้ทันต่อสถานการณ์และลดความเสี่ยงจากการใช้งบประมาณที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

2.5 การสนับสนุนงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ การจัดสรรงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานภาคสนาม เช่น ค่าเดินทาง ค่าทดสอบวัสดุ และการใช้เครื่องมือเฉพาะทาง จะช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานควบคุมก่อสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพและรอบคอบมากยิ่งขึ้น

“...บางครั้งงบประมาณสำหรับการตรวจสอบหน้างานมีจำกัด ทำให้ไม่สามารถตรวจงานได้บ่อยเท่าที่ควร ซึ่งอาจกระทบต่อคุณภาพงานในระยะยาว...”

(คนที่ 1 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...บางโครงการงบประมาณจำกัด ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบคุณภาพวัสดุหรือจ้างหน่วยงานภายนอกมาตรวจสอบได้ครบถ้วน ส่งผลให้ภาระตกอยู่กับเจ้าหน้าที่ควบคุมงานมากขึ้น...”

(คนที่ 2 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...หากงบประมาณไม่ชัดเจนหรือมีข้อจำกัดตั้งแต่ต้น จะส่งผลต่อคุณภาพงานและการควบคุมงานทันที เพราะไม่สามารถจัดหาวัสดุหรือดำเนินการตรวจสอบตามมาตรฐานได้ครบถ้วน...”

(คนที่ 3 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมงานโดยเฉพาะ เช่น ค่าตรวจสอบคุณภาพงาน ค่าทดสอบวัสดุ และค่าใช้จ่ายในการติดตามตรวจสอบหน้างาน เพื่อให้การควบคุมงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง...”

(คนที่ 4 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...ควรมีการกำหนดงบประมาณด้านการควบคุมงานไว้เป็นสัดส่วนที่เหมาะสมภายในงบโครงการก่อสร้าง รวมถึงมีระบบติดตามและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณอย่างโปร่งใสและเป็นปัจจุบัน เพื่อให้สามารถปรับแผนการควบคุมงานได้ทันต่อสถานการณ์ และลดความเสี่ยงจากการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ...”

(คนที่ 5 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการควบคุมงานให้เพียงพอและเหมาะสมกับสภาพงานจริง เช่น งบสำหรับการทดสอบวัสดุ การใช้เครื่องมือเฉพาะทาง หรือค่าใช้จ่ายในการติดตามงานในพื้นที่ห่างไกล เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานควบคุมก่อสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด...”

(คนที่ 6 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

3. ด้านวัสดุ

3.1 การกำหนดมาตรฐานวัสดุก่อสร้างที่ชัดเจน ควรกำหนดคุณลักษณะและมาตรฐานของวัสดุก่อสร้างให้สอดคล้องกับแบบก่อสร้างและข้อกำหนดทางวิศวกรรมตั้งแต่ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อป้องกันการใช้วัสดุที่ไม่ได้คุณภาพ

3.2 การตรวจสอบคุณภาพวัสดุก่อนและระหว่างการก่อสร้าง ควรมีระบบตรวจสอบวัสดุก่อสร้างอย่างเคร่งครัด ทั้งก่อนนำเข้าหน้างานและระหว่างการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่าวัสดุที่ใช้เป็นไปตามมาตรฐานและสัญญา

3.3 การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับตรวจสอบวัสดุ องค์กรควรสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการตรวจสอบคุณภาพวัสดุก่อสร้าง เช่น อุปกรณ์ทดสอบวัสดุเบื้องต้น เพื่อเพิ่มความถูกต้องและความเชื่อมั่นในการควบคุมงาน

3.4 การพัฒนาความรู้และทักษะของเจ้าหน้าที่ด้านวัสดุก่อสร้าง ควรจัดอบรมหรือฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ในการตรวจสอบคุณภาพวัสดุก่อสร้าง และสามารถประเมินความเหมาะสมของวัสดุในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 การลดความเสี่ยงจากการใช้วัสดุไม่เป็นไปตามแบบหรือสัญญา การควบคุมวัสดุอย่างเป็นระบบจะช่วยลดปัญหาการใช้วัสดุที่ไม่ตรงตามสเปก ลดการแก้ไขงานซ้ำ และช่วยยกระดับคุณภาพงานก่อสร้างในระยะยาว

“...ควรจัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบวัสดุก่อสร้างที่จำเป็น เช่น เครื่องมือทดสอบความแข็งแรงของคอนกรีต หรืออุปกรณ์ตรวจสอบคุณภาพวัสดุเบื้องต้น รวมถึงจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบวัสดุได้อย่างถูกต้องและมั่นใจมากยิ่งขึ้น...”

(คนที่ 7 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...ในหน้างานต้องตรวจสอบวัสดุหลายรายการ หากไม่มีเครื่องมือหรือแนวทางที่ชัดเจน อาจทำให้การตรวจสอบไม่ครอบคลุมทุกจุด...”

(คนที่ 8 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...ควรมีการจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบวัสดุก่อสร้างอย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน และส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ด้านการทดสอบวัสดุเบื้องต้น เช่น การตรวจสอบคุณสมบัติของคอนกรีต เหล็ก และวัสดุก่อสร้างประเภทต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้าง...”

(คนที่ 9 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...บางโครงการพบว่าวัสดุที่นำมาใช้ไม่ตรงตามสเปก หากเจ้าหน้าที่ไม่ตรวจสอบอย่างละเอียดอาจทำให้งานก่อสร้างมีปัญหาในระยะยาว...”

(คนที่ 10 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานวัสดุก่อสร้างที่ชัดเจนตั้งแต่ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง และมีระบบตรวจสอบคุณภาพวัสดุอย่างเคร่งครัดก่อนนำไปใช้งานจริง รวมถึงสนับสนุนงบประมาณสำหรับการทดสอบวัสดุ เพื่อให้มั่นใจว่าวัสดุที่นำมาใช้มีคุณภาพและเป็นไปตามข้อกำหนดทางวิศวกรรม...”

(คนที่ 4 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...ถึงแม้จะมีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิด หากวัสดุที่ใช้ไม่ได้มาตรฐาน งานก่อสร้างก็จะไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้...”

(คนที่ 5 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

4. ด้านการจัดการ

4.1 การกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ควรกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหาร ผู้ควบคุมงาน และผู้เกี่ยวข้องในโครงการก่อสร้างอย่างเป็นระบบเพื่อลดความซ้ำซ้อนและความสับสนในการปฏิบัติงาน

4.2 การวางแผนและกำหนดขั้นตอนการควบคุมงานอย่างเป็นระบบ ควรจัดทำแผนควบคุมงานก่อสร้างตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ โดยกำหนดขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาการตรวจสอบงานอย่างชัดเจน

4.3 การประสานงานและการสื่อสารภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ควรส่งเสริมการสื่อสารและการประสานงานระหว่างผู้บริหาร กองช่าง เจ้าหน้าที่ควบคุมงาน และผู้รับจ้างเพื่อให้ข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

4.4 การติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ควรมีระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานก่อสร้างอย่างสม่ำเสมอ พร้อมจัดทำรายงานที่สะท้อนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะได้อย่างชัดเจน

4.5 การใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือสนับสนุนการบริหารจัดการ ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล การรายงานผล และการติดตามความก้าวหน้าโครงการเพื่อเพิ่มความรวดเร็ว ความถูกต้อง และความโปร่งใสในการควบคุมงานก่อสร้าง

“...ควรพัฒนาคู่มือหรือแนวปฏิบัติในการควบคุมงานก่อสร้างที่ชัดเจน เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กรรวมถึงนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการข้อมูล เช่น การบันทึกความก้าวหน้าโครงการ การรายงานผล และการติดตามแก้ไขปัญหา เพื่อเพิ่มความรวดเร็วและความถูกต้องในการบริหารจัดการงานก่อสร้าง...”

(คนที่ 1 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...หากมีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจนและมีการสื่อสารที่ดีจะช่วยให้การควบคุมงานเป็นไปอย่างราบรื่นและลดความสับสนในการปฏิบัติงาน...”

(คนที่ 2 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...ผู้อำนวยการกองช่างเสนอว่า ควรมีการจัดทำแผนควบคุมงานก่อสร้างที่ครอบคลุมตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนถึงการส่งมอบงาน รวมถึงการจัดประชุมติดตามความก้าวหน้าโครงการเป็นระยะและมีระบบรายงานผลการดำเนินงานที่สามารถสะท้อนปัญหาและอุปสรรคได้อย่างชัดเจน...”

(คนที่ 3 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...การควบคุมงานจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น หากมีแผนงานที่ชัดเจน มีการประชุมติดตามงานอย่างต่อเนื่อง และมีการสื่อสารข้อมูลระหว่างผู้ควบคุมงาน ผู้รับจ้าง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ...”

(คนที่ 4 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

“...ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารโครงการก่อสร้างที่ชัดเจนกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละระดับอย่างเป็นระบบรวมถึงมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การควบคุมงานเป็นไปตามแผนและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที...”

(คนที่ 5 สัมภาษณ์, วันที่ 23 ตุลาคม 2568)

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ทำการสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ไว้ตามลำดับ ต่อไปนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 219 คน จำแนก ได้ดังนี้

5.1.1.1 ด้านเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 57.08 และเพศหญิง จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 42.92

5.1.1.2 ด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 36-45 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 30.14 รองลงมา คือ อายุ 25-35 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 อายุ 46-55 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 26.94 อายุ 55 ปี ขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.59 และอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.94

5.1.1.3 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 71.69 รองลงมา คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 16.44 และปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 11.87

5.1.2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคน ($\overline{X}$ = 3.80) รองลงมา คือ ด้านวัสดุ ($\overline{X}$ = 3.76) ด้านการจัดการ ($\overline{X}$ = 3.69) ด้านการเงิน ($\overline{X}$ = 3.66) ตามลำดับ

5.1.3 ระดับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.69) เมื่อพิจารณา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านปริมาณงาน ($\overline{X}$ = 4.18) รองลงมา คือ ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 3.66) ด้านคุณภาพของงาน ($\overline{X}$ = 3.57) และด้านเวลา ($\overline{X}$ = 3.56)

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้การวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการเงิน X_2 (β = .280) ด้านวัสดุ X_3 (β = .244) และด้านคน X_1 (β = .106) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการผันแปรกับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม (Y) เท่ากับ .772 (R^2 = .772) แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร สามารถอธิบายประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม (Y) ได้ร้อยละ 77.20 ดังนั้น เมื่อทราบค่าคงที่ (Constant) เท่ากับ 1.283 ทราบค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบ (b) และทราบน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) จึงสามารถสร้างสมการถดถอย ได้ดังนี้ สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y}$ = 1.283 + .204 (X_2) + .148 (X_3) + .134 (X_1) และสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}$ = .280 (Z_2) + .244 (Z_3) + .106 (X_1) เมื่อ $\hat{Y}$ และ $\hat{Z}$ = ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

5.1.5 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1.5.1 ด้านคน (Man) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมงานก่อสร้างอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ฝ่ายช่าง วิศวกร และผู้ควบคุมงาน ควรได้รับการอบรมและพัฒนาความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบพัสดุ มาตรฐานงานก่อสร้าง และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความรู้ ความชำนาญ และความรอบคอบในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ควรส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบในหน้าที่ เพื่อลดปัญหาความผิดพลาดหรือการเอื้อประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน อีกทั้งควรมีการจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอและเหมาะสมกับปริมาณโครงการ เพื่อไม่ให้เกิดภาระงานเกินกำลัง ซึ่งอาจส่งผลต่อคุณภาพการควบคุมงานก่อสร้าง

5.1.5.2 ด้านการเงิน (Money) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรบริหารจัดการงบประมาณด้านงานก่อสร้างอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของโครงการ โดยควรวางแผนงบประมาณ อย่างรอบคอบตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบและประมาณราคา เพื่อลดความเสี่ยงของงบประมาณไม่เพียงพอหรือการขอปรับเปลี่ยนงบในระหว่างดำเนินโครงการ นอกจากนี้ควรกำหนดระบบติดตามและควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานและระยะเวลาที่กำหนด เพื่อป้องกันความล่าช้าในการดำเนินงาน รวมทั้งควรมีการตรวจสอบทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.1.5.3 ด้านวัสดุ (Material) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดมาตรฐานการจัดหาและการใช้วัสดุก่อสร้างให้ชัดเจนและเป็นไปตามหลักวิศวกรรม โดยควรเลือกใช้วัสดุที่มีคุณภาพได้รับการรับรองตามมาตรฐานที่กำหนดและเหมาะสมกับลักษณะของโครงการและสภาพพื้นที่ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม นอกจากนี้ควรมีระบบตรวจสอบคุณภาพวัสดุก่อสร้างตั้งแต่ขั้นตอนการจัดซื้อ

การขนส่ง การจัดเก็บไปจนถึงการนำไปใช้งานจริง เพื่อป้องกันปัญหาวัสดุไม่ได้มาตรฐานหรือเกิดการเสื่อมสภาพก่อนนำมาใช้งาน อีกทั้งควรมีการจัดการคลังวัสดุอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดการสูญเสียและควบคุมต้นทุนของโครงการ

5.1.5.4 ด้านการจัดการ (Management) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานก่อสร้างให้มีความเป็นระบบและทันสมัย โดยควรมีการวางแผนโครงการที่ชัดเจน กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม และมีระบบติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการควบคุมงานก่อสร้าง เช่น ระบบรายงานความก้าวหน้าแบบดิจิทัล การจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบติดตามโครงการแบบเรียลไทม์ เพื่อเพิ่มความถูกต้องและลดความล่าช้าในการทำงาน อีกทั้งควรส่งเสริมการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้การควบคุมงานก่อสร้างเป็นไปตามแผนและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

5.1.6 สรุปสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยมีกลุ่มเป้าหมายการสัมภาษณ์ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) ปลัด เทศบาล จำนวน 3 คน 2) ผู้อำนวยการกองช่าง จำนวน 3 คน และ 3) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควบคุมงานก่อสร้าง จำนวน 4 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1. ด้านคน

1.1 การพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาและการควบคุมงานก่อสร้างอย่างเป็นระบบ โดยจัดให้มีการฝึกอบรม อบรมเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานงานก่อสร้าง ระเบียบพัสดุภาครัฐ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในงานก่อสร้าง เช่น ระบบการตรวจสอบคุณภาพวัสดุ การอ่านแบบก่อสร้างขั้นสูง และการควบคุมงานในโครงการที่มีความซับซ้อน ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ที่ทันสมัยสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ลดความผิดพลาด และเพิ่มความแม่นยำในการตัดสินใจระหว่างการควบคุมงาน

1.2 การเสริมสร้างประสบการณ์และการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง ประสบการณ์ของผู้ควบคุมงานมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบคุณภาพงานและการติดตามความก้าวหน้าโครงการ ดังนั้นองค์กรควรส่งเสริมระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) หรือการทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์สูงกับเจ้าหน้าที่รุ่นใหม่ เพื่อถ่ายทอดความรู้เชิงปฏิบัติ เทคนิคการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และการตัดสินใจในสถานการณ์จริง อันจะช่วยพัฒนาทักษะเชิงวิชาชีพ และลดความเสี่ยงจากข้อผิดพลาดในการควบคุมงานก่อสร้าง

1.3 การจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับภาระงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการวางแผนอัตรากำลังและการมอบหมายหน้าที่ให้สอดคล้องกับขนาดและความซับซ้อนของโครงการก่อสร้าง โดยควรพิจารณาจำนวนโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ระยะเวลาในการควบคุมงานและพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่ควบคุมงานต้องรับภาระงานมากเกินไปจนส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบหากมีการกระจายภาระงานอย่างเหมาะสมจะช่วยให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างรอบคอบมีเวลาตรวจสอบรายละเอียดและเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามงานก่อสร้าง

1.4 การสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน การควบคุมงานก่อสร้างเป็นภารกิจที่ต้องรับผิดชอบสูงและเผชิญกับแรงกดดันจากหลายฝ่าย ดังนั้น องค์กรควรมีมาตรการสร้างแรงจูงใจ เช่น การยกย่องเชิดชูเกียรติ การให้รางวัลตามผลงาน การพิจารณาความก้าวหน้าในสายงาน หรือการสนับสนุนสวัสดิการที่เหมาะสม เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรเมื่อเจ้าหน้าที่มีความภาคภูมิใจและแรงจูงใจในการทำงานจะส่งผลให้การควบคุมงานก่อสร้างมีความรอบคอบ โปร่งใส และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.5 การปลูกฝังจริยธรรมและความรับผิดชอบในวิชาชีพ ควรมีจริยธรรมและความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานเป็นหัวใจสำคัญของการควบคุมงานก่อสร้าง องค์กรควรส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อประโยชน์สาธารณะ และการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อป้องกันปัญหาการเอื้อประโยชน์หรือการละเลยมาตรฐานงานก่อสร้าง ซึ่งจะช่วยยกระดับความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระยะยาว

2. ด้านการเงิน

การพัฒนาแรงจูงใจด้านการยอมรับนับถือควรมุ่งสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ส่งเสริมให้ผู้ประสานงานรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าได้รับเกียรติ และเป็นที่ยอมรับในองค์กรและชุมชนทั้งในด้านความสามารถผลงาน และบทบาทในการขับเคลื่อนกลุ่มออมทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1 การวางแผนและจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการวางแผนงบประมาณล่วงหน้าที่เชื่อมโยงกับแผนงานและระยะเวลาดำเนินโครงการก่อสร้างอย่างชัดเจนเพื่อให้การควบคุมงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและไม่สะดุดจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ

2.2 การจัดสรรงบประมาณเฉพาะสำหรับการควบคุมงานก่อสร้าง ควรกำหนดงบประมาณสำหรับกิจกรรมด้านการควบคุมงานโดยตรง เช่น การตรวจสอบคุณภาพงาน การทดสอบวัสดุ และการติดตามตรวจสอบหน้างาน เพื่อให้สามารถควบคุมงานก่อสร้างได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

2.3 ความเพียงพอของงบประมาณต่อการปฏิบัติงานจริง งบประมาณควรสอดคล้องกับสภาพงานจริง ทั้งจำนวนโครงการ ความซับซ้อนของงาน และพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการตรวจสอบคุณภาพงานก่อสร้างและการติดตามความก้าวหน้าโครงการ

2.4 ระบบติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณที่โปร่งใส ควรมีระบบติดตาม ตรวจสอบและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นปัจจุบัน เพื่อให้สามารถควบคุมค่าใช้จ่าย ปรับแผนการดำเนินงานได้ทันต่อสถานการณ์และลดความเสี่ยงจากการใช้งบประมาณที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

2.5 การสนับสนุนงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ การจัดสรรงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานภาคสนาม เช่น ค่าเดินทาง ค่าทดสอบวัสดุ และการใช้เครื่องมือเฉพาะทาง จะช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานควบคุมก่อสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพและรอบคอบมากยิ่งขึ้น

3. ด้านวัสดุ

3.1 การกำหนดมาตรฐานวัสดุก่อสร้างที่ชัดเจน ควรกำหนดคุณลักษณะและมาตรฐานของวัสดุก่อสร้างให้สอดคล้องกับแบบก่อสร้างและข้อกำหนดทางวิศวกรรมตั้งแต่ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อป้องกันการใช้วัสดุที่ไม่ได้คุณภาพ

3.2 การตรวจสอบคุณภาพวัสดุก่อนและระหว่างการก่อสร้าง ควรมีระบบตรวจสอบวัสดุก่อสร้างอย่างเคร่งครัด ทั้งก่อนนำเข้าหน้างานและระหว่างการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่าวัสดุที่ใช้เป็นไปตามมาตรฐานและสัญญา

3.3 การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับตรวจสอบวัสดุ องค์กรควรสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการตรวจสอบคุณภาพวัสดุก่อสร้าง เช่น อุปกรณ์ทดสอบวัสดุเบื้องต้น เพื่อเพิ่มความถูกต้องและความเชื่อมั่นในการควบคุมงาน

3.4 การพัฒนาความรู้และทักษะของเจ้าหน้าที่ด้านวัสดุก่อสร้าง ควรจัดอบรมหรือฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ในการตรวจสอบคุณภาพวัสดุก่อสร้าง และสามารถประเมินความเหมาะสมของวัสดุในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 การลดความเสี่ยงจากการใช้วัสดุไม่เป็นไปตามแบบหรือสัญญา การควบคุมวัสดุอย่างเป็นระบบจะช่วยลดปัญหาการใช้วัสดุที่ไม่ตรงตามสเปก ลดการแก้ไขงานซ้ำ และช่วยยกระดับคุณภาพงานก่อสร้างในระยะยาว

4. ด้านการจัดการ

4.1 การกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ควรกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหาร ผู้ควบคุมงาน และผู้เกี่ยวข้องในโครงการก่อสร้างอย่างเป็นระบบเพื่อลดความซ้ำซ้อนและความสับสนในการปฏิบัติงาน

4.2 การวางแผนและกำหนดขั้นตอนการควบคุมงานอย่างเป็นระบบ ควรจัดทำแผนควบคุมงานก่อสร้างตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ โดยกำหนดขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาการตรวจสอบงานอย่างชัดเจน

4.3 การประสานงานและการสื่อสารภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ควรส่งเสริม การสื่อสารและการประสานงานระหว่างผู้บริหาร กองช่าง เจ้าหน้าที่ควบคุมงาน และผู้รับจ้างเพื่อให้ข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

4.4 การติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ควรมีระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานก่อสร้างอย่างสม่ำเสมอ พร้อมจัดทำรายงานที่สะท้อนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะได้อย่างชัดเจน

4.5 การใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือสนับสนุนการบริหารจัดการ ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล การรายงานผล และการติดตามความก้าวหน้าโครงการ เพื่อเพิ่มความรวดเร็ว ความถูกต้อง และความโปร่งใสในการควบคุมงานก่อสร้าง

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านวัสดุ ด้านคน ดังนี้

5.2.1.1 ด้านงบประมาณ ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการด้านการเงินเป็นกลไกสำคัญที่เอื้อต่อการดำเนินงานก่อสร้างให้เป็นไปตามแผนงาน ระยะเวลา และมาตรฐานที่กำหนดไว้ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนการใช้งบประมาณที่ชัดเจน มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมและสามารถติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายได้อย่างเป็น ระบบจะช่วยให้การควบคุมงานก่อสร้างดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ไม่เกิดปัญหาการหยุดชะงักของโครงการ อันเนื่องมาจากงบประมาณไม่เพียงพอหรือการเบิกจ่ายล่าช้า นอกจากนี้การมีระบบควบคุมทางการเงินที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ยังช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริตและความผิดพลาดในการใช้งบประมาณ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพและความคุ้มค่าของงานก่อสร้างยังเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมั่นใจ มีความพร้อมในการตรวจสอบติดตาม และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการได้อย่างทันท่วงที ส่งผลให้การควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณพงศ์ ฟองสินธุ์ (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารโครงการก่อสร้าง ถนนคอนกรีตเสริมเหล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กมากที่สุด คือ การขาดแคลนแรงงานเนื่องจากฤดูการทำการเกษตร และปัจจัยด้านการเงิน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการบริหารความเสี่ยงทางด้านการเงินของบริษัทผู้รับเหมาโครงการก่อสร้างในอนาคต อีกทั้งนำผลการวิจัยปัจจัยต่าง ๆ ที่ระบุในการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณานโยบายการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

5.2.1.2 ด้านวัสดุ ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถจัดหาวัสดุก่อสร้างได้ตรงตามมาตรฐานวิศวกรรม มีคุณภาพเหมาะสมกับลักษณะของโครงการและเพียงพอต่อการใช้งานในแต่ละช่วงของการดำเนินงาน จะช่วยให้การควบคุมงานก่อสร้างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาการแก้ไขงานซ้ำ การหยุดชะงักของโครงการ และความล่าช้าในการดำเนินงาน นอกจากนี้การมีวัสดุและอุปกรณ์ทดสอบมาตรฐานที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์ทดสอบความแข็งแรงของคอนกรีต หรือเครื่องมือวัดทางวิศวกรรม ยังช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบและควบคุมคุณภาพของงานก่อสร้างได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามข้อกำหนดทางเทคนิค สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิโชค สุนทรโอภาส และทวีศักดิ์ วงศ์ยืน (2564) ได้ทำการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างอาคารสูงในเขตกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาเขตห้วยขวาง การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาหาปัจจัยและลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุม คุณภาพงานก่อสร้างอาคารสูง โดยเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรตั้งแต่ระดับโฟร์แมน วิศวกรสนาม วิศวกรโครงการ และผู้จัดการโครงการที่ทำงาน อยู่ในโครงการงานก่อสร้างอาคารสูง ในเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างอาคารสูงในเขตกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาเขตห้วยขวาง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างอาคารสูง ได้แก่ ด้านวัสดุมีผลต่อการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างอาคารสูงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

5.2.1.3 ด้านคน ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบุคลากร ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านวิศวกรรม การวางแผนโครงการและการควบคุมงานก่อสร้างจะสามารถตรวจสอบ ติดตาม และประเมินความก้าวหน้าของงานได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ นอกจากนี้บุคลากรที่มีประสบการณ์และความชำนาญในการควบคุมงานก่อสร้าง ยังสามารถวิเคราะห์ปัญหาเฉพาะหน้า แก้ไขข้อบกพร่องและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมเมื่อเกิดสถานการณ์ไม่คาดคิดในระหว่างการดำเนินโครงการ ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงด้านคุณภาพและความล่าช้าของงานก่อสร้างประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรมด้านมาตรฐานงานก่อสร้าง การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการตรวจสอบงาน รวมถึงการเสริมสร้างจริยธรรมและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานล้วนมีส่วนสำคัญในการยกระดับประสิทธิภาพ การควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Maliha (2025) การศึกษาผลกระทบของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมสถาปัตยกรรม วิศวกรรม และก่อสร้าง (AEC Industry) พบว่า กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ เช่น การคัดเลือกบุคลากร การฝึกอบรม และการพัฒนาทักษะ มีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรและความสำเร็จของโครงการก่อสร้าง ผลการศึกษายังระบุว่าหากองค์กรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่องจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโครงการและทำให้การควบคุมงานก่อสร้างมีประสิทธิผลมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยใจของ Candies and Muhire (2024) การศึกษาการบริหารทรัพยากรโครงการในโครงการก่อสร้างประเทศรวันดา พบว่า การบริหารบุคลากรและทรัพยากรแรงงานอย่างเหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโครงการก่อสร้าง ทั้งด้านคุณภาพ ระยะเวลา และต้นทุนของโครงการ การจัดทีมงานที่มีความเชี่ยวชาญและมีการประสานงานที่ดีจะช่วยให้การควบคุมโครงการมีประสิทธิภาพและลดความล่าช้าในการดำเนินงานได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1.1 ด้านคน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมงานก่อสร้างให้มีทักษะในการวางแผน ตรวจสอบ และติดตามความก้าวหน้าของโครงการก่อสร้างอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดให้มีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องในด้านการบริหารโครงการ การควบคุมงานก่อสร้าง มาตรฐานงานวิศวกรรม และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบติดตามความก้าวหน้าโครงการหรือระบบรายงานผลแบบดิจิทัล เพื่อเพิ่มความถูกต้อง ความรอบคอบ และความทันสมัยในการปฏิบัติงาน

5.3.1.2 ด้านการเงิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณด้านงานก่อสร้างให้มีความชัดเจน เป็นระบบ และสอดคล้องกับแผนงานและระยะเวลาของโครงการ โดยกำหนดกรอบงบประมาณ แผนการเบิกจ่าย และกิจกรรมในแต่ละช่วงของโครงการอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพควรพัฒนาระบบติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่อง เช่น การรายงานผล การเบิกจ่ายเป็นระยะ การใช้ระบบสารสนเทศทางการเงิน หรือการตรวจสอบภายในอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มความโปร่งใส ลดความเสี่ยงต่อความล่าช้าและการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่เป็นไปตามแผน

5.3.1.3 ด้านวัสดุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดหาอุปกรณ์ทดสอบมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับการควบคุมคุณภาพของงานก่อสร้างให้มีความครบถ้วนและเพียงพอ เช่น เครื่องมือทดสอบคุณภาพวัสดุก่อสร้างตามมาตรฐานวิศวกรรม เพื่อให้สามารถตรวจสอบคุณภาพวัสดุและงานก่อสร้างได้อย่างถูกต้อง ตั้งแต่ขั้นตอนการรับวัสดุ การนำไปใช้งาน จนถึงการตรวจรับงาน ควรกำหนดแนวทางและระเบียบในการใช้งานอุปกรณ์ทดสอบอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรที่รับผิดชอบในการใช้อุปกรณ์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

5.3.1.4 ด้านการจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพัฒนาระบบตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานด้านงานก่อสร้างให้มีความเป็นระบบ ชัดเจน และสามารถสะท้อนข้อบกพร่องของการดำเนินงานได้อย่างตรงจุด โดยกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicators: KPIs) ที่ครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพ ระยะเวลา และงบประมาณ นอกจากนี้ควรนำผลการตรวจสอบและประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง เช่น การวิเคราะห์ปัญหาเชิงสาเหตุ การทบทวนแผนงาน และการปรับแนวทางการควบคุมงานให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ควบคุมงาน หรือผู้รับจ้าง ควบคู่กับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับ

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางพัฒนาการควบคุมงานก่อสร้าง ซึ่งจะช่วยอธิบายผลการวิจัยเชิงปริมาณได้อย่างชัดเจนและรอบด้านมากยิ่งขึ้น

5.3.2.2 ควรพิจารณาศึกษาปัจจัยเพิ่มเติม เช่น ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านนโยบายและกฎหมาย ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการบริหารอื่น ๆ เช่น 7M หรือการบริหารจัดการโครงการ (Project Management) เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ครอบคลุมและสามารถนำไปใช้พัฒนาประสิทธิภาพการควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2564). *คู่มือการควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี,* 11(1), 256-266.

กฤษณพงศ์ ฟองสินธุ์ และภัทร์อร ฟองสินธุ์. (2563). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการควบคุมคุณภาพโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานภายใต้การควบคุมดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารวิจัยและพัฒนา มจธ.,* 43(3), 243-255.

กฤษณพงค ฟองสินธุ์. (2567). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน.* อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

กันตยา เพิ่มผล. (2551). *การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน.* กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.

จิตติมา อัครธิติพงศ์. (2556). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ชัชวาลย์ ทัตศิวัช. (2553). *บรรยากาศองค์กรและลักษณะของบุคคลที่เอื้อต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชาญชัย สุวรรณธาดา. (2562). การบริหารจัดการงานก่อสร้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ปัญหาและแนวทางการพัฒนา. *วารสารการปกครองท้องถิ่น,* 21(3), 35-50.

ณัฐวุฒิ เกษมสุข และคณะ. (2564). การควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างของหน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่น. *วารสารวิศวกรรมโยธา,* 33(2), 89-104.

ทิพาวดี เมฆสวรรค์. (2543). *การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

ทิรัศม์ชญา พิพัฒน์เพ็ญ. (2557). *การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการของเทศบาลนครสงขลา.* สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ธีร มฤทุสาธิรสุ และวิชิต อู่อ้น. (2565). ปัจจัยเชิงสาเหตุของการควบคุมโครงการก่อสร้างอาคารที่ส่งผลต่อคุณภาพการออกแบบอาคารและความสำเร็จของการก่อสร้าง. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา,* 12(4), 634-648.

ธีระศักดิ์ ชูศรี. (2563). *ศักยภาพบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

บำรุง ศรีรมย์. (2545). *หลักการบริหาร.* กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

เบญจมาศ จันดาหัวดง. (2555). *ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในการดำเนินการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการจัดการ.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ประพัน ไพรอังกูร. (2557). *ประสิทธิผลการบริหารองค์การด้านงานก่อสร้างสนามกีฬา อำเภอของกรมพลศึกษา* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

ประเวทย์ ตันติวิวัฒน์. (2550). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด.

ปรียานุช วัฒนชัย. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโครงการก่อสร้างภาครัฐ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. (2567). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พัณศา คดีพิศาล. (2554). *การบริหารงานบุคคล.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พัษฐ์ชิยาดา ยุพัฒน์. (2562). ปัจจัยที่เป็นปัญหาต่อประสิทธิภาพการบริหารควบคุมงานก่อสร้างในกรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี,* 11(1), 256-266.

พิทยา บวรวัฒนา. (2552). *ทฤษฎีองค์การสาธารณะ.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพศาล เกียรติวินัย. (2548). *ทฤษฎีและแนวคิดการบริหารจัดการ.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภูวนัย เกษบุญชู. (2550). *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการกองทัพเรือ: ศึกษากรณีข้าราชการสังกัดกองเรือภาคที่ 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

รัตนาภรณ์ ยมศรีเคน. (2551). *ประสิทธิภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงของนักบัญชี บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)* (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.* กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

รุ่งอรุณ กระแสร์สินธุ์. (2562). การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารที่ทำการแห่งใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยปทุมธานี,* 11(2). 1-12.

วสุนันท์ สายน้ำผึ้ง และสุธาริน สถาปิตานนท์ (2564). ปัจจัยความสำเร็จของโครงการก่อสร้างคอนโดมิเนียม. *วิศวกรรมสารฉบับวิจัยและพัฒนา,* 32(2), เมษายน-มิถุนายน.

วิเชียร ชาลี. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมงานก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิมล รุ่งพรหมคุณ. (2553). *การบริหารเพื่อความยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาฯ.

วีระ บุญสมบัติ. (2562). การบริหารโครงการก่อสร้างและประสิทธิภาพขององค์กรภาครัฐ. *วารสารบริหารธุรกิจ,* 15(1), 77-92.

ศิริพร แสงทอง. (2563). เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักการศึกษาไทย. *วารสารเทคโนโลยีการศึกษา,* 29(2), 50-72.

ศิริพร แสงทอง. (2563). ปัจจัยความสำเร็จของโครงการก่อสร้างภาครัฐ. *วารสารการจัดการภาครัฐ,* 10(1), 55-70.

สมใจ ลักษณะ. (2544). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ธนธัช การพิมพ์.

สมใจ ลักษณะ. (2552). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สมชาย วงศ์คำ. (2561). *การบริหารโครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สยาม ยิ้มศิริ และวรรณาวรางค์ รัตนานิคม. (2563). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานก่อสร้างถนนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาล. *ในการประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติ ครั้งที่ 25 (น. 1-7)* วันที่ 15-17 กรกฎาคม 2563. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2552). *คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการภาพรวมระบบการบริหารผลงานและระบบเมินผลการปฏิบัติราชการ.* กรุงเทพฯ: พี.เอ. ลิฟวิ่ง.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2562). *แนวทางการประเมินธรรมาภิบาลในภาคราชการ.* กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.ร.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). *รายงานสถิติประชากรและการเคลื่อนย้ายประชากร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สำนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2561). *แนวทางการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้าง*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

สิทธิโชค สุนทรโอภาส และทวีศักดิ์ วงศ์ยืน. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างอาคารสูงในเขตกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาเขตห้วยขวาง. *ในการประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติ ครั้งที่ 26 (น. CEM-07-1-CEM-07-7).* กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.).

สิริวดี ชูเชิด. (2556). *การศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต* (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

สุธรรม เงินมีศรี. (2556). *คุณภาพงานก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุรพล วิรุฬห์วัฒนะ. (2564). *การบริหารโครงการก่อสร้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรีย์ ศรีสวัสดิ์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการก่อสร้างภาครัฐ. *วารสารวิชาการวิศวกรรมศาสตร์,* 12(2), 45-60.

อรสุดา ดุสิตรัตนกุล. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์: ศึกษาเฉพาะกรณีของบุคลากรส่วนกลาง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อุบลรัตน์ ศรีบุญลือ. (2563). การจัดการงบประมาณโครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์,* 18(3), 101-120.

Agyekum, K., Oyeyipo, O. and Akinradewo, O. (2020). Factors influencing construction project performance: Evidence from developing countries. *Journal of Construction Engineering and Management,* 146(3).

Anthony, R.N. and Govindarajan, V. (2007). *Management control systems* (10th ed.). McGraw-Hill Education.

Bass, B.M. and Avolio, B.J. (1994). *Transformational Leadership Development.* Pola Alto, California: Consulting Psychologists.

Bertalanffy, L.V. (1968). *General system theory.* New York: George Braziller, lnc.

Bird, J. and Slack, N. (2004). *Operations management.* Harlow, UK: Pearson Education.

Brown, T. and Wilson, R. (2023). Enhancing local government construction performance through digital technologies: BIM, IoT, and dashboard applications. *Journal of Smart Infrastructure Systems,* 5(3), 134-148.

Certo, C.S. (2007). *Modern Management.* New Jersey: Prentice Hall.

Chitkara, K.K. (2011). *Construction project management: Planning, scheduling, and controlling* (2nd ed.). Tata McGraw-Hill.

Covey, S.R. (1989). *The 7 Habits of Highly Effective People.* New York: Simon and Schuster Inc.

Curtis, B. and Kastner, M. (1999). *The people capability maturity model: Guidelines for improving the workforce.* Boston, MA: Addison-Wesley.

Daft, R.L. (2010). *Organization theory and design* (12th ed.). Andover: South Western Cengage Learning.

Daft, R.L. (2020). *Management* (13th ed.). Cengage Learning.

Drucker, P. (1966). *The Effective Executive.* New York: Harper and Row.

Drucker, P.F. (1954). *The Practice of Management.* New York: Harper and Row.

Drucker, P.F. (1999). *Management Challenges for the 21st Century*. New York: Harper Collins.

Fayol, H. (1916). *General and Industrial Management.* Washington, DC: Robert Brookings.

Fayol, H. (1949). *General and industrial management.* London, UK: Pitman.

Follett, M.P. (1926). *The giving of orders. In J.M. Shafritz and J.S. Ott (Eds.), Classics of Organization Theory* (7th ed.). Belmont, CA: Wadsworth.

Gadisa, B.A. and Zhou, L. (2021). Determinants of construction project performance: A case study. *Engineering, Construction and Architectural Management,* 28(5), 1345-1363.

Gantt, H.L. (1910). *Work, wages, and profits.* New York: Engineering Magazine Company.

George, J.M. and Jones, G.R. (2012). *Understanding and managing organizational behavior.* (6th ed.). New Jersey: Prentice Hall.

Gibson, J.L., Ivancevich, J.M. and Donnelly, J.H. (1988). *Organizations: Behavior, structure, processes* (6th ed.). Boston, MA: McGraw-Hill.

Harold, K. and Heinz, W. (2007). *Essentials of Management An International Perspective* (7 ed.). Tata: McGraw-Hill Publishing.

Hassan, M. and Ahmed, S. (2020). Causes of delays in public construction projects: A stakeholder perspective from Malaysia. *Southeast Asian Construction Journal,* 14(2), 54-69.

Hendrickson, C. and Au, T. (1989). *Project management for construction: Fundamental concepts for owners, engineers, architects, and builders*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

ISO. (2015). *ISO 9001:2015-Quality Management Systems-Requirements*. It helps organizations of all sizes and sectors to improve their performance.

Jarkas, A.M. and Bitar, C.G. (2012). Factors affecting construction labor productivity in Kuwait. *Journal of Construction Engineering and Management*, 138(7), 811-820.

Jibat, A., Kebede, G. and Feleke, L. (2020). Operational factors affecting the delivery of public building construction projects in Assosa, Ethiopia. *Ethiopian Journal of Construction and Project Management,* 6(2), 100-117.

Kaplan, R.S. and David, P.N. (1996). *Translating Strategy into Action the Balanced Scorecard.* Boston: Harvard Business School Press.

Kaplan, R.S. and Norton, D.P. (2001). *The Strategy Focused Organization.* Massachusetts: Harvard Business School

Kasimu, M.A. and Usman, N. (2013). Factors affecting materials management in the Nigerian construction sites. *International Journal of Human Resource Studies*, 3(3), 279-289.

Kast, F.E. and Rosenzweig, J.E. (1972). General systems theory: Applications for organization and management. *Academy of Management Journal,* 15(4), 447-465.

Kerzner, H.R. (2013). *Project Management A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling.* New York: John Wiley.

Khlaifat, A., Al-Momani, A. and Al-Mashaqbeh, I. (2020). Success factors of construction projects in Jordan: An empirical investigation. *Journal of Engineering, Project, and Production Management,* 10(1), 12-25.

Koontz, H. and O'Donnell, C. (1976). *Principles of Management.* New York: McGraw-Hill.

Koontz, H. and Weihrich, H. (2007). *Essentials of management: An international perspective* (7th ed.). New York: McGraw-Hill.

Koontz, H. and Weihrich, H. (2010). *Essentials of Management: An International*. New Delhi: McGraw-Hill.

Laudon, K.C. and Laudon, J.P. (2020). *Management Information Systems* (16th ed.). New York: Pearson.

Lee, K. and Santoso, D. (2018). Organizational influences on public construction project success in Southeast Asia. *International Review of Civil Project Management,* 9(4), 190-205.

Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale, in Attitude Theory And Measurement.* New York: Wiley and Son.

Love, P.E.D. and Morrison, J. (2021). The role of project managers in construction projects: A systematic review. *International Journal of Managing Projects in Business,* 14(4), 1023-1043.

Lynch, R. and Cross, K. (1991). *Measure up! yardsticks for continuous improvement Cambridge.* MA: Basil Blackwell.

Maslow, A.H. (1943). Theory of Human Motivation. *Psychological Review,* 50(4), 370-96.

Mayo, E. (1933). *The Human Problems of an Industrial Civilization*. New York: Macmillan.

Millet, J.D. (1954). *Management the Public Service*. New York: McGraw-Hill.

Mintzberg, H. (1973). *The Nature of Management Work.* New York: Harper and Row

Mintzberg, H. (1979). *The structuring of organizations.* Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall.

Ndlovu, B. and Tambo, P. (2019). Governance practices and infrastructure project outcomes in sub-Saharan African municipalities. *Public Sector Infrastructure Review,* 11(1), 22-39.

Oberlender, G.D. (2014). *Project management for engineering and construction* (3rd ed.). McGraw-Hill Education.

Osei-Kyei, R. and Chan, A.P.C. (2020). Review of studies on critical success factors for public–private partnership projects. *International Journal of Project Management,* 38(3), 137-152.

Peterson, H.C. and Plowman, C.W. (1953). *Business organizational and management.* Illinois: Irwin.

PMI. (2017). *A guide to the project management body of knowledge (PMBOK Guide)* (6th ed.). Project Management Institute.

Porter, M.E. (1985). *Competitive advantage: Creating and sustaining superior performance.* New York: Free Press.

Robbins, S.P. and Coulter, M. (2001). *Management.* New Jersey: Prentice-Hall.

Robbins, S.P. and Coulter, M. (2018). *Management* (14th ed.). London: Pearson.

Robbins, S.P. and Judge, T.A. (2019). *Organizational behavior* (18th ed.). Harlow: Pearson Education.

Roethlisberger, F.J. and Dickson, W.J. (1939). *Management and the worker. Cambridge.* MA: Harvard University Press.

Santoso, D.S. and Gallage, P.G.M.P. (2020). Critical factors affecting the performance of large construction projects in developing countries: A case study of Sri Lanka. *Journal of Engineering, Design and Technology,* 18(3), 531-556.

Stoner, J.A.F. (1982). *Management* (2nd ed.). New Jersey: Prentice-Hill.

Taro, Y. (1973). *Statistics: an introductory analysis.* New York: Harper and Row.

Taylor, F.W. (1911). *The Principles of Scientific Management.* New York: McMillan.

Terry, G.R. (1960). *Principle of Managements (2nd ed.). Homewood.* IL: Richard K Trwin.

Tilde, U.B., Kunya, S.U., Mohammed, M. and Sabo, A. (2023). Evaluation of contractor performance in construction project delivery in Nigeria. *African Journal of Civil Engineering and Infrastructure,* 18(1), 45-62.

Turner, J.R. (2009). *The handbook of project-based management: Leading strategic change in organizations* (3rd ed.). McGraw-Hill Education.

UNDP. (2015). *Public financial management and good governance*. United Nations Development Programme.

Weber, M. (1947). *The Theory of Social and Economic Organization*. Free Press.

Wibowo, A. and Mohamed, S. (2010). Risk Criticality and Allocation in Privatized Water Supply Projects in Indonesia*. International Journal of Project Management,* 28, 504-513.

Yukl, G. (2013). *Leadership in Organizations* (8th ed.). New Jersey: Pearson Education.

Zhang, L. and Gao, Y. (2021). Determinants of performance in public construction project management in China: A structural equation model analysis. *Asian Journal of Construction Research,* 15(1), 66-80.

Zhang, L. and Wu, X. (2022). Public sector employees' competencies and project performance: Evidence from infrastructure projects. *Sustainability,* 14(3), 1456.

Zidane, Y.J.T., Johansen, A. and Ekambaram, A. (2021). Quality management in construction projects: A review. *Procedia Computer Science,* 181, 801-808.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ขอความร่วมมือข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงตามบริบทของพื้นที่ของท่าน โดยผู้วิจัยจะสรุปผลและนำเสนอการวิจัยเชิงวิชาการในลำดับต่อไป โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโปรดใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ
   - ☐ ชาย
   - ☐ หญิง
2. อายุ
   - ☐ ต่ำกว่า 25 ปี
   - ☐ 25-35 ปี
   - ☐ 36-45 ปี
   - ☐ 46-55 ปี
   - ☐ 55 ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
   - ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
   - ☐ ปริญญาตรี
   - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง: ท่านมีความเห็นต่อข้อความเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ในแต่ละข้อเพียงคำตอบเดียว

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคามจังหวัดมหาสารคาม						
1.	ด้านบุคลากร					
1.1	บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมงานก่อสร้างมีความรู้และความเข้าใจในด้านวิศวกรรมโยธาอย่างเพียงพอ					
1.2	บุคลากรมีทักษะในการวางแผน ตรวจสอบ และติดตามความก้าวหน้าของโครงการก่อสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
1.3	บุคลากรสามารถสื่อสารและประสานงานกับผู้รับเหมาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
1.4	บุคลากรมีประสบการณ์ตรงในการควบคุม และกำกับงานก่อสร้างในระดับพื้นที่					
1.5	บุคลากรสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการดำเนินงานก่อสร้างได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที					
2.	ด้านงบประมาณ					
2.1	หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีเพียงพอต่อการดำเนินโครงการก่อสร้าง					
2.2	หน่วยงานสามารถเข้าถึงแหล่งงบประมาณพิเศษ หรืองบอุดหนุนเฉพาะกิจได้อย่างเหมาะสม					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.3	การบริหารจัดการงบประมาณของหน่วยงานมีประสิทธิภาพและโปร่งใส					
2.4	หน่วยงานมีแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจนและสามารถติดตามตรวจสอบได้					
2.5	หน่วยงานมีมาตรการป้องกันการทุจริตหรือใช้จ่ายงบประมาณอย่างไม่เหมาะสมในทุกขั้นตอนของโครงการก่อสร้าง					
3.	ด้านวัสดุและอุปกรณ์					
3.1	หน่วยงานสามารถจัดหาอุปกรณ์ทดสอบ มาตรฐานที่จำเป็นสำหรับควบคุมคุณภาพ ของงานก่อสร้างได้					
3.2	การจัดสรรวัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้างเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงาน					
3.3	คุณภาพของวัสดุก่อสร้างที่นำมาใช้มีมาตรฐานและสามารถตรวจสอบได้					
3.4	มีการวางระบบบริหารจัดการวัสดุและอุปกรณ์เพื่อลดความสูญเสียและการสิ้นเปลือง					
3.5	วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการก่อสร้างสามารถสนับสนุนให้งานแล้วเสร็จตามมาตรฐานและระยะเวลาที่กำหนด					
4.	ด้านการจัดการ					
4.1	หน่วยงานมีการวางแผนงานโครงการก่อสร้างอย่างเป็นระบบและรอบคอบ					
4.2	มีการกำหนดเป้าหมายของโครงการก่อสร้างอย่างชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง					
4.3	มีการควบคุมและติดตามความก้าวหน้าของโครงการก่อสร้างอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.4	หน่วยงานมีระบบตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานที่สามารถสะท้อนข้อบกพร่องได้อย่างตรงจุด					
4.5	การประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง : ท่านมีความเห็นต่อข้อความเกี่ยวกับประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โปรดทำ เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ในแต่ละข้อเพียงคำ ตอบเดียว 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม						
1.	ด้านคุณภาพของงาน					
1.1	งานก่อสร้างดำเนินการตามข้อกำหนดและมาตรฐานทางวิศวกรรมอย่างเคร่งครัด					
1.2	โครงการก่อสร้างมีระบบการตรวจสอบคุณภาพในทุกขั้นตอนของกระบวนการก่อสร้าง					
1.3	โครงสร้างที่ก่อสร้างมีความมั่นคงแข็งแรง และปลอดภัยต่อการใช้งานในระยะยาว					
1.4	หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตรวจรับงานก่อสร้างอย่างละเอียดและเป็นระบบ					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.5	ผลงานก่อสร้างที่ส่งมอบสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานหรือประชาชนได้จริง					
2.	ด้านปริมาณงาน					
2.1	หน่วยงานสามารถดำเนินงานก่อสร้างได้ตามปริมาณที่กำหนดไว้ในแผนงานอย่างต่อเนื่อง					
2.2	การวางแผนการใช้ทรัพยากร เช่น แรงงาน วัสดุ และงบประมาณสอดคล้องกับปริมาณงานที่ต้องดำเนินการ					
2.3	หน่วยงานมีระบบตรวจสอบความก้าวหน้าของปริมาณงานที่ดำเนินการจริงเทียบกับแผนงาน					
2.4	การดำเนินงานสามารถบรรลุปริมาณตามแผนได้โดยไม่เกิดการหยุดชะงักหรือความล่าช้า					
2.5	หน่วยงานสามารถควบคุมไม่ให้เกิดการเบี่ยงเบนจากปริมาณงานที่วางแผนไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
3.	ด้านเวลา					
3.1	หน่วยงานสามารถดำเนินโครงการก่อสร้างให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในแผนงาน					
3.2	หน่วยงานมีแผนงานด้านเวลาอย่างชัดเจนในแต่ละขั้นตอนของโครงการ					
3.3	มีการตรวจสอบและติดตามความคืบหน้าของโครงการอย่างใกล้ชิดในมิติเวลา					
3.4	หน่วยงานสามารถบริหารจัดการและแก้ไขสถานการณ์เมื่อเกิดเหตุที่อาจส่งผลให้เกิดความล่าช้า					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.5	การประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ช่วยให้การดำเนินโครงการไม่เกิดความล่าช้า					
4.	ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน					
4.1	มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมกับความต้องการของแต่ละขั้นตอนในโครงการ					
4.2	การจัดซื้อจัดจ้างวัสดุก่อสร้างและแรงงานเป็นไปอย่างคุ้มค่าและประหยัด					
4.3	กระบวนการใช้จ่ายงบประมาณมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน					
4.4	การบริหารค่าใช้จ่ายไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงานก่อสร้างตามแผนที่วางไว้					
4.5	หน่วยงานสามารถบริหารและควบคุมค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิดได้อย่างเหมาะสม					

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

1. ด้านคน

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการเงิน

.....

.....

.....

.....

3. ด้านวัสดุ

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการจัดการ

.....

.....

.....

.....

ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตารางที่ ข.1 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
X1	+1	+1	+1	3	1
X2	+1	+1	+1	3	1
X3	+1	+1	+1	3	1
X4	+1	+1	+1	3	1
X5	+1	+1	+1	3	1
X6	+1	+1	+1	3	1
X7	+1	+1	+1	3	1
X8	+1	+1	+1	3	1
X9	0	+1	+1	2	0.67
X10	+1	+1	+1	3	1
X11	+1	+1	+1	3	1
X12	+1	+1	+1	3	1
X13	+1	+1	+1	3	1
X14	+1	+1	+1	3	1
X15	+1	+1	+1	3	1
X16	+1	+1	+1	3	1
X17	+1	+1	+1	3	1
X18	+1	+1	+1	3	1
X19	+1	+1	+1	3	1
X20	+1	+1	+1	3	1
Y1	+1	+1	+1	3	1
Y2	+1	+1	+1	3	1
Y3	+1	+1	+1	3	1
Y4	+1	+1	+1	3	1
Y5	+1	+1	+1	3	1
Y6	+1	+1	+1	3	1
Y7	0	+1	+1	2	0.67
Y8	+1	+1	+1	3	1
Y9	+1	+1	+1	3	1
Y10	+1	+1	+1	3	1
Y11	+1	+1	+1	3	1

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
Y12	+1	+1	+1	3	1
Y13	+1	+1	+1	3	1
Y14	+1	+1	+1	3	1
Y15	+1	+1	+1	3	1
Y16	+1	+1	+1	3	1
Y17	+1	+1	+1	3	1
Y18	0	+1	+1	2	0.67
Y19	+1	+1	+1	3	1
Y20	+1	+1	+1	3	1

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตารางที่ ค.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
X1	0.783
X2	0.748
X3	0.824
X4	0.615
X5	0.946
X6	0.854
X7	0.659
X8	0.735
X9	0.768
X10	0.783
X11	0.748
X12	0.824
X13	0.615
X14	0.946
X15	0.854
X16	0.659
X17	0.783
X18	0.748
X19	0.824
X20	0.615
Y1	0.748
Y2	0.824
Y3	0.615
Y4	0.946
Y5	0.854
Y6	0.659
Y7	0.578
Y8	0.454
Y9	0.946
Y10	0.555

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
Y11	0.659
Y12	0.735
Y13	0.768
Y14	0.693
Y15	0.572
Y16	0.638
Y17	0.792
Y18	0.631
Y19	0.783
Y20	0.667

หมายเหตุ: Reliability Coefficients, N of Cases = 42, N of Items = 40, Alpha = .841

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ อว ๐๖๑๙.๑๖(๑).๐๒/ ว๑๒๕

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๘ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เรียน นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ด้วย **นายเอกลักษณ์ ภักดีสุวรรณ** รหัสประจำตัวนักศึกษา **๖๖๘๒๖๒๐๙๐๒๑๐** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม "**เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาคร คัยนันทน์)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๗๓๑

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

เอกลักษณ์ ภักดีสุวรรณ, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และยุภาพร ยุภาศ. (2569). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพควบคุมงานก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 6(6), พฤศจิกายน-ธันวาคม.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายเอกลักษณ์ ภักดีสุวรรณ
สถานที่ทำงาน ห้างหุ้นส่วนจำกัด ดี ดีไซด์ คอนสตรัคชั่น
ตำแหน่ง เจ้าของกิจการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2549 วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

พ.ศ. 2569 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม